

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1962/63 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar i fråga om utgifterna inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde i den till riksdagen den 3 januari 1962 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1962/63.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet i huvudsak hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet behandlat i ämnet väckta motioner.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

1:o) **Jordbruksdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt (s. 9—10) innebär — förutom hemställen till riksdagen att medge ändring i personalförteckningen och att fastställa ny avlöningsstat — en anslagshöjning med 75 000 kr. Därav beräknas 14 000 kr. i kostnadsökning dels för utbyte av en tjänst som amanuens i reglerad beföringsgång mot en förste kanslissekreterartjänst i Ae 23 och dels för medel till en kontorsbiträdestjänst i reglerad beföringsgång. Vidare uppräknas posten till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft med 50 000 kr. Löneklassförändringar, korrigerings av ordinarieposten samt kompensation för höjda folkpensionsavgifter föranleder en anslagshöjning med 11 000 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under anslagspunkten tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för jordbruksdepartementet som föranledes av vad som föreslagits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för jordbruksdeparte-

mentet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	622 300
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	250 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	284 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	285 500
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000
	Summa kr. 1 511 000

c) till *Jordbruksdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 511 000 kr.

2:o) *Jordbruksdepartementet*: Omkostnader. Kungl. Maj:ts hemställa under denna punkt (s. 10) innebär en anslagsuppräknning med 28 000 kr. Härvid föreslås att anslagsposten till expenser ökas med 17 000 kr. och anslagsposten till publikationstryck med 10 000 kr. samt anslagsposten till reseersättningar med 1 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna anslagspunkt biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Jordbruksdepartementet*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 128 000 kr.

3:o) *Lantbruksattachéer*: Avlöningar. Under denna punkt (s. 10—11) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 157 000 kr., innebärande en nedräkning av anslaget med 3 000 kr. Under innevarande budgetår anvisat belopp för avlönande av skrivhjälp åt representanten i Bonn skall hädanefter anvisas under tredje huvudtiteln. Detta föranleder en minskning av medelsbehovet med 11 800 kr. Vissa automatiska utgiftsförändringar motiverar en uppräknning av anslaget med 8 800 kr.

Utskottet. Då utskottet ansluter sig till de förslag Kungl. Maj:t framlagt under denna anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	126 500
2. Ersättning till kostnader för förhyrning av bostäder, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	500
	<hr/>
	Summa kr. 157 000

b) till *Lantbruksattachéer*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 157 000 kr.

4:o) *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader*. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 4 (s. 11) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kr.

5:o) *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga*. Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts under punkten 5 (s. 11—12) framförda förslag om att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 400 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

6:o) *Extra utgifter*. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt (s. 12) om medelsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 177 000 kr.

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

7:o) *Lantbruksnämnderna*: *Avlöningar*. Under punkt 9 (s. 23—28) har Kungl. Maj:t föreslagit, förutom fastställande av ny avlöningsstat, en anslagsanvisning av 12 907 000 kr. eller 62 000 kr. mindre än nuvarande anslag.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 308 av herrar *Eskilsson* och *Isacson* samt II: 382 av herr *Hæggblom m. fl.*, i vilka motioner, såvitt de avser förevarande punkt, hemställts, att riksdagen måtte 1)

avslå framställningen om inrättandet av fem assistenttjänster i Ae 15 för skogliga uppgifter i samband med jordbrukets rationalisering, 2) besluta att beloppet för anlitande av skoglig expertis disponeras så att skogsvårdsstyrelsernas personal kan av lantbruksnämnderna anlitas för skogliga uppgifter, 3) fastställa viss närmare angiven avlöningsstat för lantbruksnämnderna, innebärande den ändringen i förhållande till den av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningstaten att rätteligen anslagsposten till avlöningar till övriga icke-ordinarie tjänstemän nedräknas med 85 400 kr., 4) till lantbruksnämndernas avlöningsanslag anvisa ett förslagsanslag av 12 821 600 kr.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen I: 308.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt om anslagshöjning med 406 600 kr.

Departementschefen har, efter närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsäskanden, anfört följande.

»Såsom redan antytts i översikten är det av vikt att den pågående struktur-rationaliseringen ytterligare intensifieras, särskilt vad gäller storleksrationalisering och byten i fråga om skogsmark. En ökning av aktiviteten från berörda myndigheters sida är påkallad inte minst med hänsyn till att mindre jordbruk i betydande utsträckning upphör som självständiga enheter och att skogsmark i samband därmed blir disponibel för sammanläggning med annan fastighet. Härtill kommer önskemålet om en snabb omsättning av de skogsfastigheter som förvärvas med medel under jordfonden. På grund av dessa förhållanden bör lantbruksnämndernas kader av med skogliga rationaliseringsuppgifter sysselsatt fast personal och tillfällig expertis ökas.

För närvarande finns vid lantbruksnämnderna 17 assistentbefattningar i Ae 15 samt tre lantbruksassistenttjänster i Af 15—Ae 19 för värderingsuppgifter m. m. i samband med den yttre rationaliseringen av skogsfastigheter. Därjämte finns tre jägmästartjänster vid lantbruksstyrelsens skogliga sektion. Dessa jägmästare skall i viss utsträckning biträda även lantbruksnämnderna. Lantbruksstyrelsen har föreslagit en minskning med tio tekniker i Af 10—Ae 15, vilkas arbetsuppgifter hädanefter skall utföras av personal med lägre agrar utbildning. I anslutning till detta förslag vill jag förorda, att i stället för teknikerbefattningarna inrättas fem assistenttjänster i Ae 15 för förenämnda skogliga uppgifter. Dessa personalförändringar innebär en besparing av 58 700 kr. För att tillgodose behovet av ökade möjligheter att anlita skoglig expertis bland annat för förhandlingar om markbyten med bolag och andra större skogsägare vill jag föreslå en uppräkningspost till ersättningar till sakkunniga med 60 000 kr. Av posten, som härefter uppgår till 225 000 kr., kan i allt 160 000 kr. användas för skoglig expertis. Detta belopp bör i väsentlig mån utnyttjas för att anlita för berörda uppgifter och för andra med den yttre rationaliseringen i skogsmark

sammanhängande åtgärder lämpad personal med högre utbildning. Jag vill i detta sammanhang betona vikten av att såväl förenämnda expertis som nämndernas skogstekniska personal överhuvud disponeras på sådant sätt att så långt möjligt en anpassning sker efter uppgifternas omfattning och svårighetsgrad i skilda delar av landet.

I anslutning till vad lantbruksstyrelsen anfört i det föregående beträffande överflyttning av arbetsuppgifter från högre till lägre befattningshavare torde jag få erinra om att Kungl. Maj:t i beslut den 1 december 1961 utfärdat bestämmelser angående vidgad behörighet att handlägga syneförrättning enligt 7 kap. vattenlagen. I sammanhanget vill jag nämna att det är min avsikt att senare inhämta Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla sakkunniga för utredning rörande förrättningstekniska och författningsmässiga spørsmål beträffande torrlägningsföretag ävensom angående utbildningen av sådan personal, som i fortsättningen skall handlägga dikningsärenden.

Mot lantbruksstyrelsens beräkningar av utgiftsändringar av automatisk karaktär har jag ingen invändning. Anslaget kan till följd härav minskas med 43 300 kr. Härutöver bör från posten för avlöningar till icke-ordinarie personal kunna avräknas 20 000 kr.

De av styrelsens förslag, vilka ej behandlats särskilt i det föregående, kan jag inte tillstyrka.»

Utskottet. Med hänsyn till angelägenheten av att lantbruksnämndernas verksamhet med den yttre rationaliseringen i fråga om skogsmarken skall kunna fortgå i så snabb takt som möjligt har utskottet i likhet med Kungl. Maj:t funnit lämpligt att den för bl. a. värderingsuppgifter avsedda skogliga personalen hos nämnderna utökas. För detta talar även den av 1961 års riksdag påtalade önskvärdheten av att öka omsättningen av lantbruksnämndernas skogsinnehav. Till undvikande av ytterligare personalförstärkning har i motionsparet I: 308 och II: 382 bl. a. yrkats att de i det föregående omnämnda skogliga arbetsuppgifterna i viss omfattning bör kunna fullgöras av skogsvårdsstyrelsernas personal. Då för arbetsuppgifterna i fråga utbildad personal för närvarande inte torde finnas hos skogsvårdsstyrelserna och behovet av personalförstärkning vid lantbruksnämnderna får anses styrkt, finner utskottet ej skäl förorda motionsyrkandet. Vid utskottets överväganden i övrigt av de utav Kungl. Maj:t föreslagna personalförändringarna vid lantbruksnämnderna har icke framkommit något som givit anledning till erinran från utskottets sida. De framlagda anslagsberäkningarna liksom vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört i här ifrågasvarande sammanhang möter ej heller någon invändning från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 308 och II: 382, såvitt nu är i fråga,

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 872 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	170 000
3. Arvoden till ortsombuden, <i>förslagsvis</i>	356 000
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	225 000
5. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i>	100 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	4 256 100
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 744 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	183 300
	<hr/>
	Summa kr. 12 907 000

b) till *Lantbruksnämnderna*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 907 000 kr.

8:o) *Lantbruksnämnderna*: Omkostnader. Kungl. Maj:ts under punkten 10 (s. 28—30) framförda förslag — som jämväl innefattar medelsbehovet för de ändamål som tillgodoses genom det för innevarande budgetår särskilt redovisade anslaget *Lantbruksnämnderna*: Utrustning — innebär anslagsökning med 180 000 kr. Därav belöper på grund av automatiska kostnadsstegringar 100 000 kr. på reseersättningsposten, 6 000 kr. på posten till bränsle, lyse och vatten samt 34 000 kr. på posten till övriga expenser. Sistnämnda post har dessutom i anslagsberäkningen höjts med ytterligare 40 000 kr. för täckande av vissa nyanskaffningsbehov.

Utskottet. Utskottet förordar bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Lantbruksnämnderna*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 040 000 kr.

9:o) *Bidrag till hushållningssällskapen*: Avlöningar. Kungl. Maj:ts under punkten 11 (s. 30—32) framlagda förslag innefattar — förutom hemställan om ny avlöningsstat — anslagshöjning med 5 692 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänskjutna motioner, nämligen

1) I: 182 av herr *Isacson m. fl.* likalydande med II: 229 av herr *Hedin m. fl.*, i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära utredning i syfte att få till stånd en starkare aktivitet inom sällskapens gillesverksamhet samt ett nytt valsätt för utseende av ombud till sällskapens årsmöten;

2) II: 461 av herrar *Stiernstedt* och *Jönsson* i Ingemarsgården, vari hemställt att riksdagen måtte besluta att en till lantbruksstyrelsen centraliserad löneutbetalning för hushållningssällskapens statsbidragsavlönade personal icke genomföres.

Det närmare innehållet i motionerna framgår av motionerna I: 182 och II: 461, till vilka utskottet får hänvisa.

Yttranden över motionerna har avgivits av lantbruksstyrelsen och hushållningssällskapens förbund.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt om anslagsökning med 334 900 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Det av 1961 års riksdag (prop. 183; JoU 39; rskr. 372) fattade beslutet om vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation syftade till att i huvudsak inom befintlig ram möjliggöra en effektivisering av sällskapens rådgivningsverksamhet. Behovet av expertis för driftsekonomisk rådgivnings- och upplysningsverksamhet skall enligt beslutet alltjämt tillgodoses utanför ramen för de på hushållningssällskapsorganisationens personalförteckning upptagna tjänsterna. Liksom hittills bör särskilda medel anvisas för att anlita ifrågavarande slag av expertis, som även skall stå till lantbruksnämndernas förfogande. Någon höjning av det nuvarande beloppet för ändamålet, 190 000 kr., kan jag däremot ej förorda. Av budgettekniska skäl bör dessa medel hädanefter upptagas under en särskild post i hushållningssällskapsorganisationens avlöningsstat i stället för som nu under omkostnadsanslaget. Härutöver föreligger möjligheter för hushållningssällskapen att till förenämnda ändamål utnyttja även taxeinkomster och andra medel som står till deras förfogande. Därvid bör dock samordning ske med Kungl. Maj:ts fördelning av det under expertisposten befintliga beloppet.

Enligt förenämnda riksdagsbeslut skall bidrag till sjukvårds- och flyttningkostnadsersättningar för befattningshavare i hushållningssällskapsorganisationen i fortsättningen inräknas i de medel som anvisas såsom bidrag till sällskapens omkostnader. Härigenom kan förevarande anslag nedräknas med 9 000 kr. Å andra sidan bör det räknas upp med 422 000 kr. för att täcka kostnaderna för de från och med den 1 januari 1962 beslutade lönegradsändringarna i fråga om vissa befattningar ävensom med 247 000 kr. i anledning av andra kostnadsstegringar av automatisk karaktär.

Medelsanvisningen under anslaget har hittills avsett statsbidrag för kalenderår. I anslutning till förut nämnda riksdagsbeslut, varigenom hushållningssällskapens bokföring av den med statsmedel bedrivna verksamheten omlagts till budgetår, förordar jag, att i fortsättningen även anslagsanvisningen skall avse bidrag för budgetår. För att täcka medelsbehovet till statsbidrag till avlöningar m. m. under första halvåret 1962 bör anslaget för nästa budgetår uppräknas med 4 842 000 kr.»

I de över motionerna I: 182 och II: 229 avgivna remissutlåtandena har *lantbruksstyrelsen* i sitt yttrande föreslagit att motionerna ej

föranleder annan åtgärd än att de överlämnas till 1960 års jordbruksutredning.

Lantbruksstyrelsen har uttalat följande.

Lantbruksstyrelsen delar motionärernas uppfattning att hushållningssällskapens förankring bland jordbrukarna är av väsentlig betydelse för den verksamhet, som sällskapen har att bedriva inom jordbruket. Såsom ett led i ett förtroendefullt samarbete mellan sällskapen och jordbrukarna spelar hushållningssällskapen en framträdande roll. Otvivelaktigt måste också den av hushållningssällskapen bedrivna rådgivningsverksamheten vinna i effekt om gillena aktivt engagerar sig i denna. Även lantbruksstyrelsen anser därför angeläget att man undersöker möjligheterna att aktivisera hushållningssällskapens verksamhet.

Vidkommande frågan om val av lantbruksombud är det enligt styrelsens mening uppenbart att valsättet bör kunna avsevärt förenklas och därmed förbilligas.

Styrelsen vill emellertid erinra om att det arbete som för närvarande bedrivs av 1960 års jordbruksutredning även berör hushållningssällskapens organisation och verksamhet.

Hushållningssällskapens förbund har i sitt yttrande förklarat sig ej kunna tillstyrka motionerna.

Förbundet har anfört i huvudsak följande.

Vad först angår frågan om val av lantbruksombud inom hushållningssällskapen vill förbundsstyrelsen vitsorda, att nuvarande valsystem, som i allt väsentligt efterliknar de politiska kommunalvalen, är omständligt och kostsamt. Detta i all synnerhet om man vid valet kommit överens om s. k. gemensamma listor. Detta är emellertid icke fallet överallt.

Det har under senare år förekommit åtskilliga propåer om förenkling av valproceduren, men något annat system eller annan form för valet, vilket skapar erforderliga garantier för att trygga lokalt eller politiskt betonade gruppbildningars möjligheter att härvid få sin mening beaktad har icke framkommit. Det må i detta sammanhang erinras om att de för ifrågasvarande val nu gällande bestämmelserna, som fastställdes år 1952, på åtskilliga punkter innebär en förenkling i förhållande till de bestämmelser, som utfärdades år 1947 i samband med sällskapens då genomförda omorganisation. Sisinämnda bestämmelser tillämpades således endast vid ett val (år 1949).

Den översyn över hela den regionala jordbruksadministrationen, som f. n. pågår inom 1960 års jordbruksutredning, berör även hushållningssällskapens framtida organisation och därmed även dennas uppbyggnad. Under sådant förhållande torde det knappast vara lämpligt att från hela detta stora frågekomplex nu bryta ut spörsmålet och formerna för val av lantbruksombud inom sällskapen.

Vad åter angår frågan om hushållningssällskapens underavdelningar — hushållningssällskapen — och önskemålet om förstärkning eller aktivering av dessas verksamhet må framhållas, att det föreligger ganska stora skillnader i gillenas verksamhet. Det har dock allmänt sett, främst genom kommunikationernas utveckling och den starka ökningen i antalet andra lokala jordbruksorganisationer, efter hand inträtt en påtaglig begränsning av gillenas verksamhet. Kommunikationsväsendets utveckling har således lett till att det numera ej längre finns samma behov av den uppgift, som direkt mellanhand eller -led mellan sällskapen och jordbrukarna, som tidigare var mycket väsentlig för gillena. Som i motionerna påpekats är emellertid gil-

lesorganisationen ur andra synpunkter av mycket stor betydelse för sällskapen och det är angeläget för dem att gillena är aktiva och livaktiga. Även denna fråga hör emellertid ihop eller hänger samman med ovan nämnda utredning. Det torde därför knappast vara anledning att i detta läge föranstalta om en särskild utredning.

Vad beträffar motionen II:461 har *lantbruksstyrelsen* i sitt remissutlåtande avstyrkt motionen. Styrelsen har framhållit att det givetvis icke varit meningen att till styrelsen inkalla personal från hushållningssällskapen för att fullgöra löpande göromål i samband med löneutbetalningen, utan detta arbete skall utföras av personal i styrelsen. De omständigheter, som motionärerna i övrigt anfört, torde, påpekar styrelsen, ha beaktats då frågan förra året prövades av riksdagen.

Hushållningssällskapens förbund har i sitt remissyttrande över motionen II:461 uttalat i huvudsak följande.

Införandet av ett system med en till *lantbruksstyrelsen* centraliserad löneutbetalning för hushållningssällskapens personalförtecknade och statsbidragsavlönade befattningshavare skulle innebära en på ett mycket påtagligt sätt markerad kategoriklyvning av sällskapens personal. För resultatet och effekten av sällskapens verksamhet är det av väsentlig betydelse, att densamma — vare sig resurserna är statliga eller kommer från annat håll — kan bedrivas som en enhet. Ifrågavarande system skulle emellertid poängtera, att en del av personalen har en särställning. Detsamma ger också sken av att alla ej har samma eller lika anknytning och gemenskap inom det samlade arbetslag, som personalen vid ett sällskap bör utgöra. Även sådana mer psykologiska men i sammanhanget icke betydelselösa skäl talar således mot en sådan kategoriklyvning, som mer eller mindre påtagligt följer med ifrågavarande löneutbetalningssystem.

Enligt vad förbundsstyrelsen erfarit befinner sig inom *lantbruksstyrelsen* frågan om en centraliserad löneutbetalning för *lantbruksnämndernas* personal ännu på ett mera förberedande stadium. Det är därför föga troligt att de åtgärder, som skulle erfordras för genomförandet av en sådan löneutbetalning för nämndernas del från stundande budgetårsskifte, hinner vidtagas, därest *lantbruksstyrelsen* skulle stanna för ett dylikt system. Detta utgör enligt förbundsstyrelsens förmenande ytterligare anledning till att det lämpliga i systemets införande redan nu för sällskapens personalförtecknade befattningshavare på nytt prövas så att alla härmed sammanhängande problem och faktorer bli belysta och undersökta i ett större sammanhang.

Det förtjänar vidare nämnas, att för sällskapens del har nuvarande system, enligt vilket det förefinns ett återkommande samråd mellan sällskapen och *lantbruksstyrelsens* experter rörande de ofta svårtolkade bestämmelserna i avlöningsreglementet, för sällskapens del inneburit den påtagliga fördelen, att sällskapen härigenom samtidigt fått hjälp och vägledning också för sina löneutbetalningar till den icke-statsbidragsavlönade personalen. Även för denna, som till antalet är större än den statsbidragsavlönade, tillämpas nämligen de statliga avlöningsbestämmelserna. Denna fördel, som följer med nuvarande ordning, skulle upphöra genom centraliseringen. — Det förtjänar vidare påpekas, att den statsbidragsavlönade befattningshavaren vill givetvis även efter en centralisering hos det sällskap, vid vilket han alltjämt är anställd, kunna få besked i olika lönespörsmål.

Det må därjämte i anslutning till det nyss anförda påpekas, att det ej

torde vara helt klarlagt mot vilken instans — sällskapet, hos vilket vederbörande är anställd, eller lantbruksstyrelsen, som utbetalar lönen, vilken alltfört får formen av statsbidrag — tjänstemannen enligt det centraliserade löneutbetalningssystemet i sista hand har att rikta ev. krav på rättelse, där-est han anser att någon felaktighet blivit begången. Detta förhållande komplicerar hela frågan.

På grund av vad sålunda anförts finner Hushållningssällskapens förbunds styrelse starka och bärande skäl tala för det i motionen framförda yrkandet att en till lantbruksstyrelsen centraliserad löneutbetalning för hushållningssällskapens statsbidragsavlönade personal icke genomföres per den 1 juli 1962. Skulle så ändock bli fallet, synes det icke rimligt, att de merkostnader som omläggningen medför bestrides genom anlitande av sällskapens anslag, utan dessa måste täckas på annat sätt.

Utskottet. Vad angår det i motionerna I: 182 och II: 229 framförda utredningsyrkandet avseende aktivisering av hushållningssällskapens gillesverksamhet och genomförande av nytt valsätt för utseende av ombud till sällskapens årsmöten får utskottet, i anslutning till vad remissmyndigheterna uttalat, erinra om att sällskapens gillesverksamhet och formen för val av lantbruksombud utgör delfrågor i det komplex av olika spörsmål som prövas av 1960 års jordbruksutredning. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida för att få till stånd den av motionärerna begärda utredningen rörande dessa frågor torde vid sådant förhållande ej erfordras.

I anledning av yrkandet i motionen II: 461 åsyftande att den av fjolårets riksdag beslutade centraliseringen till lantbruksstyrelsen av löneutbetalningarna för hushållningssällskapens statsbidragsavlönade personal ej skall genomföras, vill utskottet framhålla att det synes lämpligt att — med hänsyn till angelägenheten av att några opåräknade olägenheter ej skall uppkomma vid genomförandet av ifrågavarande centralisering — vad som anförts i motionen och i det däröver av hushållningssällskapens förbund avgivna remissyttrandet av Kungl. Maj:t i möjligaste mån beaktas, innan slutlig åtgärd vidtages för genomförande av centraliseringen.

Av Kungl. Maj:t under ifrågavarande punkt framlagda anslagsberäkningar och förslag biträdes av utskottet.

Aberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. a) fastställa följande avlöningsstat för hushållningssällskapsorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 920 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	285 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	388 000

4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 093 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	206 000
6. ATP-avgifter, <i>förslagsvis</i>	540 000
7. Arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskaps- försäkringen, <i>förslagsvis</i>	93 000
	<hr/>
	Summa kr. 14 525 000

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 14 525 000 kr.

II. besluta att motionerna I: 182 och II: 229 skall anses besvarade med vad utskottet i det föregående anfört.

III. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört i anledning av motionen II: 461.

10:o) *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.* Under punkten 12 (s. 32—35) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget uppräknas med 2 875 000 kr. till 8 085 000 kr. För täckande av beräknade automatiska utgiftsstegringar i fråga om sällskapens allmänna omkostnader har den därför avsedda posten uppräknats med 150 000 kr. Inom denna post är avsett att rymmas de nu under särskild post anvisade medlen avseende ersättning för driftsintrång å demonstrationsgård. På grund av övergång till budgetårsredovisning av statsbidragen till sällskapens omkostnader har för innevarande halvårs bidragsbehov anslaget uppräknats med 2 560 000 kr. I anledning av den under nästföregående anslagpunkt föreslagna omföringen av posten till driftsekonomisk expertis har anslaget minskats med 190 000 kr. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall vidare bidragsgivningen till sällskapens försöksverksamhet — som enligt beslut av fjolårets riksdag ej längre skulle utgå ur lantbrukshögskolans anslag till lokal och fast försöksverksamhet — ske från en särskild post under förevarande omkostnadsanslag, som till följd härav tillförts ett belopp av 355 000 kr.

Utskottet. Enär utskottet kan biträda Kungl. Maj:ts anslagsberäkning liksom vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit under punkten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 8 085 000 kr.

11:o) *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap.* Under punkten 13 (s. 35—36) har Kungl. Maj:t beträffande förevarande anslag — som i gällande riksstat rubriceras såsom Lantbruksnämnderna: Utbildningskurser för viss personal — föreslagit en me-

delsanvisning av 45 000 kr. eller 20 000 kr. mera än motsvarande anslag för innevarande budgetår. Anslaget är avsett att i fortsättningen tagas i anspråk för fortbildning av både lantbruksnämndernas och hushållningssällskapens tjänstemän. Vid anslagsberäkningen har hänsyn tagits till att en reservation å cirka 30 000 kr. beräknats föreligga vid ingången av budgetåret 1962/63. Under punkten har vidare lämnats en redovisning beträffande ändamålen för anslaget disponerande m. m.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt yrkat och anfört, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kr.

12:o) **Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.** Under punkten 14 (s. 36—42) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 2 140 000 kr. eller 100 000 kr. mera än för innevarande budgetår.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande till utskottet hänskjutna motioner, nämligen

1) I: 80 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, likalydande med II: 108 av herr *Grebäck m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att specialrådgivning på husdjursområdet skall organiseras enligt samma principer som tillämpas i fråga om företagsekonomi och växtodling, att för ändamålet för budgetåret 1962/63 anvisa 250 000 kr., samt att i anledning härav förevarande anslag uppföres med 2 390 000 kr.;

2) I: 375 av herr *Eskilsson* och herr *Nilsson, Yngve*, samt II: 456, av herr *Hægglom m. fl.*, likalydande, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att av hushållningssällskapen anordnade öppna kurser även i försättningen skall vara statsbidragsberättigade;

3) II: 619 av herrar *Grebäck* och *Elmwall*, vari hemställts att riksdagen måtte medge, att bidrag till öppna kurser av den karaktär, som i motionen närmare angivits, även för budgetåret 1962/63 må utgå från ifrågavarande anslag, samt att riksdagen även i övrigt måtte beakta vad i motionen anförts.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna II: 108, I: 375 och II: 619.

Över motionsparet I: 80 och II: 108 har yttranden avgivits av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök samt av statskontoret.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om anslagsökning med 372 000 kr.

Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader har i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 hemställt att 65 000 kr. anvisas under detta anslag för specialrådgivning i byggnadsfrågor.

Hushållningssällskapens förbund har hemställt om uppräknig av statsbidraget till hushållningssällskapens kursverksamhet med 250 000 kr.

Under punkten har vidare redovisats de förslag till ändringar i bidragsbestämmelserna för här ifrågavarande kursverksamhet, som framlagts av *jordbruksupplysningskommittén* i dess betänkande angående rådgivningsverksamheten på jordbrukets område (SOU 1960: 39).

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för innehållet i angivna framställningar och betänkande — anfört följande.

»Med medel från detta anslag bedriver främst hushållningssällskapen men i viss mån även lantbruksundervisningsanstalterna kursverksamhet huvudsakligen i syfte att vidareutbilda inom jordbruket eller dess binärningar yrkesverksamma personer. Betydelsen av dylik fortbildning har vuxit med de ökade kraven på effektivitet och lönsamhet inom berörda näringsgrenar. Vissa förslag till ändring av reglerna för bidragsgivningen till denna kursverksamhet har framlagts i jordbruksupplysningskommitténs betänkande angående rådgivningsverksamheten på jordbrukets område (SOU 1960: 39). Även jag anser att ändringar bör ske så att verksamheten får en helt tidsenlig inriktning.

Kursverksamheten bör i första hand inriktas på sådana ämnesområden som är väsentliga för jordbrukets företagare och anställda när det gäller att möta näringens aktuella problem. Med hänsyn härtill bör bland annat undervisningen i driftsekonomi och andra ämnen med ekonomiskt innehåll utökas högst avsevärt. Därvid torde uppmärksamhet särskilt böra ägnas de företagsekonomiska fördelarna av strukturrationalisering och av en mera specialinriktad produktion. Det är också önskvärt att i kurser inrymmes närmare vägledning i frågan om olika investeringars räntabilitet. Det är enligt min mening angeläget att den kursverksamhet inom ämnesgruppen hem och hushåll som bedrivs med medel ur detta anslag avser för lantbrukens väsentliga frågor.

Av det sagda framgår, att jag anser att kursverksamheten bör innefatta utbildning i frågor rörande såväl driftsrationalisering som yttre och inre rationalisering. Därför föreslår jag, att förutom hushållningssällskap och statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt även lantbruksnämnd skall kunna anordna kurser med stöd av förevarande anslag.

I den kursform, som benämnes öppna kurser, ingår i betydande omfattning s. k. jordbrukardagar med ett stort antal deltagare. Kursformen är enligt min uppfattning av sådan art att särskilt statsbidrag i fortsättningen ej bör utgå därtill. Även framdeles bör dock hushållningssällskapen, lantbruksnämnderna och lantbruksundervisningsanstalterna i den mån resurserna det medger medverka i sådana kurser inom ramen för de ordinarie tjänsteuppgifterna. Övriga nu bidragsberättigade kursformer bör bibehållas. Statsstöd bör kunna utgå till kurser om minst sex dagar för särskilt antagna elever utan hinder av att kursdagarna ej förläggas i en följd. Resebidrag till deltagare i sådana kurser bör emellertid i regel lämnas endast för en färd till och från kursorten.

Kursanordnarna får enligt de för närvarande gällande bestämmelserna själva svara för viss del av kostnaderna. Denna ordning omöjliggör för lantbruksnämnderna att anordna kurser med anlåtande av detta anslag och är uppenbart betungande för hushållningssällskapen och lantbruksundervisningsanstalterna. Jag föreslår därför, att statsanslag skall från och med den 1 juli 1962 utgå med hela den av lantbruksstyrelsen godkända kostnaden för muntlig kurs liksom också för den muntliga delen av kombinerad kurs. Såsom allmän förutsättning för medelstildelning till kursanordnare bör gälla, att denne i god tid före ingången av det budgetår tilldelningen skall avse till lantbruksstyrelsen inger plan för kursverksamheten under året. I planen skall mera detaljerat angivas den tänkta omfattningen av verksamheten och inriktningen på ämnesområden ävensom en kostnadsberäkning på grundval härav. Styrelsen bör så snart som möjligt underrätta anordnaren om i vilken utsträckning statsmedel kan påräknas för kurser under budgetåret. Ifrågakvarande medel bör efter rekvisition ställas till kursanordnarnas förfogande för disposition i överensstämmelse med de godkända planerna.

I detta sammanhang vill jag understryka 1961 års riksdagsuttalande (prop. 183; JoU 39; rskr. 372) att en ändamålsenlig gemensam planering av kursverksamheten bör eftersträvas på länsplanet. Vidare bör erinras om riksdagens mening (IX ht 1960; JoU 1; rskr. 9), att lantbruksstyrelsen vid uppdragandet av riktlinjerna för dispositionen av anslagsmedlen till förevarande ändamål dels skall ha erforderliga kontakter med övriga centrala organ, som har till uppgift att verka för jordbrukets rationalisering, dels skall undersöka möjligheterna att få till stånd samordning av kurser inom eller mellan olika hushållningssällskapsområden.

I kurskostnader bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag kunna inräknas ATP-avgifter som anordnare erlägger för arvoden till lärare. Någon annan ändring av reglerna angående ersättningar åt lärare är jag inte beredd förorda i detta sammanhang.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som föranledes av bifall till de förslag jag här framfört.

Jag förordar, att till förevarande kursverksamhet för nästa budgetår anvisas oförändrat 1 458 000 kr. I betraktande av att bidrag ej längre avses utgå till öppna kurser torde en ej oväsentlig intensifiering av kursverksamheten i övrigt vara möjlig inom ramen för detta belopp.

Anslagsposten för särskild rådgivning rörande småbrukets tekniska och ekonomiska spörsmål bör uppräknas med 75 000 kr. med hänsyn till förväntade utgiftstegringar. På de skäl lantbruksstyrelsen anfört vill jag vidare förorda, att posten till undervisningsfilm och bildserier höjes med 25 000 kr. För studieresor bör liksom för de senaste budgetåren anvisas 32 000 kr.»

Lantbrukshögskolans styrelse har i sitt remissutlåtande den 20 februari 1962 över motionerna I:80 och II:108 anfört i huvudsak följande.

Styrelsen finner, att den specialrådgivning, som hittills förekommit, synes ha fått en god start. Styrelsen har också vidtagit alla åtgärder, för att så skulle bli fallet. Det torde visserligen vara orealistiskt att efter endast några få månader grunda en utbyggnad av verksamheten att avse även husdjursområdet på de resultat som vunnits under den tid specialrådgivningen ägt rum. För att rätt kunna bedöma och värdesätta en sådan verksamhet erfordras enligt styrelsens mening en avsevärt längre tids erfarenhet. Animalieproduktionen är emellertid av så stor betydelse för större delen av vårt lands jordbruk, i synnerhet de mindre jordbruken, att det hade varit naturligt, om specialrådgivningen i första hand satts in på denna produktionsgren. Då nu motionen påyrkar att specialrådgivning skall anordnas jämväl på husdjursområdet, vill styrelsen därför tillstyrka att det förslag, som framförts i motionen, förverkligas. Styrelsen förutsätter att även på detta område samordning kommer att ske med lantbruksstyrelsens och hus-hållningssällskapens verksamhet på området.

Högskolans lärarkollegium har i ett till högskolestyrelsen avgivet yttrande över motionerna tillstyrkt desamma samt uttalat i huvudsak följande.

Den erfarenhet rörande specialrådgivning, som vunnits vid lantbrukshögskolan under det gångna året, visar klart betydelsen av en verksamhet av detta slag. Det har tydligt framkommit, att genom en sådan rådgivning starkt ökade möjligheter att snabbt sprida nya rön från forskning och försöksverksamhet skapas.

I detta sammanhang förtjänar särskilt framhållas upplysning om de åtgärder för effektivisering av djurskötseln, som nu är aktuella, exempelvis korrekt tillämpning av nya försöksresultat vid produktion av mjölk, kött och ägg m. m. samt ett riktigt utnyttjande av konserveringsforskningens framsteg i all synnerhet vid skörd av vallgrödor och foderväxter. Det har även visat sig att de impulser till nya undersökningar, som genom specialrådgivarnas verksamhet erhålles från jordbruksorganisationer och jordbrukare i skilda delar av landet är av värde vid planläggningen av forskningen och försöksverksamheten liksom av den kursverksamhet, som skall bedrivas.

Erfarenheterna under det gångna året har också visat, att det är otillräckligt med en specialrådgivning i endast två av lantbrukshögskolans läroämnen. Under innevarande vinter har det varit särskilt påfallande att husdjursmän saknats bland specialrådgivarna. Detta har försvårat kursverksamheten eftersom det visat sig svårt att för denna verksamhet tillfälligt anlita erforderlig expertis på husdjursområdet.

Även vid organisationen och uppläggningsen av studielantbruken har behovet av husdjursexpertis varit synnerligen markant. För en fortsatt verksamhet på dessa studielantbruk är självfallet insatser av husdjursmän nödvändiga. Samarbete mellan dessa och specialrådgivarna i växtodling är en nödvändig förutsättning för att åstadkomma en rationell driftsomläggning mot specialiserad djurhållning baserad på egen foderväxtodling.

Statskontoret har i sitt den 17 februari 1962 avgivna remissutlåtande över förevarande motioner anfört.

Statskontoret delar motionärernas synpunkter på angelägenheten av att specialrådgivning på husdjursområdet uppmärksammas och tillgodoses i samband med den upplysnings- och kursverksamhet, som motionerna åsyftar, och vilken avser att främja driftsomläggningar inom det mindre jordbruket bland annat genom övergång till specialiserad produktion. Ett beak-

tande av husdjursområdet torde för övrigt icke kunna undgås härvid, då enligt meddelade bestämmelser arbetsuppgifter i fråga om företagsekonomi omfattar undersökning rörande vilka produktionsgrenar, som kan vara lämpliga att pröva i specialiserad drift vid mindre jordbruk sett ur marknads- och driftsekonomsynpunkt. Undersökningar avses även genomförda beträffande lämplig regional specialisering av förenämnda grenar med hänsyn till naturliga förutsättningar, marknadsförhållanden, arbetskraftssituationer och dylikt. Av motionerna framgår också, att specialrådgivarna i företagsekonomi främst koncentrerat sig på frågor rörande specialiserad djurhållning.

I vad mån det vid organiserande av den i motionerna nämnda verksamheten kan göras gällande, att växtodlingsområdet överbetonats, undandrar sig statskontorets bedömande. I varje fall förefaller ett ensidigt beaktande av vegetabilieområdet knappast tillfredsställande. Behovet av ett centralt kontaktoorgan mellan forskning och försök, å ena sidan, samt hushållningssällskap, lantbrukshögskolor och lantbrukets skolor, å andra sidan, torde även för husdjurskötselns vidkommande vara lika aktuellt. Huruvida specialrådgivningen på animalieproduktionens område i övrigt bör placeras vid försöksdistrikten eller om specialister eventuellt bör knytas till hushållningssällskapens rådgivningsverksamhet synes däremot ej helt klarlagt. Det bör därför enligt statskontorets mening vara lämpligt, att någon tids ytterligare erfarenheter av förevarande verksamhet avvaktas, innan frågan om dess organisation och anknytning upptages till bedömande. En omedelbar förstärkning av organisationen på sätt motionärerna föreslagit kan statskontoret därför icke finna påkallad.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag att statsbidrag inte längre bör utgå till s. k. jordbrukardagar, som vänder sig till en större allmänhet. Även i övrigt kan troligen bland de s. k. öppna kurserna finnas former som inte har karaktär av direkt yrkesundervisning. En översyn av denna kursform kan därför vara av behovet påkallad. Utskottet finner å andra sidan i anslutning till motionerna I: 375 och II: 456 samt II: 619 att till s. k. öppna kurser hänförlig verksamhet i princip även i fortsättningen bör kunna åtnjuta statsbidrag. Sålunda anser utskottet att vissa typer av endagarskurser må kunna komma i fråga för bidragsgivning, nämligen i de fall där kursens innehåll och utformning i stort sett överensstämmer med annan kursverksamhet, som åtnjuter statsbidrag. Det bör dock vara ett oeftergivligt villkor att utbildningssyftet är det centrala vid anordnandet av ifrågavarande kurser. Kungl. Maj:t bör föranstalta om att med utgångspunkt från det nu sagda anvisningar för dessa kurser utfärdas.

Departementschefens förslag rörande inriktningen av kursverksamheten inom ämnesgruppen hem och hushåll kan utskottet biträda. Därav följer att utskottet avstyrker vad i motionen II: 619 anförts i detta ämne.

I motionerna I: 80 och II: 108 har gjorts framställning om att den till lantbrukshögskolan knutna specialrådgivningen, som för närvarande omfattar växtodling och företagsekonomi, skall från och med nästa budgetår utvidgas till husdjursområdet. Ifrågavarande specialrådgivningsverksamhet har till huvudsakligt syfte att främja driftsomläggningar inom det mindre jordbruket bland annat genom övergång till specialproduktion. För att

uppnå avsedd verkan anser emellertid utskottet det vara nödvändigt att specialrådgivningen utvidgas till att avse även spörsmål berörande den för de mindre lantbruken betydelsefulla animalieproduktionen. Utskottet finner fördenskull angeläget att utrymme skapas för specialrådgivning även på husdjursområdet. Därest det med hänsyn till den för ändamålet uppbyggda organisationen skulle visa sig olämpligt att inom ramen för anvisade medel från och med nästa budgetår genomföra en sådan specialrådgivningsverksamhet, förutsätter utskottet att förslag i ämnet framlägges till nästa års riksdag. Någon höjning av anslaget för nästkommande budgetår, som föreslagits i motionerna, kan utskottet alltså ej tillstyrka.

Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen har icke mött någon invändning från utskottets sida. Ej heller föranleder vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under punkten något särskilt uttalande av utskottet.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 80 och II: 108, till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 140 000 kr.;

b) att motionerna I: 375 och II: 456 samt II: 619, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, icke må till annan riksdagens åtgärd föranleda än att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet anfört;

c) att motionen II: 619, i den mån den ej besvarats i det föregående, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

13:o) **Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.** Under punkten 15 (s. 43—47) har Kungl. Maj:t föreslagit en med 5 000 000 kr. till 12 000 000 kr. förhöjd medelsanvisning.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänskjutna motioner, nämligen

1) I: 238 av herr *Olsson, Ernst*, och herr *Pettersson, Harald*, likalydande med II: 292 av herr *Svensson* i *Stenkyrka m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändrad lydelse av kungörelsen 1959: 246 att bidrag till torrlägningsföretag utgår med högst 40 procent av den bidragsberättigade kostnaden, oavsett de villkor som gäller för bidrag till inre rationaliseringsåtgärd i övrigt;

2) II: 616 av herr *Börjesson* i *Glömminge m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag om bidrag till uppförande av torkningslokaler med maskinell utrustning för torkning av spannmål till sammanslutning av odlare omfattande mindre områden.

Vad angår det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna II: 292 och II: 616.

Över motionerna har remissyttranden avgivits beträffande motionerna I: 238 och II: 292 av lantbruksstyrelsen och statskontoret samt i fråga om motionen II: 616 av lantbruksstyrelsen.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt att anslaget tillföres 13 000 000 kr., att den ram, inom vilken bidrag under budgetåret 1962/63 skall få beviljas för olika ändamål fastställas till 16 000 000 kr., att av det yrkade medelstillskottet skall få disponeras 1 100 000 kr. till särskilda åtgärder för intensifiering av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län, samt att medel skall få disponeras för infriande av utfästelser till avdikningsföretag om statsbidrag ur statens avdikningsanslag.

I särskild skrivelse har lantbruksstyrelsen föreslagit att medel ur rationaliseringsanslaget skall få användas för att bestrida kostnader för sådana skogsbruksplaner, som är av väsentlig betydelse för att tillgodose ändamålet med yttre rationalisering i skogsmark.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för innehållet i lantbruksstyrelsens framställningar ävensom efter redovisning av en gemensam skrivelse av lantbruksdirektören i Gävleborgs län m. fl., vari hemställts att 150 000 kr. måtte anvisas för intensifierade rationaliseringsinsatser inom vissa delar av länet — anfört följande.

»Såsom jag berört i översikten framlägger jag under skilda anslagspunkter förslag i syfte att möjliggöra en ytterligare ökning av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden. Jag har därvid fäst särskilt avseende vid åtgärder för att främja strukturrationaliseringen i skogsmark. Det är av väsentlig betydelse i rationaliseringsprocessen, att denna även kan innefatta skilda åtgärder för skogens vård och skötsel inom de utvidgade eller ur arronderingssynpunkt sett förbättrade brukningsenheter. Med hänsyn härtill vill jag på grundval av lantbruksstyrelsens framställning i ämnet föreslå, att statsbidrag må utgå ur förevarande anslag till kostnader för skogsbruksplan, som upprättas i samband med genomförandet av yttre rationalisering av mera väsentlig omfattning och kapitalkrävande natur (jfr 14 § andra stycket kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.). Därest riksdagen inte har något att erinra mot detta förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga härav föranledd ändring i kungörelsens 9 §.

Den förstärkta rationaliseringsverksamheten måste förutsättas medföra ökade anspråk på bidragsmedel för såväl yttre som inre rationalisering. Någon höjning av bidragsramarna torde dock ej vara erforderlig med hänsyn till de senaste årens belastning. Även för nästa budgetår bör sålunda ramen för bidrag till yttre rationalisering fastställas till 3 000 000 kr. och den ram som avser bidrag till inre rationalisering till 12 000 000 kr. Inom ramarna torde medel få tagas i anspråk för speciella ändamål i samma utsträckning som under innevarande budgetår. Härjämte bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag medelsbehovet för att infria före den 1 juli 1959

gjorda utfästelser till dikningsföretag om bidrag ur statens avdikningsanslag tillgodoses inom ramen för bidrag till inre rationalisering. Liksom nu är fallet bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena så motiverar, jämka fördelningen mellan de båda ramarna.

Med utgångspunkt från den totala bidragsramen om 15 000 000 kr. samt den odisponerade reservation, som kan antagas föreligga under anslaget vid slutet av innevarande budgetår, torde medelsanvisningen för hittills berörda ändamål böra uppgå till 11 500 000 kr. Härutöver bör liksom innevarande budgetår under en särskild post upptagas medel för den av 1961 års riksdag (prop. 134; JoU 28; rskr. 271) beslutade intensifieringen av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län. Enligt av lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen och skogsstyrelsen avgiven redogörelse för verksamheten pågår genom länsorganens försorg planerings- och inventeringsarbete för de rationaliseringsinsatser, vilka inom kort kommer att påbörjas inom vissa utvalda objekt. Jag finner angeläget att arbetet bedrivs med all möjlig skyndsamhet. På grund av planeringsperiodens längd torde en betydande reservation komma att föreligga under anslagsposten vid ingången av nästa budgetår. Medelsanvisningen för ändamålet bör enligt min mening kunna beräknas till oförändrat 500 000 kr. Det bör alltså ankomma på Kungl. Maj:t att besluta rörande dispositionen av medlen under posten.

I särskild framställning har samtliga berörda länsorgan i Gävleborgs län föreslagit, att inom vissa områden av länet måtte tillämpas samma regler för bidragsgivningen till rationaliseringsföretag som i Kopparbergs län samt att medel under detta anslag skall anvisas för att anlita expertis m. m. för åtgärdernas genomförande. Inom de delar av Hälsingland, där likartade fastighetsförhållanden råder som inom vissa områden i Kopparbergs län, bör enligt min mening läggas samma vikt vid strukturrationaliseringen som i sistnämnda län. Erforderliga bidragsmedel bör ställas till förfogande av lantbruksstyrelsen inom de förut angivna ramarna för bidrag till yttre och inre rationalisering. Jag vill i sammanhanget hänvisa till Kungl. Maj:ts befogenhet att med stöd av 15 § rationaliseringskungörelsen medgiva, att statsbidrag må utgå med högre belopp än eljest. Det bör ankomma på vederbörande centrala myndigheter, att vid sin fördelning av tillgängliga personalresurser mellan de olika länen så långt möjligt tillse att rationaliseringsorganen i Gävleborgs län tillföres den ytterligare personal som kan fordras för de åsyftade insatserna.»

Lantbruksstyrelsen har i sitt remissyttrande över motionerna I: 238 och II: 292 funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till motionerna och har därvid uttalat i huvudsak följande.

Lantbruksstyrelsen delar motionärernas uppfattning att det är av grundläggande betydelse för rationellt, högmekaniserat jordbruk, att den odlade jorden är väl avdikad genom tillräckliga avlopp och väl avpassad dränering.

Styrelsen får erinra om, att utförda undersökningar givit vid handen, att de senaste årens skördeskador till stor del kan tillskrivas bristfälliga avdikningsförhållanden. Det är därför i hög grad önskvärt, att dikningsverksamheten ökar i omfattning på de långsiktigt bestående goda åkerjordarna.

Självfallet skulle dikningsverksamheten stimuleras, om finansieringen underlättades genom högre statsbidrag än de nu gällande. Styrelsen får emellertid här erinra om att reglerna för det statliga ekonomiska stödet till jordbrukets inre rationalisering ändrades genom beslut av 1959 års riksdag. Beslutet innebar bl. a., att det normala bidragsbeloppet för utförande av torrläggning sänktes från 40 procent till 25 procent.

Finansieringen av dikningsåtgärder kan emellertid underlättas även på annat sätt än genom höjda bidrag, exempelvis genom lämpliga låneformer eller lämpligt utformade skatteregler. De tidigare avdikningslånen utgjorde genom att lånen var bundna till de berörda fastigheterna en i princip lämplig låneform för finansiering av långsiktiga investeringar för förbättring av åkerjord. Nu kan garantilån med lång amorteringstid erhållas för ändamålet oavsett brukningsenhetens storlek.

De nuvarande beskattningsreglerna inom jordbruket är inte så utformade, att de underlättar genomförandet av dikning. Det är därför i hög grad angeläget, att det av skattelagsakkunniga framlagda förslaget om dikningskostnadernas skattemässiga behandling snarast genomföres.

Med hänsyn till den korta tid som förflutit, sedan de nuvarande reglerna rörande statsbidrag till inre rationalisering fastställdes, synes det icke kunna komma i fråga att nu vidtaga ändringar i bestämmelserna på sätt som motionärerna föreslagit.

Statskontoret har i sitt remissutlåtande över nyssnämnda motionspar avstyrkt motionsförslaget med följande uttalande.

År 1959 beslöt riksdagen att statens stöd till inre rationaliseringsåtgärder inom jordbrukets område från och med den 1 juli 1959 skulle minskas från 40 procent av investeringskostnaderna till högst 25 procent i normala fall. Därvid åberopades bidragens karaktär av stimulansbidrag samt det förhållandet att bidragen i regel endast skulle kunna utgå till fullt räntabla investeringsåtgärder.

Det har alltså förflutit relativt kort tid sedan statsmakterna senast tog ställning till storleken av statens bidrag till jordbrukets inre rationalisering. Med hänsyn härtill och då det — såvitt statskontoret kan bedöma — icke synes motiverat att torrläggningsföretag i statsbidragshänseende intager en förmånligare ställning än andra liknande åtgärder för rationalisering av jordbruket, avstyrker statskontoret de i motionerna föreslagna ändringarna av bestämmelserna i kungörelsen om statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.

I sitt utlåtande över motionen II:616 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit att motionen överlämnas till styrelsen för att övervägas i samband med visst styrelsen meddelat utredningsuppdrag. Styrelsen har därvid anfört följande.

Enligt *lantbruksstyrelsens* mening synes bestämmelserna i 5 och 12 §§ kungörelsen 1948:324 angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m., med lydelse enligt kungörelsen nr 1959:246, kunna tolkas så, att statligt stöd i form av såväl lånegaranti som statsbidrag skulle

kunna utgå till anläggningar som i motionen avses. Att så hittills icke skett beror på att stöd för ändamålet i fråga icke efterfrågats. Statsbidrag må enligt kungörelsen till däri angivna åtgärder i princip utgå med 25 procent av den godkända anläggningskostnaden. Därest i motionen avsedda anläggningar, s. k. bygdetorkar, skulle jämföras med vissa andra i 34 § sagda kungörelse berörda gemensamhetsföretag begränsas dock statsbidragets storlek till 15 procent av kostnaden.

Lantbruksstyrelsen vill vidare erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 27 januari 1961 uppdragit åt styrelsen att efter samråd med berörda myndigheter och forskningsinstitutioner utarbeta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till åtgärder för att — i syfte att öka den ekonomiska avkastningen och minska investeringsutgifterna vid framför allt mindre brukningsenheter — främja tillkomsten av gemensamhetsanläggningar. I den pågående utredningen på området torde även i motionen berörda spörsmål komma att upptagas till prövning.

Utskottet. Departementschefens beräkning av medelsbehovet under anslaget och av bidragsramarna har ej givit anledning till erinran från utskottets sida. Ej heller har utskottet något att invända mot departementschefens förslag att bidrag från anslaget hädanefter skall kunna utgå till skogsbruksplaner i samband med yttre rationalisering eller att intensifierade rationaliseringsinsatser av det slag, som sker inom Kopparbergs län, även skall förekomma inom vissa i propositionen angivna delar av Gävleborgs län. Från ifrågasvarande anslag bör medel vidare kunna disponeras för infriande av utfästelser om bidrag ur statens avdikningsanslag.

Vad beträffar det i motionerna I: 238 och II: 292 gjorda yrkandet att bidrag till torrläggningföretag skall höjas från regelmässigt 25 till 40 procent får utskottet påminna att denna fråga behandlades av riksdagen så nyligen som år 1959. Som några skäl ägnade att påverka utskottets ställningstagande i denna fråga sedermera ej framkommit får utskottet avstyrka motionerna.

I motionen II: 616 har framförts förslag om utredning angående statsbidragsgivning till visst slag av s. k. bygdetorkar för spannmål. Utskottet får i anledning därav hänvisa till vad lantbruksstyrelsen i sitt remissyttrande över motionen anfört om den bidragsmöjlighet som för närvarande står till buds jämlikt den s. k. rationaliseringskungörelsen samt om att utredning rörande vissa gemensamhetsanläggningar innefattande bl. a. det i motionen upptagna spörsmålet pågår inom styrelsen. Någon åtgärd i det av motionärerna åsyftade hänseendet synes sålunda ej påkallad.

Äberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kr.;

b) lämna motionerna I: 238 och II: 292 utan bifall;

c) lämna motionen II: 616 utan åtgärd.

14:o) Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånafond. Kungl. Maj:ts under punkten 18 (s. 52—53) gjorda förslag att anslaget i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet uppföres med ett belopp av 1 150 000 kr. mot 1 100 000 kr. för innevarande budgetår samt att bidragsramen bibehålles vid 300 000 kr. möter ingen erinran från utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 må beviljas statsbidrag från anslaget till återbetalning av lån ur jordbrukets maskinlånafond å tillhopa 300 000 kr.

b) till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånafond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

15:o) Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m. Under punkten 19 (s. 53—55) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 4 300 000 kr. eller 1 000 000 kr. mera än för löpande budgetår.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de inom riksdagen väckta, likalydande motionerna I: 308 av herrar *Eskilsson* och *Isacson* samt II: 382 av herr *Hæggbloom m. fl.*, i vilka motioner, såvitt nu är i fråga, hemställts att till ifrågavarande ändamål anvisas ett reservationsanslag av 3 300 000 kr.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen I: 308.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt om anslagshöjning med 2 450 000 kr.

Efter att ha närmare redovisat innehållet i lantbruksstyrelsens framställning har *departementschefen* anfört följande.

»I anslutning till vad chefen för socialdepartementet anfört i särskild proposition angående vissa frågor rörande Tornedalen, vill jag uttala att jag finner det angeläget att takten höjes i jordbrukets rationalisering i denna del av Norrbottens län. Särskild vikt bör härvid fästas vid strukturrationalisering och driftsomläggningar. Den yttre rationaliseringen bör i första hand syfta till att väsentligt öka jordbruksfastigheternas areal. I de fall det är möjligt med hänsyn till avsättningsförhållanden m. m., bör övergång till specialproduktion övervägas. Förutsättningarna för gemensamt utnyttjande av vissa byggnader och maskiner bör även prövas.

I avsikt att söka få till stånd en upprustning av jordbruket i de fyra nordligaste länen fattade 1960 års riksdag (prop. 62; JoU 18 och 32; rskr. 305) beslut om särskilt statsstöd för ändamålet. Beslutet innebar bland annat, att en stor del av medlen under förevarande anslag avses för koncentrerade insatser med syfte att i ett sammanhang genom driftsrationalisering samt inre och yttre rationalisering verka för uppbyggandet av bärkraftiga, på längre sikt bestående brukningsenheter. Statsbidrag kan i samband med de koncen-

trerade insatserna utgå med upp till 60 procent av de beräknade rationaliseringskostnaderna. I dessa kan jämväl innefattas utgifter för att anskaffa djur, utsäde och maskiner.

Enligt min mening bör även fortsättningsvis behovet av särskilt ekonomiskt bistånd till rationalisering av Tornedalens jordbruk tillgodoses inom ramen för de medel som står till förfogande för koncentrerade insatser av angivet slag. Det kan nämnas, att sådana insatser nu sker inom ett område i Tornedalen samt att ytterligare projekt är aktuella. Det är min avsikt att vid prövningen av förslag till fördelningen av medelstillgångarna under detta anslag speciellt beakta tornedalsintressena.

Då jag bedömer det vara av stor betydelse att rationaliseringsprocessen inom det mindre jordbruket i övre Norrland kan ytterligare förstärkas föreslår jag, att det för koncentrerade rationaliseringsinsatser där avsedda beloppet höjes med 1 000 000 kr. till 3 050 000 kr.

Som en post under anslaget bör liksom för innevarande budgetår anvisas 550 000 kr. för att allmänt främja jordbruksnäringens framåtskridande i de fyra nordligaste länen samt Gävleborgs län utom Gästrikland. Medlen skall av lantbruksstyrelsen fördelas på de olika hushållningssällskapen i förhållande till antalet inom jordbruksnäringen sysselsatta. Även nästa budgetår bör 200 000 kr. stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att genom andra särskilda åtgärder verka för fortsatt standardförbättring inom det norrländska jordbruket, bland annat det i Tornedalen.

Ett belopp av 500 000 kr. bör också för budgetåret 1962/63 upptagas under anslaget för fraktbidrag vid transport av fodermedel till mera avlägset belägna jordbruk i övre Norrland.»

Utskottet. I förenämnda motioner har, såvitt nu är i fråga, hemställts om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om ökning med 1 000 000 kr. av det för innevarande budgetår utgående beloppet å 2 050 000 kr. för koncentrerade rationaliseringsinsatser i de fyra nordligaste länen. Enligt motionärernas förmenande bör någon anslagsökning icke komma i fråga bl. a. med hänsyn till att redovisning ännu ej lämnats riksdagen beträffande användningen av ifrågavarande anslagsbelopp. Utskottet, som inhämtat närmare upplysningar från lantbruksstyrelsen om förevarande rationaliseringsverksamhets omfattning och fortgång, har för sin del bedömt verksamheten vara mycket betydelsefull för jordbrukets rationalisering i ifrågavarande län. Utskottet vill i anslutning härtill biträda förslaget att rationaliseringen beträffande jordbruket i Tornedalen skall intensifieras. Då den till följd härav föranledda efterfrågan på anslagsmedel ej kan tillgodoses inom ramen för det belopp som nu står till förfogande och det synes angeläget att den nuvarande rationaliseringstakten ej sänkes, tillstyrker utskottet att ytterligare 1 000 000 kr. tillföres ifrågavarande anslagsdel.

Under återopande av det anförda och då vad Kungl. Maj:t i övrigt förordat i detta sammanhang ej givit utskottet anledning till särskilt uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 308 och II: 382, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kr.

16:o) **Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.** Kungl. Maj:ts under punkten 20 (s. 55—58) framlagda förslag innebär dels anslagsanvisning av 7 500 000 kr. eller 2 500 000 kr. mer än innevarande budgetårs medeltilldelning, dels fastställande av kreditgarantiram å 5 000 000 kr. för lån till finansiering av nyanläggnings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät.

Elektrifieringsberedningen har i sin anslagsframställning äskat 1 500 000 kr. till nyanläggnings- och 10 000 000 kr. till upprustningsåtgärder samt hemställt att kreditgarantiramen bestämmas till 10 000 000 kr.

Departementschefen har anfört bl. a. följande.

»Med hänsyn till förväntat medelsbehov och tillgänglig reservationsmedelsbehållning bör en anslagsanvisning å 500 000 kr. till nyanläggning av elektriska distributionsnät m. m. vara tillfyllest för nästkommande budgetår.

Vid ställningstagandet till frågan om medelsbehovet under anslagsposten till upprustning av elektriska distributionsnät bör uppmärksammas att en betydande, till posten hänförlig reservation beräknas föreligga vid ingången av budgetåret 1962/63. Såvitt nu kan bedömas behövs dock för nästa budgetår anvisas 7 000 000 kr. för ändamålet. För det fall denna anvisning jämte reservationen skulle visa sig vara otillräcklig för att tillgodose behovet av medel för bidrag till den betydelsefulla elnätsupprustningen på landsbygden avser jag att senare taga upp frågan om ytterligare medelsanvisning. Jag vill erinra om att riksdagen beslutat att landsbygdens elnät bör upprustas med hjälp av statliga bidrag intill totalt 50 000 000 kr.

I detta sammanhang förordar jag, att de bidragsmedel, som på grund av vad som stadgas i 11 och 12 §§ kungörelsen den 28 maj 1959 (nr 369) om statligt stöd till landsbygdens elförsörjning eller i tidigare motsvarande bestämmelser återföres till anslaget, ånyo bör få tagas i anspråk för avsett ändamål.

Av de under anslaget tillgängliga medlen bör efter beslut av Kungl. Maj:t få disponeras högst 300 000 kr. för att vid länsstyrelserna anlita tillfällig expertis i elkraftfrågor, högst 150 000 kr. för att täcka kostnader vid elektrifieringsberedningen samt högst 30 000 kr. för att bestrida kostnaderna för information rörande upprustning av elnät och därmed sammanhängande frågor.

Ramen för statliga kreditgarantier för lån till finansiering av nyanläggnings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät bör även för nästa budgetår fastställas till 5 000 000 kr.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen och den föreslagna garantilåneramen föranleder ingen erinran från utskottets sida. Som vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört och yrkat under förevarande punkt ej heller möter någon invändning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti för lån avseende nyanläggnings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät må beviljas intill ett belopp av 5 000 000 kr.

b) till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.

17:o) *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* Under punkten 21 (s. 58—64) har Kungl. Maj:t gjort framställning om dels medgivande att fastställa oförändrad ram å 1,1 milj. kr. för kreditgaranti för inköp av avelshästar och ridhästar, dels medgivande att såsom statsbidrag till ridhusanläggningar ta i anspråk 500 000 kr. av befintlig reservation under anslagsposten Stöd åt hästaveln, dels godkännande av vissa förslag rörande den civila verksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm, dels anslagsanvisning med oförändrat belopp av 2,3 milj. kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) II: 291 av herrar *Jonsson* i Strömsund och *Jansson* i Benestad, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsposten för bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer uppräknas från 175 000 kr. till 223 800 kr. för att tillgodose Sveriges fjäderfäavelsförenings behov av medel till rådgivnings- och upplysningsverksamhet;

2) II: 618 av herrar *Fälldin* och *Nilsson* i Tvärålund, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till ifrågavarande anslag anvisa 2 320 000 kr., innebärande att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet ökas med 20 000 kr. att ställas till Svenska fåravelsföreningens förfogande för dess instruktionsverksamhet.

Vad angår det närmare innehållet i motionerna tillåter sig utskottet hänvisa till dessa.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt om anslagshöjning med 263 000 kr. samt att till ridhusanläggningar m. m. skall få disponeras 800 000 kr. av medel som överförts till anslaget från hästavelslånefonden ävensom att kreditgarantiramen för inköp av avels- och ridhästar fastställs till 1 100 000 kr.

Under punkten har anmälts, att utredningen rörande översyn av statens hingstdepå och stuteri i Flyinge samt om möjligheterna att även efter den 1 juli 1962 utnyttja arméns rid- och körskolas anläggningar i

Strömsholm för civila hästintressen i ett den 30 juni 1961 avgivet betänkande framlagt förslag angående fortsatt civil verksamhet vid Strömsholm.

Vidare har redovisats att *Avelsföreningen för svenska ardennerhästen*, *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen*, *Föreningen Nordsvenska hästen*, *Riksföreningen för ridningens främjande*, *Svenska lantliga ryttareföreningarnas centralförbund* och *Svenska ridsportens centralförbund* den 17 november 1961 avlämnat en gemensam skrivelse, i vilken anförts vissa erinringar mot lantbruksstyrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 beträffande hästaveln och ridsporten, samt att utlåtande över skrivelsen avgivits av *lantbruksstyrelsen*.

Tillika har anmälts, att *Riksföreningen för ridningens främjande* i särskild skrivelse den 27 november 1961 hemställt om ett anslag av 30 000 kr. för budgetåret 1962/63 för att möjliggöra ridfrämjandets deltagande i den fortsatta civila kursverksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsframställning ävensom för innehållet i omförmälda den 30 juni 1961 avgivna betänkande samt däröver avgivna remissyttranden — anført följande.

»Liksom lantbruksstyrelsen har jag den uppfattningen, att fjäderfäsköt-seln är av stor ekonomisk betydelse för vårt jordbruk och att utövarna av denna näringsgren därför bör ha tillgång till effektiva rådgivare. 1961 års riksdag beslöt vid behandlingen av propositionen angående vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation (prop. 183; JoU 39; rskr. 372), att möjlighet fortsättningsvis skall föreligga för lantbruksstyrelsen, att vid uppkommen vakans tillsätta konsulenttjänst med befattningshavare som utslutande skall inrikta sig på rådgivning beträffande fjäderfäsköttsel. Så länge inte ifrågavarande rådgivning helt kan ske genom hushållningssälls-kapsorganisationen bör dock enligt min mening den av Sveriges fjäderfä-avelsförening bedrivna rådgivnings- och upplysningsverksamheten alltjämt åtnjuta statligt bidrag. Någon uppräknig av posten till bidrag åt avels-föreningar och liknande organisationer å 175 000 kr. anser jag mig inte bö-ra förorda.

För stödet åt hästaveln bör ett belopp av 1 540 000 kr. stå till lantbruks-styrelsens förfogande även nästa budgetår. Av beloppet bör liksom för inne-varande budgetår 1 250 000 kr. avse kallblodsaveln och 290 000 kr. varm-blodsaveln. Anvisningen under posten till stöd åt amatörridsporten bör fastställas till oförändrat 250 000 kr. Härutöver torde 60 000 kr. av den från hästavelslånefonden härrörande reservationen under anslaget böra till-delas Riksföreningen för ridningens främjande för att täcka vissa förening-en åvilande kostnader, som sammanhänger med intill den 1 juli 1962 gäl-lande avtal om den civila verksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm.

I anslutning till det nyss anförda vill jag erinra om att lantbruksstyrelsen på grundval av uttalande av Kungl. Maj:t i brev den 21 april 1961 överenskommit med vederbörande organisationer om att varje år ett visst belopp, räknat i promille av totalisatoromsättningen, skall avsättas av trav- och gallopsällskapens andelar av vinstavdraget å omsättningen för utbetalning av avelspremier. Härigenom kommer ej oväsentliga belopp att tillgodoföras landets hästavel.

Statsbidraget till anordnande av ridhusanläggningar anser jag för budgetåret 1962/63 böra höjas till 500 000 kr. Beloppet skall i enlighet med 1959 års riksdagsbeslut i ämnet utgå ur den förut nämnda reservationsmedelsbehållningen. Mot lantbruksstyrelsens förslag om en oförändrad ram å 1 100 000 kr. för statlig garanti för lån å allmänna marknaden, avsedda för inköp av avelshästar och ridhästar, har jag intet att erinra.

Såväl med hänsyn till ridsportens intresse som till skogsbrukets fortsatta behov av utbildning i hästkörning tillstyrker jag att den i det föregående berörda verksamheten vid skolan i Strömsholm fortsätter. Jag kan dock inte förorda, att statsmakterna nu binder sig för ett fortsatt civilt engagement där under längre period än tre år räknat från och med den 1 juli 1962. Ar-mén bör erhålla ersättning för merutgifterna för den civila verksamheten vid anläggningarna i Strömsholm räknat efter elevdagkostnad på sätt utredningen angivit. Denna dagkostnad torde dock böra omräknas varje år med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Utgifterna för de kurser, som har skogsstyrelsen eller vederbörande skogsvårdsstyrelse till huvudman, bör liksom hittills varit fallet bestridas från nionde huvudtitelns anslag Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.

Enligt min mening är det inte möjligt för ridsportens organisationer att finansiera elevdagkostnaderna vid kurser förlagda till Strömsholm, utan att bidrag i en eller annan form ställes till förfogande. Jag anser mig därför böra förorda, att 50 000 kr. av de medel som överförts från statens hästavelslånefond till detta anslag utnyttjas under ett vart av budgetåren 1962/63—1964/65 för att sänka de utgifter deltagarna i ridkurserna och deras organisationer i annat fall skulle få vidkännas.

Anslagsposten för bidrag till kontrollföreningsverksamheten bör även för nästa budgetår uppföras med oförändrat 425 000 kr.

I likhet med vad som skett för det nu löpande budgetåret bör 90 000 kr. av förefintliga reservationsmedel disponeras för att minska anslagsanvisningen. Anslaget torde sålunda böra uppföras med ett oförändrat belopp av 2 300 000 kr.»

Utskottet. Vid övervägande av Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisningar rörande fjäderfäskötseln och fåraveln har utskottet ej funnit skäl framföra några ändringsförslag. I anledning av de motionsvis gjorda yrkandena om ökade statsbidrag till fjäderfäavelsföreningen för dess rådgivnings- och upplysningsverksamhet och till fåravelsföreningen för dess instruktionsverksamhet vill utskottet erinra om att riksdagen förra året hade att ta ställ-

ning till motsvarande spörsmål. Såsom då anfördes och nu betonas av departementschefen under förevarande punkt har statsmakterna i olika sammanhang beaktat betydelsen av ifrågavarande näringsgrenar för vårt jordbruk. Sålunda finns numera möjlighet att tillsätta ledigblivna konsulenttjänster hos hushållningssällskapen med befattningshavare som uteslutande skall inrikta sig på rådgivning beträffande fjäderfäskötsel och fåravel. Utskottet har därför ej funnit skäl biträda motionärernas förslag om uppräknings av anslaget för ifrågavarande ändamål.

Beträffande stödet till hästaveln kan utskottet tillstyrka vad Kungl. Maj:t föreslagit därom. I detta sammanhang vill utskottet uttala sin tillfredsställelse med att överenskommelse träffats mellan lantbruksstyrelsen och vederbörande hästsportorganisationer om att för utbetalning av avelspremier viss avsättning ur vinstandelar av totalisatormedel skall göras. Såsom departementschefen framhållit kommer härigenom ej oväsentliga belopp att tillgodoföras landets hästavel. Utskottet vill i anslutning härtill understryka angelägenheten av att härvid samtliga grenar inom hästaveln tillgodoses i tillbörlig mån.

Då övriga av Kungl. Maj:t i förevarande sammanhang framlagda förslag ej föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 må beviljas statlig kreditgaranti för lån avseende vissa i det föregående berörda åtgärder till hästavelns främjande intill ett belopp av 1 100 000 kr.

b) medgiva, att av under anslagsposten Stöd åt hästaveln befintlig reservation ett belopp av 500 000 kr. under budgetåret 1962/63 må tagas i anspråk till statsbidrag för anordnande av ridhusanläggningar

c) godkänna vad i det föregående föreslagits rörande den civila verksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 291 och II: 618, till *Befrämjande av husedjursaveln m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 2 300 000 kr.

18:o) Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar. Kungl. Maj:ts under punkten 22 (s. 65) gjorda framställning om fastställande av ny avlöningsstat samt om anslagsanvisning med ett på grund av automatiska kostnadsstegringar från 564 000 kr. till 577 000 kr. uppräknat belopp föranleder ingen erinran av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens hingstdepå och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	75 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	368 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	1 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 200
	<hr/>
	Summa kr. 577 000

b) till *Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 577 000 kr.

19:o) *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts anslagsberäkning under punkten 23 (s. 65—66) — innebärande att anslagsposterna till expenser och lantbeskällares underhåll ökas med 500 resp. 10 000 kr. ävensom att inkomsterna av språngavgifter beräknas stiga med 25 000 kr. och övriga inkomster med 5 000 kr. — och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kr.

20:o) *Särskilt stöd åt biskötseIn och fröodlingen.* Under punkten 24 (s. 66—67) har Kungl. Maj:t föreslagit medelsanvisning å 34 000 kr. eller 4 000 kr. mera än för löpande budgetår. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall vardera av Sveriges fröodlareförbund och Sveriges biodlares riksförbund erhålla oförändrat 15 000 kr. Anslagsökningen beror på att bidrag med 4 000 kr. till Skånes fröodlingsförening för viss försöksverksamhet föreslås utgå av förevarande anslag i stället för som hittills från anslaget till lantbruks-högskolans lokala och fasta försöksverksamhet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Särskilt stöd åt biskötseIn och fröodlingen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 34 000 kr.

21:o) *Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis.* Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkten 25 (s. 67—68) gjorda framställning om anslagsanvisning med oförändrat belopp av 135 000 kr., varav till SMAK tillhopa 90 000 kr. samt 45 000 kr. till samarbetskommittén för potatisförsöksverksamheten, samt att till SMAK:s upplysningsverksamhet må härutöver utgå bidrag med 50 000 kr. av införselavgifter vid matpotatisimporten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

22:o) Statens jordbruksnämnd: Avlöningar. Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt (s. 70—73) innefattar — förutom hemställen till riksdagen att fastställa ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 3 245 000 kr., vilket är 18 000 kr. mer än vad som anvisats för innevarande budgetår. Utgiftsförändringen är av automatisk karaktär.

Utskottet. Då utskottet icke har något att invända mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens jordbruksnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	769 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	35 000
3. Avlöningar till personal för tillfälliga arbetsuppgifter, <i>förslagsvis</i>	347 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 285 100
5. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	40 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	720 500
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	48 000

Summa kr. 3 245 000

b) till Statens jordbruksnämnd: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 245 000 kr.

23:o) Statens jordbruksnämnd: Omkostnader. Kungl. Maj:t har under denna punkt (s. 73—76) föreslagit en höjning av anslaget med 95 000 kr. Anslagsberäkningen innebär att delposterna till reseersättningar, övriga expenser och publikationstryck höjts med respektive 15 000 kr., 75 000 kr. och 5 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 845 000 kr.

24:o) *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* Under denna punkt (s. 76—78) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagshöjning med 3 milj. kr. Härvid har erinrats om 1961 års riksdags beslut om en icke oväsentlig utbyggnad av beredskapslagringen av livsmedel och fodermedel. För att täcka kostnaderna för denna utvidgade lagring har förordats, att anslaget upptages till 18 milj. kr. Ur anslaget skall i enlighet med vad som nu gäller medel få ställas till förfogande för infriande av jordbruksnämndens garanti- och ansvarsförbindelser för oförsäkrade varor, vilka lagras för statligt ändamål men formellt förblir i enskild ägo.

Utskottet. Enär utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kr.

25:o) *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* Under punkten 32 (s. 80—83) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett belopp av 2 195 000 kr., vilket är 345 000 kr. mindre än vad som anvisats för innevarande budgetår. Ramarna för domänstyrelsens och lantbruksstyrelsens verksamhet på detta område skall fastställas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts medelsberäkning under anslagspunkten. Vidare tillstyrker utskottet förslaget att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera fastställa ramar för de båda ämbetsverkens här ifrågavarande verksamhet ävensom att vid behov medge jämkningar av sagda ramar. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 195 000 kr.

26:o) *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.* Kungl. Maj:t har under denna punkt (s. 83—84) beräknat anslagsbehovet till 926 000 kr. Med hänsyn till att den driftsekonomiska rådgivningsverksamheten under innevarande budgetår bland annat utökats genom att ytterligare fyra

hushållningssällskap erhållit bidrag för att kunna anställa ekonomikon-sulenter, har medelsbehovet under förevarande anslag synts kunna reduceras med 24 000 kr.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsberäkningen biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 926 000 kr.

27:o) **Kostnader i samband med permanent skörde-skadeskydd.** Under denna punkt (s. 84—88) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 13 200 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning av 500 000 kr. Som en följd av förra årets riksdagsbeslut rörande införandet av ett system för permanent skörde-skadeskydd äskas 10 milj. kr. för att täcka statens andel av det belopp, som budgetåret 1962/63 skall tillföras skörde-skadefonden under förutsättning att jordbrukarna av egna medel tillskjuter minst 20 milj. kr. Den under förevarande anslag upptagna posten till skörde-skadeuppskattning och administration har uppräknats med 500 000 kr. till 3 200 000 kr. för att täcka automatiska kostnadsökningar samt för att möjliggöra särskilda undersökningar bland annat beträffande spill och bärgningsförluster. På Kungl. Maj:t skall ankomma att sedermera fastställa närmare riktlinjer för dispositionen av beloppet under posten.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två till utskottet hänskjutna motioner, nämligen I: 493 av herr *Nilsson, Ferdinand*, och herr *Gustafsson, Nils-Eric*, likalydande med II: 576 av herrarna *Svensson i Vä* och *Elnwall*, i vilka motioner hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära prövning av möjligheterna att hos jordbrukets egna kreditinrättningar placera medel från skörde-skadefonden till minst den andel som svarar mot av jordbrukarna till fonden inbetalade avgifter.

Beträffande motiveringen till motionärernas yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 576.

Utskottet. I motionsparet I: 493 och II: 576 har framställts yrkande om att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära prövning av möjligheterna att hos jordbrukets egna kreditinrättningar placera medel från skörde-skadefonden till minst den andel som svarar mot av jordbrukarna till fonden inbetalade avgifter. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att i motionsparet väckt fråga behandlades av fjolårets riksdag. I enlighet med vad jordbruksutskottet i utlåtande nr 22 då förordat beslöt riksdagen avslå motionsyrkandet. Någon omständighet, som föranleder utskottet att frånträda sin då uttalade uppfattning, synes inte ha tillkommit. Utskottet föreslår därför att i ovannämnda motionspar framställt yrkande avslås. Då Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt ej givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) till *Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 13 200 000 kr.;

2) avslå motionerna I: 493 och II: 576.

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

28:o) **Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 35 (s. 89—96) hemställt om — förutom medgivande om ändringar i personalförteckningen samt fastställande av ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 2 678 000 kr., vilket är 112 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Till följd av det mellan anstalten och W. Weibull AB träffade avtalet om utnyttjande av bolagets resurser vid statskontrollen av dess utsädesvaror har anslaget ökat med 61 500 kr. Vidare har föreslagits att två ordinarie kontorsbiträdestjänster vid huvudanstalten skall omändras till kanslibiträdestjänster i lönegrad Ao 7. De automatiska utgiftsökningarna har beräknats till 49 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 185 av herr *Osvald*, samt II: 234 av herrar *Nelander* och *Stiernstedt*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att för befattningshavarna vid statens centrala frökontrollanstalt fastställa vissa i motionerna specifikt redovisade personalförstärkningar och löneregleringar samt att för budgetåret 1962/63 anvisa härför erforderliga medel.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan hänvisar utskottet till motionen I: 185.

Utskottet. Under punkten framlagt förslag av Kungl. Maj:t möter ingen erinran från utskottets sida. Utskottet ansluter sig således till departementschefens uppfattning att så länge omfattningen av de arbetsuppgifter vid anstalten, som blivit en följd av den fr. o. m. den 1 juli 1961 införda obligatoriska statsplomberingen m. m., ännu ej nöjaktigt kan bedömas, Kungl. Maj:t må kunna lämna anstalten bemyndigande att överskrida den eljest av Kungl. Maj:t maximerade anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med belopp, som motsvaras av ökade inkomster av utsädeskontrollen. Härav följer att utskottet ansett sig ej kunna bifalla i motionsparet I: 185 och II: 234 framfört yrkande om vissa omedelbara personalförstärkningar och om löneregleringar för viss personal vid anstalten. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 185 och II: 234,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i per-

sonalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt som föranledes av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	430 800
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 633 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	570 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	41 500
	Summa kr. 2 678 000

c) till *Statens centrala frökontrollanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 678 000 kr.

29:o) *Statens centrala frökontrollanstalt*: **Omkostnader**. Under denna punkt (s. 96—99) har Kungl. Maj:t föreslagit en uppräknig av anslaget med 178 000 kr. till 932 000 kr. Härvid har åberopats den merbelastning av olika utgiftsposter, som förväntas i anledning av det, under närmast föregående anslagspunkt anmälda, mellan anstalten och W. Weibull AB ingångna avtalet. Sålunda har föreslagits en höjning av posten till reseersättningar med 3 000 kr. Härutöver har delposterna till övriga expenser, skatter och onera, provtagning och plombering, fältkontroll, diverse förbrukningsartiklar samt inköp av viss utrustning höjts med respektive 2 300 kr., 2 000 kr., 36 700 kr., 30 000 kr., 500 kr. och 12 500 kr. Under den delpost, som hittills använts till att täcka vissa kostnader för utsädeskontroll vid Svalöv, beräknas kostnaderna för utsädeskontrollen vid W. Weibull AB till 91 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts anslagsberäkning och förslag i övrigt föranleder ingen erinran från utskottets sida, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Statens centrala frökontrollanstalt*: **Omkostnader** för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 932 000 kr.

30:o) *Statens växtskyddsanstalt*: **Avlöningar**. Det under punkten 37 (s. 99—107) framförda förslaget innefattar — förutom hemställan om ändring i personalförteckningen och om ny avlöningsstat — anslagsökning med 102 000 kr. För att möjliggöra mera aktiva insatser på den tillämpade växtvirologiens område har föreslagits inrättande av en befattning som förste assistent i lönegrad Ae 21 och en institutionsbiträdestjänst i reglerad be-

fordringsgång. Till förstärkning av växtinspektionen i landets sydliga importhamnar föreslås böra inrättas en inspektörsassistenttjänst i lönegrad Ag 12 med placering i Malmö eller Hälsingborg efter anstaltens bestämmande. Utgiftsförändringar av automatisk natur har beräknats till 38 400 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 497 av herr *Mattsson* och herr *Larsson, Thorsten*, samt II: 573 av herr *Larsson* i Borrby, i vilka motioner hemställt att riksdagen måtte medge inrättandet av en befattning som förste assistent i lönegrad Ae 21 vid statens växtskyddsanstalts upplysningsavdelning.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, hänvisar utskottet till motionen II: 573.

Departementschefen har anfört bl. a. följande.

»Anstaltsstyrelsens förslag till nya bestämmelser om bekämpande av potatisål (potatisnematod) skiljer sig från gällande regler väsentligen däruti, att inträffad nematodsmitta enligt förslaget endast undantagsvis skall medföra restriktioner i fråga om användningen av mark, potatisskörd m. m. Bekämpandet bör enligt styrelsen främst befordras genom upplysning och rådgivning till berörda odlare från anstaltens sida i samarbete med hushållningssällskapen samt genom inrättande av ett centralt servicelaboratorium. Laboratoriet avses skola utföra jordprovsanalyser dels mot avgift på begäran av enskilda odlare, dels för en av anstalten planerad systematisk nematodinventering av landets jordar. Med tanke på den ringa framgång i potatisålsbekämpandet, som erhållits med nuvarande bestämmelser, finner jag en omläggning efter angivna riktlinjer välbetänkt. Jag avser att efter riksdagsbehandlingen av detta anslag för Kungl. Maj:t framlägga förslag till ny kungörelse i ämnet.

I likhet med anstaltsstyrelsen anser jag, att laboratorieresurser för nematodundersökningar i första hand bör säkerställas hos anstalten. Att efter viss komplettering utnyttja befintligt laboratorium vid anstaltens filial i Åkarp synes därvid lämpligt. På chefens för finansdepartementet föredragning denna dag har under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond vissa medel beräknats för att vid filialen iordningställa tork- och lagerrum för jordprov. Vad gäller frågan om de lokala lantbrukskemiska kontrollstationernas medverkan vid rutinundersökningarna anser jag, att växtskyddsanstalten bör i samråd med lämpligt förlagda kontrollstationer snarast förbereda en dylik medverkan, så att tillräckliga laboratorieresurser kommer att stå odlarna till buds vid bekämpandet. Analysavgifterna vid det statliga laboratoriet bör avpassas så, att rutinverksamheten på sikt blir självbärig. Taxan torde böra bestämmas av växtskyddsanstalten i samråd med riksrevisionsverket.

Avlöningskostnaderna för den nya laboratorieverksamheten, vilka av styrelsen beräknats till 40 000 kr., torde till ett belopp av 12 000 kr. rymmas

inom nuvarande anslagsram. För att tillgodose återstående medelsbehov bör anslaget i enlighet med styrelsens förslag ökas med 28 000 kr. Inflytande avgiftsinkomster synes böra redovisas under inkomsttiteln Uppbörd i statens verksamhet: Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.»

Utskottet. Vad angår förslaget om nya bestämmelser om bekämpandet av potatisålen ansluter sig utskottet till en omläggning efter de riktlinjer departementschefen förordat. Utskottet biträder vidare av departementschefen föreslagna personalförstärkningar vid anstalten. Däremot har utskottet ej funnit skäl bifalla i motionsparet I: 497 och II: 573 framställt yrkande om inrättande av en befattning som förste assistent i Ae 21 vid anstaltens upplysningsavdelning. Då utskottet ej har något att erinra mot departementschefens förslag i övrigt, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 497 och II: 573,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens växtskyddsanstalt som för-
anledes av vad som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	208 300
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 500
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	103 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 155 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	387 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	27 100
	Summa kr. 1 883 000

c) till *Statens växtskyddsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 883 000 kr.

31:o) *Statens växtskyddsanstalt*: Omkostnader. Kungl. Maj:t har under punkten 38 (s. 108—111) hemställt om en med 32 000 kr. till 557 000 kr. ökad medelsanvisning. Bland annat med hänvisning till förordade förstärkningar under anstaltens avlöningsanslag begäres en uppräknig av anslagsposterna till reseersättningar, publikationstryck och särskilda undersökningar med respektive 6 600 kr., 800 kr. och 1 500 kr. Delposterna till

skatter och onera, förbrukningsartiklar o. d. samt frakter och transporter har höjts med respektive 200 kr., 6 400 kr. och 11 000 kr. Slutligen har bl. a. föreslagits en ökning av delposten till instrument, apparatur m. m. med 6 500 kr. I sammanhanget äskat belopp för inköp av utrustning för virus- och resistensforskning samt för potatisålslaboratoriet å sammanlagt 94 000 kr. har upptagits för sig under en särskild punkt.

Utskottet. Kungl. Maj:ts medelsberäkning och förslag under denna punkt föranleder inte någon utskottets erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 557 000 kr.

32:o) *Statens växtskyddsanstalt: Utrustning.* I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 39 (s. 111) om anvisning av medel om tillhoppa 94 000 kr. till inköp av utrustning för virus- och resistensforskning samt för potatisålslaboratoriet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 kr.

33:o) *Bekämpande av växtsjukdomar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 40 (s. 111—112) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

34:o) *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har under punkten 41 (s. 112—113) hemställt, att riksdagen måtte fastställa ny avlöningsstat ävensom anvisa 473 000 kr. för ifrågavarande avlöningar. Med hänsyn till den omorganisation, som är under övervägande på förevarande område, har endast förordats en anslagshöjning av automatisk karaktär med 7 000 kr.

Utskottet. Då utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	98 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	258 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	106 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 100
	Summa kr. 473 000

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 473 000 kr.

35:o) *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Omkostnader*. Under punkten 42 (s. 113—114) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 131 000 kr., vilket innebär 20 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Anslagsposterna till reseersättningar och publikationstryck har härvid uppräknats med 200 kr. respektive 100 kr. och delposterna till inventarier och apparater samt förbrukningsmateriel med 15 700 kr. respektive 4 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts anslagsberäkning biträdades av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett föranslag av 131 000 kr.

36:o) *Statens maskinprovningar*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:ts under punkten 43 (s. 114—116) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan om ändring i personalförteckningen samt fastställande av ny avlöningsstat — en medelsanvisning av 503 000 kr. eller 17 000 kr. mer än för innevarande budgetår. För avdelningen i Röbbäcksdalen har föreslagits en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång. Vidare har en tjänst som montör i lönegrad Ag 9 vid förenämnda avdelning liksom provningsingenjörstjänsten i lönegrad Ag 23 vid avdelningen i Ultuna omändrats till extra ordinarie. En arvodesbefattning som provningsbiträde vid mejeriavdelningen i Alnarp har ändrats till en tjänst som tekniker i lönegrad Ae 12.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna anslagspunkt biträdades av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens maskinprovningar som föranledes av vad som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens maskinprovningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	11 700
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	378 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 500
	Summa kr. 503 000

c) till *Statens maskinprovningar: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 503 000 kr.

37:o) *Statens maskinprovningar: Omkostnader.* Under punkten 44 (s. 116—117) har Kungl. Maj:t föreslagit en nedräkning av medelsanvisningen med 10 000 kr. till 332 000 kr. Anslagsposten till reseersättningar har höjts med 2 000 kr. Av nämnda anslagspost må 1 000 kr. användas för att bestrida kostnaderna för internordiska resor. Samtidigt har annan utgiftsförändring av automatisk natur medfört minskat medelsbehov under anslaget med 12 000 kr.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts framställning har utskottet ej något att erinra och hemställer således,

att riksdagen må till *Statens maskinprovningar: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 332 000 kr.

38:o) *Statens maskinprovningar: Utrustning för provningsavdelningen i Norrland.* Kungl. Maj:t har under punkten 45 (s. 117) föreslagit en medelsanvisning av 55 000 kr. för anskaffning av den mest oundgängliga utrustningen till den institutionsbyggnad, som enligt beslut av 1961 års riksdag skall uppföras för provningsavdelningen i Röbbäcksdalen.

Utskottet. Då utskottet ej har något att invända mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens maskinprovningar: Utrustning för provningsavdelningen i Norrland* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kr.

F. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar

39:o) **Lantbrukshögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 46 (s. 118—137) hemställt att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan, som föranledes av 1961 års riksdags beslut med anledning av proposition 1961: 69 och av vad under denna punkt föreslagits, ävensom att fastställa ny avlöningsstat. Anslaget har uppförts med 8 703 000 kr., vilket innebär en höjning av anslaget i förhållande till innevarande budgetår med 987 000 kr.

Utskottet har i samband härmed behandlat följande till utskottet remitterade motioner, nämligen

1) I: 79 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, likalydande med II: 109 av herr *Grebäck m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte medge att vid lantbrukshögskolan må inrättas en tjänst som laborator vid institutionen för husdjursfysiologi;

2) I: 186 av herr *Osvald*, likalydande med II: 235 av herr *Tobé m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att förstärka lantbrukshögskolans personalstat med biblioteksbiträde i lönegrad Ae 9 samt att anslå här för erforderliga medel;

3) I: 378 av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.* och II: 572 av herr *Larsson* i Borrby, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen måtte medge inrättandet av en professur i prydnadsväxtodling vid lantbrukshögskolans trädgårdssektion i Alnarp den 1 juli 1963.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna II: 109, I: 186 och II: 572.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har hemställt, att anslaget höjes med 1 811 000 kr.

Efter närmare redogörelse för i sammanhanget framförda äskanden jämte däröver avgivna yttranden har *departementschefen* anfört följande.

»Den av 1961 års riksdag med anledning av propositionen nr 69 beslutade upprustningen av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena innebär, bland annat, att lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök den 1 juli 1962 skall omorganiseras och därefter benämnas lantbrukshögskolan samt att statens trädgårdsförsök och viss del av trädgårdsavdelningen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut den 1 juli 1963 skall ombildas till en under högskolan lydande trädgårdssektion. Riksdagsbeslutet innebär vidare, att i samband med omorganisationen skall vid lantbrukshögskolan från och med förstnämnda datum och vid trädgårdssektionen från och med den 1 juli 1963 och den 1 juli 1964 inrättas ett flertal ledande vetenskapliga tjänster, såsom professurer, laboraturer samt statsagronom- och statshortonombefattningar m. fl.

Beträffande det för verksamheten vid den nya organisationen erforderliga antalet tjänster för assistenter och amanuenser samt biträdespersonal av olika slag gjordes i propositionen endast vissa principuttalanden. I fråga

vid trädgårdssektionen kan jag däremot inte biträda. Jag är inte heller beredd föreslå ändring i fråga om tidpunkten för inrättandet av den av riksdagen redan beslutade professuren i trädgårdskonst och naturvård.

Mot den av högskolestyrelsen gjorda beräkningen av arvoden till speciallärare har jag inte något att erinra. För detta ändamål bör anslaget sålunda uppräknas med 14 200 kr.

Jag torde härefter få övergå till att behandla den i anslagsäskandena föreslagna förstärkningen av assistent-, amanuens- och biträdespersonalen vid högskolans institutioner. Enligt min mening synes denna personal den 1 juli 1962 böra förstärkas vid institutionen för lantbrukskemi I med en förste amanuens i stället för en tredje amanuens och med ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9 i stället för ett belopp av 5 800 kr. för tillfällig arbetskraft, vid institutionen för lantbrukskemi II med en assistent, vid institutionen för mikrobiologi med en assistent i stället för två tredje amanuenser, vid institutionen för genetik och växtförädling med en assistent i stället för en förste amanuens, vid institutionen för lantbrukets hydroteknik med en försöksassistent, en försökstekniker i lönegrad Ae 15 och ett kontorsbiträde i reglerad befordringgång, vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning med en ingenjör i lönegrad Ae 19 och ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, vid institutionen för växtodling med en assistent i stället för en förste amanuens och med ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5 samt vid Röbbäcksdalen med en försöksassistent, en vaktmästare i lönegrad Ae 7 och ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5, vid institutionen för växtpatologi med en tredje amanuens och ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, vid institutionen för husdjursförädling med en tredje amanuens, vid institutionen för husdjurens utfodring och vård med en assistent och ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5, vid institutionen för lantbrukets företagsekonomi med en förste amanuens i stället för en tredje amanuens och med ett kontorsbiträde i reglerad befordringgång samt vid institutionen för lantbrukets marknadslära med en förste amanuens. Vidare bör under anslaget beräknas 3 000 respektive 8 000 kr. till tillfällig arbetskraft vid institutionen för marknadslära och vid analyslaboratoriet samt 5 000 kr. till ersättning till extra observatörer för den meteorologiska verksamheten vid institutionen för växtodling. Den av mig sålunda föreslagna förstärkningen av assistent-, amanuens- och biträdespersonalen m. m. vid institutionerna föranleder en anslagshöjning av sammanlagt 269 400 kr. Någon ytterligare ökning av sistnämnda personal anser jag mig inte kunna tillstyrka för nästa budgetår.

I detta sammanhang torde böra erinras om att Kungl. Maj:t i förenämnda beslut den 8 december 1961 även medgivit att icke-ordinarieposten i nu gällande avlöningsstat för högskolan må överskridas med belopp, som erfordras för att redan under innevarande budgetår kunna anställa i det föregående angivna ingenjör och laboratoriebiträde vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning.

I fråga om de föreslagna personalförstärkningarna vid kansliet, kamrerarkontoret och biblioteket kan jag tillstyrka inrättandet av två amanuens-tjänster i reglerad befordringsgång, en kassörstjänst i lönegrad Ae 12, en kontoristtjänst i lönegrad Ae 9, en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång samt vid biblioteket en expeditivstjänst i lönegrad Ae 7. Högskolestyrelsen har föreslagit ytterligare en amanuens-tjänst i reglerad befordringsgång. I stället för denna tjänst vill jag förorda, att en kanslist-tjänst i den för dylika tjänster gällande befordringsgången inrättas. Här-utöver bör det för tillfällig arbetskraft vid biblioteket avsedda beloppet upp-räknas med 3 500 kr. Övriga i förevarande sammanhang av högskolestyrelsen begärda personalförstärkingar kan jag emellertid inte tillstyrka. Då mina nu framförda förslag förutsätter, att en byråsekreterartjänst i lönegrad Ae 19 och en bokhållartjänst i lönegrad Ao 15 utgår ur högskolans stat och att för tillfällig arbetskraft avsett belopp minskas med 20 000 kr., kan kost-nadsökningen för nyssnämnda förslag begränsas till 51 000 kr.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som institutions-biträde i lönegrad högst Ae 5 vid institutionen för lantbrukskemi II utbytas mot en tjänst som laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, en tjänst som kans-libitråde i lönegrad Ae 7 vid institutionen för växtodling utbytes mot en tjänst som kontorist i lönegrad Ae 9, en trädgårdsmästartjänst vid institutionen för växtpatologi uppflyttas från lönegrad Ae 8 till lönegrad Ae 9 samt en tjänst som biblioteksbiträde i lönegrad Ae 7 utbytas mot en tjänst som förste biblioteksbiträde i lönegrad Ae 9. Vidare bör en tjänst som institu-tionsbiträde vid institutionen för lantbrukets arbetsmetodik och teknik ut-bytas mot en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång. Utöver nu framförda förslag, vilka föranleder en ökning av anslaget med 5 300 kr., kan jag inte tillstyrka någon ytterligare lönegradsuppflyttning.

Av skäl, som högskolestyrelsen anfört, torde till högskolans anslag för försöksverksamheten bära från den under förevarande anslag uppförda an-slagsposten till tillfällig personal överföras ett belopp av 101 900 kr. Jag har inte heller något att erinra mot att från sistnämnda anslagspost till icke-ordinarieposten och till posten till rörligt tillägg överföres ett sammanlagt belopp av 174 500 kr. Till högskolans materielanslag torde vidare bära över-föras ett belopp av 8 000 kr., vilket för innevarande budgetår under före-varande anslag anvisats för biträdeshjälp m. m. åt docenter. Anslaget bör vidare minskas med sammanlagt 63 800 kr. på grund av att en av de nu-varande försöksgårdsföreståndartjänsterna i lönegrad Ao 24 kan indragas och att ersättning för lön till en driftsledare i lönegrad Ae 15 och en jord-bruksföreståndare i lönegrad Ae 12 i fortsättningen skall utgå från ansla-get Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m. Vad jag nu förordat för-anleder således en minskning av förevarande anslag med sammanlagt 173 700 kr. A andra sidan bör anslaget på grund av de av 1961 års riksdag beslutade personalförstärkningarna och tjänsteförändringarna samt för beräknade

löneklassförändringar och kompensation för höjda folkpensionsavgifter uppräknas med 645 900 respektive 58 000 kr.

I propositionen 1961: 69 anmäldes, att vissa ny- och ombyggnadsåtgärder erfordrades i samband med den av riksdagen beslutade upprustningen av den lantbruksvetenskapliga verksamheten. Kungl. Maj:t uppdrog i anslutning härtill åt byggnadsstyrelsen att inkomma med förslag till program för vissa närmare angivna byggnadsarbeten. I övrigt skulle det ankomma på berörda myndigheter att framlägga förslag till byggnadsprogram. Byggnadsstyrelsen har sedermera i skrivelse den 21 november 1961 inkommit med de i Kungl. Maj:ts uppdrag avsedda förslagen. Dessa är för närvarande föremål för överväganden inom jordbruksdepartementet. Min avsikt är att så snart ärendet blivit färdigberett föreslå Kungl. Maj:t att meddela projekteringsuppdrag och att därefter, sedan projektering verkställts, för Kungl. Maj:t anmäla frågan om anvisande av medel för de berörda byggnadsarbetena.»

Utskottet. I enlighet med 1961 års riksdagsbeslut (prop. 69, JoU 26, rskr 297) skall ökade resurser efter hand ställas till förfogande för en intensifierad forsknings- och försöksverksamhet vid lantbrukshögskolan. Departementschefens förslag i år synes ligga i linje med den utbyggnadstakt som förra året förutsattes i fråga om upprustningen av den vetenskapliga verksamheten på jordbrukets område. Förutom inrättande av två laboratorstjänster och vissa försöksledarbefattningar innebär förslaget främst en utökning av assistent- och biträdespersonalen. Vad departementschefen sålunda förordat föranleder ingen erinran från utskottets sida. Detta innebär att utskottet anser sig ej kunna tillstyrka i motionsparet I: 79 och II: 109 framfört yrkande om inrättandet av en tjänst som laborator vid institutionen för husdjursfysiologi. I detta sammanhang vill utskottet emellertid erinra om sin föregående år uttalade uppfattning att för en tidsenlig upprustning av jordbruksforskningen erfordras mer än en kvalificerad forskare för varje ämnesområde. Utskottet finner således angeläget att departementschefen vid fortsatta överväganden rörande personalupprustning vid högskolan jämväl i avseende på nu ifrågavarande område beaktar vad utskottet anfört.

Vad angår yrkandena i motionsparet I: 186 och II: 235 om inrättande av en biblioteksbiträdestjänst vid högskolans bibliotek synes vissa skäl enligt utskottet kunna anföras för en viss personalförstärkning vid biblioteket utöver vad departementschefen i år redan tillstyrkt. Utskottet förutsätter dock att i motionerna åberopade omständigheter om bibliotekets personalläge närmare kommer att prövas i samband med kommande budgetförslag. Utskottet avstyrker med hänsyn härtill motionsyrkandena.

I motionsparet I: 378 och II: 572 har på anförda skäl hemställts om inrättande fr. o. m. den 1 juli 1963 av en professur i prydnadsväxtodling vid lantbrukshögskolans trädgårdssektion i Alnarp. Genom att i år föreslå inrättande av en laboratur vid institutionen för prydnadsväxt- och köksväxtodling har emellertid, enligt utskottets förmenande, Kungl. Maj:t infriat utskottets föregående år uttalade önskemål om förslag att de nu nämnda

ämnesområdena skall företrädas av var sin kvalificerad forskare. Enär av motionerna synes framgå att viss oklarhet föreligger, vilket av de båda ämnesområdena professorn respektive laboratorn lämpligen bör företräda, vill utskottet till förtydligande framhålla följande. Vid kungörandet av tjänsterna första gången bör angivas att den ena av befattningshavarna skall vara särskilt inriktad på köksväxtodling och den andra på prydnadsväxtodling. Enligt utskottets mening torde det i nuvarande läge vara mest naturligt att professorns kompetensområde särskilt omfattar köksväxtodling och laboratorns prydnadsväxtodling.

Då utskottet ej har något att invända mot övriga av Kungl. Maj:t framförda förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 79 och II: 109, I: 186 och II: 235 samt I: 378 och II: 572,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan som föranledes av 1961 års riksdags beslut med anledning av propositionen 1961: 69 och av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 427 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	83 900
3. Arvoden till viss tillfällig personal vid institutionerna	177 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 017 000
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ...	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 868 700
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	126 500

Summa kr. 8 703 000

c) till *Lantbrukshögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 8 703 000 kr.

40:o) *Lantbrukshögskolan*: Omkostnader. Under punkten 47 (s. 137—141) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 850 000 kr., vilket är 150 000 kr. mindre än vad som anvisats för innevarande budgetår.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har hemställt att anslaget minskas med 137 600 kr.

Departementschefen har — efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsäskanden — anfört följande.

»I propositionen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 (prop. 1954:150; IX ht, p. 1) redovisades en granskning av de ekonomiska förhållandena vid Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar. Av redogörelsen framgick, bland annat, att dåvarande försöksgårdsföreståndaren B. Grahn personligen syntes ha haft en fordran av 49 600 kr. på grund av att han själv bestritt åtskilliga utgifter utan att ha redovisat dessa i gårdarnas räkenskaper. Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen godtagna förslag skulle det emellertid anstå med anvisning av medel till att täcka försöksgårdsföreståndarens eventuella fordran i avvaktan på att utredningen rörande dennes förvaltning avslutats.

I skrivelse den 21 oktober 1960 har styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök redovisat verkställda utredningar samt, efter förhandlingar med Grahn, hemställt att ett belopp av 6 000 kr. skulle ställas till styrelsens förfogande för att möjliggöra utbetalning till Grahn av ersättning i ett för allt för vissa utlägg, som denne gjort för Öjebyns försöksgård. Över framställningen har utlåtanden avgivits av justitiekanslersämbetet och statskontoret.

I detta sammanhang torde få bringas till riksdagens kännedom, att Kungl. Maj:t den 12 maj 1961 bifallit högskolestyrelsens framställning. Kungl. Maj:t har därvid dels föreskrivit, att beloppet av 6 000 kr. skall bestridas från delposten till diverse utgifter i den för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök för budgetåret 1960/61 fastställda omkostnadsstaten, dels medgivit, att anslagsposten till övriga utgifter i denna stat får överskridas med högst nämnda belopp.

Högskolestyrelsen har i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut föreslagit, att utgifterna för vissa ändamål, till vilka medel hittills anvisats under förevarande anslag, från och med nästa budgetår i stället skall bestridas från högskolans anslag till materiel och till försöksverksamheten. Mot dessa förslag, vilka föranleder en minskning av anslaget med sammanlagt 222 200 kr., har jag inte något att erinra. Beträffande under anslaget kvarvarande poster kan jag i enlighet med högskolestyrelsens hemställan tillstyrka, att beloppet till reseersättningar uppräknas med 12 300 kr. samt att delposterna till exkursioner, till driftkostnader för lastbilar, till städning och renhållning, till väg- och parkunderhåll m. m. samt till diverse utgifter höjes med respektive 4 500, 1 500, 9 300, 2 000 och 2 000 kr. Vidare bör de nuvarande tre anslagsposterna till publikationstryck, vilka från och med nästa budgetår synes böra sammanföras i en post, uppräknas med sammanlagt 4 600 kr. För väg- och parkunderhåll m. m. vid Röbäcksdalen och för skötsel av genetiska trädgården bör slutligen under anslaget anvisas 6 000 respektive 30 000 kr.»

Utskottet. Mot den föreslagna anslagsberäkningen och mot vad i övrigt anförts under den här behandlade punkten har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kr.

41:o) *Lantbrukshögskolan: Materiel*. Kungl. Maj:t har under denna punkt (s. 141—144) föreslagit en jämfört med nuvarande budgetår ökad medelsanvisning av 190 000 kr. till 810 000 kr.

Efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsframställning, i vilken föreslagits en höjning av anslaget med 290 000 kr., har *departementschefen* anfört.

»Såsom jag redan anfört vid behandlingen av högskolans omkostnadsanslag skall i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut under förevarande anslag från och med nästa budgetår anvisas medel till vissa kostnader, vilka hittills belastat förstnämnda anslag. För detta ändamål bör förevarande anslag uppräknas med 72 000 kr. Därutöver bör anslaget i enlighet med vad jag föreslagit under avlöningsanslaget uppräknas med 8 000 kr. till biträdes-hjälp m. m. åt docenter, vilket belopp för innevarande budgetår anvisats under avlöningsanslaget. Å andra sidan skall i fortsättningen vissa under anslaget hittills anvisade medel för försöksverksamheten från och med nästa budgetår anvisas under det för denna verksamhet särskilt anvisade anslaget, till vilket jag torde få återkomma i det följande. Av denna anledning bör anslaget minskas med sammanlagt 107 000 kr. Härtill kommer en minskning med 50 000 kr., föranledd av att medel till främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet vid lantbrukshögskolan i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut från och med nästa budgetår skall anvisas under åttonde huvudtiteln. Till anslaget torde böra överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å det nuvarande anslaget *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel*.

I enlighet med förra årets riksdagsbeslut om upprustning av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena samt vid bifall till mina i det föregående under högskolans avlöningsanslag framförda förslag kommer högskolan att den 1 juli 1962 tillföras, förutom biträdestjänster, ett flertal tjänster för vetenskapligt kvalificerad personal. För att denna förstärkning av personalen vid högskolan till fullo skall kunna utnyttjas är det enligt min mening synnerligen angeläget att högskolan samtidigt ges ökade möjligheter att anskaffa och underhålla de för forsknings- och försöksverksamhetens bedrivande erforderliga materiella resurserna såsom apparater, litteratur m. m. I detta syfte vill jag föreslå, att förevarande anslag — efter i det föregående angivna ökningarna och minskningarna på grund av omföringar mellan olika anslag — uppräknas med ett belopp av 267 000 kr. Av nu anförda skäl förordar jag vidare, att lantbrukshögskolans anslag till nyanskaffning av apparater m. m. samt till bokinköp och bokbinding för nästa budgetår uppräknas med 367 000 respektive 50 000 kr.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med (620 000 + 190 000 =) 810 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål.»

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon utskottets invändning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Materiel* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 810 000 kr.

42:o) **Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.** Under punkten 49 (s. 144—146) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 625 000 kr., vilket innebär en anslagsökning med 367 000 kr.

Departementschefen har, efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsäskanden med förslag om ökning av anslaget med 1 050 000 kr., anfört följande.

»Anslaget bör i enlighet med vad jag anfört under föregående anslagspunkt uppföras med (258 000 + 367 000 =) 625 000 kr. Till anslaget bör vidare överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å det nuvarande anslaget **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Nyanskaffning och underhåll av utrustning.** Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts anslagsberäkning biträdades av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 625 000 kr.

43:o) **Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 50 (s. 146—147) — innebärande en anslagshöjning med 50 000 kr. — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

44:o) **Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten.** Kungl. Maj:t har under anslagspunkten 51 (s. 147—152) föreslagit en medelsanvisning av 1 400 000 kr., vilket jämfört med innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 300 000 kr.

Efter närmare redogörelse för anslagsframställningen har *departementschefen* anfört bl. a. följande.

»Medel till bidrag till hushållningssällskapens lokala försöksverksamhet och till bidrag till Skånes fröodlingsförening skall i enlighet med beslut av 1961 års riksdag i fortsättningen inte anvisas under lantbrukshögskolans anslag. I det föregående har jag därför hemställt, att medel till dessa bidrag för nästa budgetår anvisas under hushållningssällskapens omkostnadsanslag (p. 12) respektive under anslaget till särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen (p. 24). Med hänsyn härtill bör försöksanslaget minskas med sammanlagt 357 300 kr. Riksdagens förenämnda beslut innebär vidare, att från anslaget skall bestridas kostnader i samband med den statliga försöksverksamheten såsom för löner till kollektivavtalsanställd personal, försöksverksamhetens resor, ersättning till jordbruksdriften för intrång i samband med försök samt nu pågående undersökningar av skilda slag, vilka i fortsättningen kommer att sortera under försöksverksamheten. Av denna anledning har jag i det föregående vid behandlingen av högskolans avlönings-, omkostnads- och materielanslag föreslagit, att till försöksanslaget skall överföras de medel under berörda anslag, vilka hittills avsetts för att bestrida nyssnämnda kostnader. Detta gäller även den del av det hittillsvarande anslaget till täckdikningsförsöksverksamheten, vilken inte avser avlöningskostnader. Vad jag nu anfört föranleder en uppräknig av förevarande anslag med 439 000 kr. Till anslaget torde även böra överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation på det nuvarande anslaget Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Lokal och fast försöksverksamhet.

Vad därefter angår den av högskolestyrelsen i övrigt föreslagna höjningen av anslaget torde i detta sammanhang få anmälas, att styrelsen numera i enlighet med ett av Kungl. Maj:t givet uppdrag avlämnat förslag till ramavtal, standardexempel för säravtal samt förslag till taxa för hushållningssällskapens medverkan i den statliga fältförsöksverksamheten. Ifrågavarande förslag är för närvarande föremål för remissbehandling. Med hänsyn härtill och då fortsatta överväganden kan bli erforderliga torde redan nu kunna förutses, att ärendet inte kommer att kunna slutligt anmälas för Kungl. Maj:t i så god tid att ifrågavarande avtal kan träda i kraft redan den 1 januari 1963. Hushållningssällskapens medverkan i fältförsöksverksamheten torde sålunda i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till här berörda frågor få regleras efter i huvudsak hittills tillämpade grunder. För att under denna övergångsperiod ge försöksverksamheten de ökade resurser, som, utan att nyssnämnda ställningstagande föregripes, kan anses erforderliga med hänsyn till den redan beslutade personella utrustningen vid lantbrukshögskolan, vill jag emellertid föreslå, att försöksanslaget utöver det belopp, som tillförts anslaget genom överföringar, uppräknas med 218 300 kr.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

45:o) *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* Kungl. Maj:ts under punkten 52 (s. 152—153) gjorda framställning, som innebär att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 1 000 kr., tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

46:o) *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har under punkten 53 (s. 154—165) föreslagit en uppräknig av anslaget med 95 000 kr. till 2 190 000 kr.

Institutsstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om anslagsökning med 537 400 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för anslagsframställningen och de däröver avgivna yttrandena — anfört följande.

»Den vid 1961 års riksdag beslutade upprustningen av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena innebär för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, bland annat, att statens trädgårdsförsök samt den högre trädgårdsundervisningen vid institutet från och med den 1 juli 1963 omorganiseras i samband med att vid Alnarp inrättas en till lantbrukshögskolan hörande särskild trädgårdssektion. I anslutning till ifrågavarande beslut om upprustning anvisade vidare riksdagen under förevarande anslag ett särskilt belopp av 50 000 kr. för tillfällig förstärkning av personalen för den vid Alnarp bedrivna forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet. En dylik förstärkning ansågs bära ske i avvaktan på ytterligare utredning rörande organisationen och omfattningen av denna verksamhet. Jag vill i detta sammanhang erinra om att även övriga vid institutet förekommande undervisningsgrenar varit föremål för särskilda utredningar, vilka jämväl de överväges inom jordbruksdepartementet.

Med hänsyn framför allt till den förestående beslutade omorganisationen av vissa delar av institutet föreslår jag, att det nuvarande beloppet till sekretärrhjälp höjes med 10 000 kr. till 18 200 kr. samt att medel beräknas för inrättande av en kontorsbiträdestjänst för att underlätta arbetet vid rektors-expeditionen. Sistnämnda förslag föranleder en uppräknig av anslaget med 8 100 kr. Vidare bör beloppet till gästföreläsningar höjas med 500 kr. samt ett belopp av 1 500 kr. anvisas för ersättning till ciceroner. Beloppen till extra skrivhjälp vid kamrerarkontoret och vid mejeriekonomiska institu-

tionen bör uppräknas med vardera 2 000 kr. Till ersättning till vaktmästarhjälp för skötsel av värmecentraler och andra fasta maskinanläggningar bör anvisas det äskade beloppet av 6 000 kr. Det nuvarande beloppet för tillfällig förstärkning av personalen för forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet bör för nästa budgetår uppräknas med 25 000 kr.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som kanslibitråde i lönegrad Ae 7 vid statens mejeriförsök utbytas mot en kontoristtjänst i lönegrad Ae 9. Vidare bör den nuvarande tjänsten som montör med arvode motsvarande lönen i löneklass A 8 utbytas mot en tjänst som institutions-tekniker i lönegrad Ag 9. Nu nämnda tjänsteförändringar föranleder en uppräkning av anslaget med sammanlagt 3 200 kr. Övriga av institutstyrelsen begärda personalförstärkningar och löneregleringar m. m. kan jag inte tillstyrka bland annat med hänsyn till att det, såsom framgår av vad jag nyss anfört, ännu inte är slutligt avgjort, hur flertalet avdelningar vid institutet i fortsättningen skall verka och vara organiserade.

På grund av beräknade löneklassförändringar och reglerad befordringsgång, uppflyttning i ortsgrupp m. m. bör anslaget uppräknas med sammanlagt 36 700 kr.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har icke föranlett någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	654 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	27 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 040 500
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	432 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	34 500

Summa kr. 2 190 000

b) till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 190 000 kr.

47:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader. Under punkten 54 (s. 165—172) har Kungl. Maj:t hemställt, att alnarpsinstitutets omkostnadsanslag höjes med 104 000 kr. till 934 000 kr.

Institutsstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit att för ändamålet anvisas 1 023 300 kr.

Efter närmare redogörelse för anslagsframställningen och däröver avgivna yttranden har *departementschefen* anfört följande.

»Vad först angår medelsbehovet till *institutets verksamhet utom statens trädgårdsförsök* kan jag tillstyrka, att posterna till övriga expenser samt till städning och renhållning i enlighet med institutsstyrelsens förslag uppräknas med vardera 5 100 kr. Jag har inte heller något att erinra mot styrelsens beräkning av posten till publikationstryck, vilken sålunda bör minskas med 9 400 kr. Vidare synes en höjning böra ske av posterna till reseersättningar, till elevernas studieresor, till underhåll av institutets park och prydnadsanläggningar, till förbrukningsartiklar för statens mejeriförsök samt till förbrukningsartiklar för mejeriavdelningen. Dessa höjningar torde emellertid böra begränsas till respektive 1 600, 3 400, 6 000, 3 000 och 3 000 kr. Härutöver torde under posten till diverse utgifter för nästa budgetår böra anvisas dels ett engångsbelopp av 20 000 kr. till kostnader i samband med institutets 100-årsjubileum, dels 8 500 kr. till kostnader för propedeutisk kurs för hortonomie studerande vid lantbrukshögskolan, dels 1 500 kr. till informationskurser för gymnasister rörande högre utbildning inom trädgårdsyrket. Övriga av institutsstyrelsen under förevarande del av institutets omkostnadsstat äskade höjningar eller föreslagna medelsanvisningar för nya ändamål kan jag däremot inte tillstyrka.

Beträffande omkostnaderna för *statens trädgårdsförsök* har jag inte något att erinra mot att posten till publikationstryck samt delposterna till övriga expenser, till ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m., till driftkostnader vid Öjebyns försöksstation, till driftkostnader vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer, till dagsverken m. m. samt till underhåll av byggnader m. m. vid Nyckelby och Öjebyns försöksstationer på sätt institutsstyrelsen föreslagit uppräknas med respektive 4 100, 1 900, 4 000, 5 000, 1 500, 25 000 och 1 000 kr. Vidare föreslår jag, att posten till reseersättningar samt delposterna till förbrukningsartiklar och gödslingsmedel samt till bokinköp och bokbindning höjes med respektive 1 600, 2 000 och 100 kr. Delposten till inköp av inventarier bör för nästa budgetår uppräknas med ett engångsbelopp av 10 000 kr. Någon uppräknings av delposterna till utställningsmateriel m. m. samt till inköp av levande växter och frö är jag däremot inte beredd tillstyrka.»

Utskottet. Utskottet biträder den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsberäkningen och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 934 000 kr.

48:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel. Det av Kungl. Maj:t under punkten 55 (s. 172) framförda förslaget om en med 12 000 kr. ökad medelsanvisning biträdades av utskottet, som hemställer, att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

49:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Nyanskaffning och underhåll av utrustning. Under punkten 56 (s. 173—175) har Kungl. Maj:t föreslagit en uppräknig av anslaget med 35 000 kr. till 135 000 kr. Bland annat har ett belopp av 25 000 kr. av anslaget förutsatts skola användas för fortsatt förstärkning av resurserna vid mejeriavdelningen och statens mejeriförsök.

Utskottet. Då utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

50:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 57 (s. 175—176) om en ökad medelsanvisning för ändamålet med 8 000 kr. till 25 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kr.

51:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå. Biträdande Kungl. Maj:ts förslag under punkten 58 (s. 176—177), innebärande medelsanvisning med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kr.

52:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokal och fast försöksverksamhet. Det av Kungl. Maj:t under punkten 59 (s. 177—178) framlagda förslaget om medelsanvisning med i förhållande till innevarande budgetår förhöjt belopp av 3 000 kr. biträdades av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokal och fast försöksverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 kr.

53:o) *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande*. Kungl. Maj:ts under punkten 60 (s. 178) gjorda framställning om en med 2 000 kr. ökad medelsanvisning tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 123 000 kr.

54:o) *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa*. Under punkten 61 (s. 179—180) har Kungl. Maj:t hemställt att anslaget skall nedräknas med 236 000 kr. till 85 000 kr. I enlighet med 1960 och 1961 års riksdagsbeslut (prop. 1960: 95 respektive IX ht 1961 p. 61) skall undervisningen vid seminariet upphöra den 30 september 1962. Rektor och facklärare har härvid föreslagits skola kvarstå i tjänst under en månad efter sistnämnda dag för att biträda med avvecklingen av verksamheten vid seminariet. På Kungl. Maj:t skall få ankomma att utfärda de författningsändringar och föreskrifter i övrigt som erfordras i samband med avvecklingen av förenämnda verksamhet.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kr.

55:o) *Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har under punkten 62 (s. 180—181) föreslagit — förutom ändring i personalförteckningen och fastställande av avlöningsstat — en nedräkning av anslaget med 79 000 kr. till 81 000 kr.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har hemställt, att anslaget minskas med 59 800 kr.

Departementschefen har under punkten anfört följande.

»Å nu gällande personalförteckning för lantbruksskolan vid Ultuna finns uppförda en tjänst som rektor i lönegrad Ao 26, en ämneslärartjänst i lönegrad Ao 23 och en ämneslärartjänst i lönegrad Ae 21. Jämlikt beslut av 1961 års riksdag (prop. 69; JoU 26) skall skolan avvecklas under nästa budgetår. Beträffande den närmare tidpunkten härför torde få erinras om att Kungl. Maj:ts förslag i propositionen innebar, att skolan skulle avvecklas redan hösten 1962. Efter motionsvis framförda yrkanden bemyndigade

emellertid riksdagen Kungl. Maj:t att låta anstå med avvecklingen till den 1 juli 1963, därest olika problem, som kunde anses hänga samman med omställningen, exempelvis personella sådana, påkallade ett dylikt uppskov. Till följd av den sålunda beslutade avvecklingen har hösten 1961 icke antagits några nya elever till första årskursen av den tvååriga linjen vid skolan. Undervisningen vid denna kommer sålunda helt att upphöra med utgången av oktober månad 1962. Med hänsyn till det nu anförda förslår jag, att tjänsten som ämneslärare i lönegrad Ae 21 utgår ur lantbruksskolans personalförteckning från och med den 1 november 1962. Vid bifall härtill kan förevarande anslag för nästa budgetår minskas med 19 000 kr. utöver det av högskolestyrelsen föreslagna beloppet eller med sammanlagt 79 000 kr.»

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har utskottet insett att erinra. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för lantbruksskolan vid Ultuna som föranledes av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	52 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	8 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	17 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000
Summa kr. 81 000	

c) till *Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 81 000 kr.

56:o) *Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader.* Under punkten 63 (s. 181—182) har Kungl. Maj:t hemställt att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 8 000 kr. avrundat belopp, vilket innebär minskning med 18 000 kr. i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Utskottet. Då utskottet biträder anslagsberäkningen, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kr.

57:o) **Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar.** Under punkten 64 (s. 182—186) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget uppräknas med 9 000 kr. till 10 889 000 kr. I samband härmed har anmälts att 1955 års lantbruksundervisningskommitté avgivit betänkande angående lantbrukets yrkesskolor. Efter avslutad remissbehandling skall i särskild proposition till 1962 års riksdag framläggas på betänkandet grundade förslag till ändrad organisation av den lägre lantbruksundervisningen. Omorganisationen föreslås därvid skola genomföras fr. o. m. den 1 juli 1963. Beräkningen av förevarande anslag samt de i det följande upptagna anslagen till lantbruksundervisningsanstalternas driftkostnader, till jordbrukets yrkesskolor samt till särskilda utbildningskurser bör sålunda för nästa budgetår ske med utgångspunkt från nu gällande organisation och bidragsregler. Under här rubricerad punkt har bl. a. förordats nedläggning av iruktodlingsskolan i Urshult fr. o. m. utgången av läsåret 1961/62.

Utskottet. Enär utskottet ej har något att erinra emot vad under punkten föreslagits hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 10 889 000 kr.

58:o) **Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 65 (s. 186—189) föreslagit en uppräkningsanslag med 9 000 kr. Vidare har framställning gjorts om ytterligare bidrag till skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet och trädgårdsskolan i Söråker för läsåret 1961/62 med 57 000 kr. respektive 30 000 kr. att bestridas ur det för löpande budgetår anvisade anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 269 000 kr.

59:o) **Bidrag till jordbrukets yrkesskolor.** Kungl. Maj:ts under punkten 66 (s. 189—191) framlagda förslag innebär att anslaget nedräknas med 91 000 kr. I anledning av framställning från stiftelsen Norrbottens läns arbetsstugor, som är huvudman för jordbruks- och lanthushållsskolan i Pålhem, angående nedläggning av verksamheten vid skolan med utgången av år 1961 kan anslaget minskas med 106 000 kr. För utgiftsförändringar av automatisk natur beräknas ett ökat medelsbehov av 15 000 kr.

Utskottet. Då utskottet förordar bifall till Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 282 000 kr.

60:o) *Särskilda utbildningskurser.* Under punkten 67 (s. 191—194) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 100 000 kr. Medel för fortbildning av personal vid hushållningssällskapen skall inte längre anvisas under detta anslag utan under det i det föregående nämnda anslaget till utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnderna och hushållningssällskapen, vilket i samband härmed föreslagits skola tillföras ett belopp av 35 000 kr. Till bestridande av de med förevarande anslag avsedda utgiftsändamålen skall under budgetåret 1962/63 stå till förfogande ett belopp av 117 100 kr. Då emellertid under innevarande budgetår det för mejeriskolan avsedda beloppet inte torde komma att utnyttjas och med hänsyn till att därutöver en reservation av i runt tal 18 500 kr. redan nu kan beräknas föreligga på anslaget vid utgången av budgetåret, anses det vara till fyllest, om under detsamma för nästa budgetår anvisas avrundat 100 000 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande punkt har inte givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

61:o) *Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.* Kungl. Maj:ts under punkten 68 (s. 194—196) framlagda förslag om en medelsanvisning om 2 850 000 kr. till ändamålet biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 850 000 kr.

62:o) *Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.* För att möjliggöra en snabbare avveckling av de bidragsansökningar, som gäller byggnadsarbeten, till vilka bidrag skall utgå enligt 1939 års bestämmelser föreslås under punkten 69 (s. 196—197) att det för detta ändamål för innevarande budgetår anvisade beloppet för nästa budgetår skall uppräknas med 2 milj. kr. till 4 milj. kr. För bidrag till sådana byggnadsarbeten, på vilka de av 1961 års riksdag fastställda nya bidragsreglerna skall äga tillämpning, anses liksom för innevarande budgetår böra anvisas ett belopp av 1 milj. kr. Sålunda bör enligt Kungl. Maj:t för nästa budgetår anslaget uppföras med 5 milj. kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 316 av herr *Svanström*, i vilken motion hemställts, att riksdagen måtte under nionde huvudtiteln som bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter anvisa ett förslagsanslag om tillhopa 12,5 milj. kr.;

b) I: 345 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, likalydande med II: 454 av herr *Boo m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte *dels* till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter enligt intill den 1 april 1960 gällande bidragsordning för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 5 000 000 kr., *dels ock* till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter enligt efter den 1 april 1960 gällande bidragsordning anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

Utskottet. Såsom utskottet under föregående års riksdag uttalade är det synnerligen angeläget att en minskning av föreliggande balans av bidragsanspråk uppnås så snabbt omständigheterna det medger. Med hänsyn härtill hälsar utskottet med tillfredsställelse att Kungl. Maj:t i årets anslagsframställning beaktat vad utskottet därvid anförde. Föreslagen medelsanvisning till respektive ändamål under anslaget biträdades av utskottet, som således ej funnit skäl tillstyrka de i sammanhanget väckta motionerna om ytterligare medelsanvisning. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 316 samt I: 345 och II: 454, till *Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

63:o) **Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 70 (s. 197—198) tillstyrker utskottet en anslagsuppräknings med 60 000 kr. till 225 000 kr. och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kr.

64:o) **Reseunderstöd för studier på lantbrukets område.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 71 (s. 198—199) innebär oförändrad medelsanvisning av 75 000 kr. På Kungl. Maj:t skall det liksom hittills ankomma att närmare bestämma angående anslagets disposition.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer, att riksdagen må till *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

65:o) **Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.** Under punkten 72 (s. 200—201) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 1 700 000 kr., vilket innebär uppräknig av anslaget med 95 000 kr.

Jordbrukets forskningsråd har i sin anslagsframställning hemställt, dels att anslaget höjes med 1 310 000 kr. till 2 915 000 kr. och dels att andra stycket av § 5 i rådets instruktion måtte utgå.

Efter att ha närmare redogjort för innehållet i forskningsrådets anslags-skrivelse har *departementschefen* anfört följande.

»Såsom ett led i förstärkningen av de ekonomiska resurserna för forskningen på jordbrukets område nästa budgetår bör under detta anslag anvisas ett 95 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår. Av det totala beloppet å 1 700 000 kr. bör minst 200 000 kr. avdelas för att stödja den viktiga strålskyddsforskningen vid vissa institutioner, som sorterar under jordbruksdepartementet. Med samma syfte som för det löpande budgetåret bör 30 000 kr. tilldelas Nordiska jordbruksforskarens förenings svenska avdelning att användas enligt jordbrukets forskningsråds närmare bestämmande. Härjämte bör 100 000 kr. avdelas för att, i enlighet med de riktlinjer i ämnet, som godkändes av 1961 års riksdag (IX ht. p. 72; JoU 1; rskr. 9), i första hand främja jordbruksforskning med nordiska aspekter.

Resterande del av totalbeloppet bör användas för att stödja skilda grenar av forskningen på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden.

Till frågan om ändring i forskningsrådets instruktion vill jag senare återkomma till Kungl. Maj:t.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t förordade anslagshöjningen med 95 000 kr. finner utskottet väl motiverad. Vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under punkten biträdes även av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kr.

66:o) **Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 73 (s. 202—204) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att vidtaga ändring i personalförteckningen och att fastställa ny avlöningsstat för anstalten — en uppräknig av anslaget med 3 000 kr. Härvid har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit att tjänsten som förste ingenjör i lönegrad Ae 23 vid anstalten utbytes mot en befattnig i lönegrad Ae 26 med benämningen förste avdelningsingenjör. Ett belopp av 10 000 kr. har vidare överförts från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, till posten till avlöningar till icke-ordinarie personal för att användas till att bestrida ersättningar till experter och extra personal.

Utskottet. Utskottet ansluter sig till vad Kungl. Maj:t anfört under denna punkt och hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,	
<i>förslagsvis</i>	36 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av	
Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	212 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	61 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter,	
<i>förslagsvis</i>	4 600
Summa kr. 320 000	

c) till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kr.

67:o) *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader.* Under punkten 74 (s. 204—206) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagshöjning med 10 000 kr. till 125 000 kr. Anslagsposten till publikationstryck har uppräknats med 1 400 kr. Vidare har posten till reseersättningar höjts med 3 600 kr., utrustningsposten med 2 000 kr. och delposten till övriga expenser med likaledes 2 000 kr. Slutligen har delposten till bränsle, lyse och vatten ökat med 1 000 kr.

Utskottet. Utskottet har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts medelsberäkning under denna anslagspunkt. Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kr.

68:o) *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Försöksverksamheten.* Kungl. Maj:ts förslag om oförändrad medelsanvisning av 50 000 kr. för under punkten 75 (s. 206) avsedda ändamål tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Försöksverksamheten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

69:o) **Bidrag till jordbrukstekniska institutet.** Med hänvisning till pågående utredning rörande bland annat jordbrukstekniska institutet har Kungl. Maj:t under punkten 76 (s. 206—208) hemställt om oförändrad medelsanvisning av 325 000 kr. samt föreslagit förlängning av nuvarande avtal med jordbrukstekniska föreningen på ytterligare ett år.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt och hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal med jordbrukstekniska föreningen i enlighet med vad som anförts i det föregående

b) till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 325 000 kr.

70:o) **Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Kungl. Maj:t har under punkten 77 (s. 208—210) föreslagit oförändrad medelsanvisning av 1 900 000 kr. *Styrelsen för Sveriges utsädesförening* har hemställt att anslaget höjes med 315 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för utsädesföreningens motivering för dess anslagsöskanden ävensom för däröver avgivna yttranden — anfört följande.

»Enligt min mening bör de merutgifter, vilka är att hänföra till inträffade automatiska kostnadsstegringar kunna bestridas av utsädesföreningen utan anslagshöjning. Utgiftsökningar, som eventuellt kan uppkomma till följd av lönerogleringar detta år för ordinarie, extra och kollektivavtalsanställd personal vid föreningen, anser jag liksom hittills böra täckas genom överskridande av förevarande obetecknade anslag respektive genom medelsanvisning å tilläggsstat.

Organisationen och verksamheten vid utsädesföreningen är för närvarande föremål för översyn av 1960 års Svalövsutredning. I avvaktan på dess resultat anser jag mig inte böra biträda föreningens yrkanden om personalförstärkningar eller andra inte automatiska tillskott till resurserna för förädlingsarbetet. Enligt min mening bör dock, såsom Svalövsutredningen förordat, potatisförädlingsverksamheten vid utsädesföreningen erhålla fortsatt stöd. Sålunda torde, därest riksdagen ej har något att erinra däremot, Kungl. Maj:t för tiden till den 1 oktober 1963 böra tilldela föreningen 50 000 kr. av influtna eller inflytande införselavgiftsmedel å potatis för att delvis täcka företagets driftsutgifter i sistnämnda förädlingsverksamhet.»

Utskottet. Enär utskottet ej har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit under punkten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 1 900 000 kr.

71:o) **Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling.** Under anslagspunkten 78 (s. 210—211) har sammanförts de i IX ht 1961 upptagna anslagen Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, Bidrag till institutet för växtförädling av frukt och bär samt Bidrag till förädlingsarbeten med sojaväxter. Någon förstärkt bidragsgivning till berörda ändamål har Kungl. Maj:t ej förordat utan har föreslagit, att posterna upplages med oförändrat respektive 210 000 kr., 200 000 kr. samt 20 000 kr. Totalt har sålunda anslaget ansetts böra uppföras med 430 000 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under denna anslagspunkt föreslagit biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 430 000 kr.

72:o) **Åtgärder för att förebygga skörde-skador.** Under punkten 79 (s. 211—215) har Kungl. Maj:t hemställt om ett reservationsanslag av 200 000 kr. I detta sammanhang har anmälts ett betänkande med förslag till åtgärder att förebygga skörde-skador, vilket på uppdrag av Kungl. Maj:t utarbetats av lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Beträffande det närmare innehållet i betänkandet och däröver avgivna yttranden torde få hänvisas till vad därom anförts under ifrågavarande punkt i statsverkspropositionen.

Departementschefen har under punkten anfört följande.

»Såsom framhållits i det av lantbrukshögskolan framlagda betänkandet om åtgärder för att förebygga skörde-skador och i de över betänkandet avgivna remissyttrandena synes goda möjligheter föreligga att med hjälp av forskning, försök och skilda åtgärder av praktisk art till betydande del motverka eller förhindra dylika skador. Jag förordar därför att 200 000 kr. anvisas under denna nya anslagsrubrik för att finansiera en utvidgning och effektivisering av forsknings- och försöksverksamheten med nämnda angelägna syfte. Beloppet bör ställas till förfogande för jordbrukets forskningsråd sedan rådet utarbetat och för Kungl. Maj:t framlagt en plan för dispositionen av det samma. Därvid bör rådet beakta behovet av samordning med den forskning och de försök, som med samma syfte utföres med andra medel. Vidare bör uppmärksammas betydelsen av att de samlade resurserna till väsentlig del disponeras för sådant forsknings- och försöksarbete, som kan giva resultat inom en närliggande framtid. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de regler beträffande detta arbetes organisation som kan befinnas erforderliga.

Jag vill i samband härmed erinra om att jag under anslagsrubriken Utbildning av viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap uttalat mig för fortbildningskurser, vid vilka behandlas olika åtgärder i syfte att undvika eller minska följderna av skördeeskador. Konsulenter och instruktörer bör i sin rådgivningsverksamhet lägga vikt vid att förmedla kunskaper i ämnet. Vissa i betänkandet redovisade frågor om dikning som led i förebyggandet av skördeeskador har jag berört under jordbrukets rationaliseringsanslag.»

Utskottet. Utskottet delar departementschefens uppfattning att ytterligare åtgärder bör vidtagas från statsmakternas sida för att öka möjligheterna att motverka skördeeskador. Då utredningsmaterialet utvisar att goda möjligheter härtill föreligger med hjälp av bl. a. forskning, försök och skilda åtgärder av praktisk art, finner utskottet skäligen tillstyrka att särskilda medel anvisas för att finansiera denna verksamhet med belopp och användning på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Vad i övrigt i detta sammanhang anförts möter ej heller någon invändning från utskottets sida, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Åtgärder för att förebygga skördeeskador* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

H. Veterinärväsendet m. m.

73:o) Veterinärstyrelsen: *Avlöningar.* Kungl. Maj:ts framställning under punkten 80 (s. 216—218) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändring i personalförteckningen och fastställa ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 980 000 kr., vilket är 21 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av ökningen avses 15 000 kr. för utvidgning av medelramen för anlitande av sakkunniga, bl. a. för anlitande av militärassistent, och för ersättningar till vikarier. För omändring av en extra kanslibiträdets-tjänst till extra ordinarie kontoristtjänst i lönegrad A 9 har beräknats en kostnad av 1 400 kr. Uppräkningen av anslaget i övrigt, tillhoppa 4 600 kr., beror på kostnadsstegringar till följd av löneklassförändringar och reglerad befordringsgång m. m.

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning att göra någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för veterinärstyrelsen som angivits i propositionen

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	348 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	392 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	213 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	14 400
	Summa kr. 980 000

c) till Veterinärstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 980 000 kr.

74:o) Veterinärstyrelsen: **Omkostnader.** Under punkten 81 (s. 218—219) har Kungl. Maj:t föreslagit att medelsanvisningen skall ökas med 3 000 kr. till 90 000 kr. Anslagsberäkningen innebär dels ökningar med 2 500 kr. till publikationstryck och med 1 500 kr. till reseersättningar, dels uppräknig av inkomststubbörden under anslaget med 1 000 kr.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till Veterinärstyrelsen: **Omkostnader** för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kr.

75:o) Veterinärstaten: **Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 82 (s. 219—220) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att fastställa ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 7 387 000 kr., innehållande en anslagsuppräknig med 320 000 kr. Ökningen motiveras dels av en med hänsyn till belastningen förordad uppräknig av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 242 300 kr. och dels av att anslagsposterna till rörligt tillägg och kompensation för höjda folkpensionsavgifter ökats med 72 700 respektive 5 000 kr.

I samband med denna punkt har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 234 av herr *Carlsson, Eric*, och herr *Jonasson* samt II: 290 av herr *Gustavsson* i Alvesta m. fl., vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning och förslag angående lättnader i fråga om kostnaderna för djurägare dels för veterinärs resa till avlägset boende djurägare, dels för de ökade kostnader, som uppkommer med anledning av jourtjänsten.

Beträffande motiveringen till yrkandena i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 290.

Över motionerna har remissyttranden inhämtats från statskontoret och veterinärstyrelsen.

Statskontoret avstyrker bifall till förevarande motioner och anför därvid i huvudsak följande.

Vid anmälan i 1958 års statsverksproposition av anslaget till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård framhöll föredragande departementschefen bl. a. att ett godtagande av veterinärtaxeutredningens förslag skulle innebära att en ny princip infördes i det att bidrag skulle utgå oavsett vederbörande djurägares inkomstförhållanden. En dylik reform fann departementschefen sig icke kunna förorda. Förslaget stod dessutom knappast i överensstämmelse med de strävanden att förenkla och rationalisera den statliga bidragsgivningen, som på senare år gjort sig gällande.

Departementschefens uttalande föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Vid 1959 års riksdag framfördes motionsvägen förslag om ändrade bestämmelser om statsbidrag till kostnader för veterinärs resor till avlägset boende djurägare. I sitt utlåtande redogjorde jordbruksutskottet för behandlingen av denna fråga vid 1958 års riksdag samt framhöll vidare att enligt dess uppfattning skäl icke förebragts, som skulle kunna motivera ett ändrat ställningstagande till förslagen om utvidgning av bidragsverksamheten på förevarande område. Utskottet avstyrkte därför bifall till motionerna. Riksdagen fattade beslut i överensstämmelse med vad utskottet hemställt.

Spörsmålet om ökat statsbidrag till avlägset boende djurägares kostnader för anlåtande av veterinär har alltså prövats av såväl 1958 som 1959 års riksdagar. Motionärerna har icke anförts några omständigheter, som motiverar en omprövning av bidragsbestämmelserna. Icke heller i övrigt har, såvitt statskontoret kan finna, sedan senaste riksdagsbehandlingen inträffat något som bör föranleda ett ändrat ställningstagande från statsmakternas sida. Tidigare anförda skäl mot den av veterinärtaxeutredningen föreslagna utvidgningen av statsbidragsverksamheten i ovan angivna fall torde alltjämt äga sin giltighet.

Veterinärstyrelsen tillstyrker för sin del åtgärder i motionernas syfte. Styrelsen anför bl. a. följande.

Motionernas yrkande ansluter sig i huvudsak till vad som föreslagits av 1954 års veterinärtaxeutredning i dess betänkande (SOU 1957:20).

Veterinärstyrelsen har i utlåtande till Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet den 28 augusti 1957 tillstyrkt utredningens förslag i nu ifrågavarande del.

Veterinärstyrelsen saknar anledning att frångå sin år 1957 tillkännagivna ståndpunkt och vill erinra, att styrelsen då på Kungl. Maj:ts prövning beroende förslag om ordnande av jourtjänst för distriktsveterinärerna numera är antaget och i största utsträckning genomfört ute i länen, vilket bidrager till att det av utredningen föreslagna statsstödet till avlägset boendes resekostnader vid veterinärbesök är än angelägnare än tidigare.

Utskottet. I motionsparet I:234 och II:290 har yrkats på skyndsam prövning och förslag till lättnader i fråga om kostnaderna för djurägare dels för veterinärs resa till avlägset boende djurägare, dels för de ökade kostnader som uppkommer i samband med jourtjänsten. Utskottet är medvetet om att de nuvarande kostnaderna för djurägare med långa avstånd till

jourhavande veterinär är betungande och att vissa lättnader är önskvärda. Därför finner utskottet skäligt, att Kungl. Maj:t underkastar bidragsbestämmelserna, såvitt nu är i fråga, en förnyad översyn och i sinom tid framlägger de förslag i ämnet, som kan anses därav betingade. Därmed anser sig utskottet ha beaktat vad i förevarande motioner anförts.

Enär utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts anslagsberäkning under denna punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 750 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	137 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	980 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 425 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	95 000
	Summa kr. 7 387 000

b) till *Veterinärstaten: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 387 000 kr.

II. besluta att motionerna I: 234 och II: 290 skall anses besvarade med vad i det föregående anförts.

76:o) **Veterinärstaten: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 83 (s. 220—222) föreslagit en medelsanvisning av 226 000 kr., vilket innebär att anslaget höjes med 73 000 kr. Anslagshöjningen motiveras till stor del av en omläggning av expensmedelsanvisningen till länsveterinärerna, som medför behov av ökade medel till ett belopp av 41 700 kr. Det har därvid förutsatts, att veterinärstyrelsen uppmärksamst följer utvecklingen av de olika förhållanden, som påverkar länsveterinärernas behov av expensmedel samt att styrelsen också verkar för att en samordning med länsstyrelsernas resurser successivt genomföres. Vidare föreslås att från anslaget skall bestridas kostnaderna för en tjänsteveterinärkurs för länsveterinärspiranter m. fl. och en fortbildningskurs för laboratorieveterinärer ävensom för bidrag till två centrala krigssjukvårdskurser, vilket tillsammans gör att anslagsposterna till reseersättningar och kursverksamhet bör ökas med 19 800 kr. respektive 10 900 kr. Till följd av höjda traktamentsersättningar m. m. har anslagsposten till reseersättningar uppräknats med ytterligare 3 200 kr. Posten till sjukvård m. m. har å andra sidan ansetts kunna nedräknas med 2 600 kr.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 226 000 kr.

77:o) Statens veterinärmedicinska anstalt: *Avlöningar*. Under punkten 85 (s. 223—231) innefattar Kungl. Maj:ts förslag — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och fastställa ny avlöningsstat — medelsanvisning av 3 172 000 kr., vilket belopp överstiger innevarande års anslag med 115 000 kr. Av höjningen belöper 63 900 kr. å två föreslagna tjänster som förste assistent i lönegrad Ae 21, den ena avsedd för konsulentavdelningen och den andra för viruslaboratoriet, samt en tjänst som laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång med huvuduppgift att biträda serumkontrollanten. För bestridande av avlöningar till personal för särskilda undersökningar förordas en ökning om sammanlagt 8 500 kr., vilket innebär, att anslagsposten för nämnda ändamål skall upptagas med 189 000 kr., varav 96 000 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m., 91 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar. I enlighet med anstaltsstyrelsens förslag begäres en anslagsökning med 18 900 kr. för ersättningar till elever. I anledning av år 1961 beslutade löneregleringar samt löneklassförändringar med flera lönetekniska faktorer har anslaget vidare uppräknats med tillhoppa 23 700 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	776 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	189 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 489 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	671 100
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	45 700

Summa kr. 3 172 000

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 172 000 kr.

78:o) *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har under punkten 86 (s. 231—234) föreslagit, att ifrågavarande anslag höjes med 62 000 kr. till 863 000 kr.

Departementschefen har — efter redogörelse för anstaltsstyrelsens anslagsframställning, innebärande höjning med 139 500 kr., och för yttrande däröver av veterinärhögskoleutredningen — anfört följande.

»Jag tillstyrker, att uppräknig sker av anslagsposten till reseersättningar med 1 500 kr. och av delposten till övriga expenser med 2 000 kr. Posten till publikationstryck synes å andra sidan kunna nedräknas med 2 000 kr. Med ett lika stort belopp bör posten till särskilda undersökningar minskas, vilket innebär att densamma för nästa budgetår bör upptagas med 109 000 kr. Av detta belopp avses 18 500 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m., 70 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 20 500 kr. till andra särskilda undersökningar. Slutligen bör enligt min mening delposterna till inköp och underhåll av inventarier och apparatur, förbrukningsartiklar samt inköp och underhåll av djur ökas med respektive 38 500 kr., 15 000 kr. och 9 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (801 000 + 62 000 =) 863 000 kr.»

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts anslagsberäkning har utskottet inte något att invända. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 863 000 kr.

79:o) *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* Kungl. Maj:t har under punkten 87 (s. 234—238) hemställt om anslagsanvisning med oförändrat belopp av 450 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 33 av herr *Mårtensson*, likalydande med II: 62 av herr *Svenning m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t dels begära utredning rörande införande av obligatorisk, återkommande kontroll av salmonellainfektioner i större höns- och kycklingfarmer, varvid kostnaderna för kontrollen förutsätts åvila den som driver farmen i fråga, dels anhålla att därjämte även en översyn av 1956 års kungörelse (nr 296) samt 1961 års förordning (nr 309) måtte företas,

2) I: 76 av herr *Arvidson m. fl.*, likalydande med II: 112 av herr *Staxäng*

m. fl., i vilka motioner hemställts, att riksdagen, med ändring av 1958 års beslut, ville besluta att kostnaderna för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur, så länge veterinärstyrelsen bedömer sådant ur smittosynpunkt nödvändigt, skall bestridas av statsmedel,

3) I: 372 av herr *Pettersson, Harald*, likalydande med II: 451 av herr *Hansson* i Önnarp, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att vid den översyn av epizootilagens värderingsregler, som verkställs av veterinärstyrelsen i samråd med lantbruksstyrelsen, även må prövas frågan om ersättning i förekommande fall för hundar med bruks- och avelsvärde.

Beträffande motiveringen för yrkandena i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna II: 62, II: 112 och II: 451.

Över motionerna har remissyttranden inhämtats från veterinärstyrelsen och — beträffande de två sistnämnda motionsparen — statskontoret.

Veterinärstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt, att anslaget ökas med 15 000 kr. Styrelsen har därvid framlagt förslag till två ändringar, som gäller anslagsanvändningen, nämligen i fråga om traktamentsersättning åt provtagare vid hönstufusbekämpandet samt — under återopande av ett av styrelsen i framställning den 30 maj 1961 avgivet förslag till åtgärder för bekämpande av vibriofetusinfektion hos nötkreatur — införande av ett reguljärt bekämpande av ifrågavarande infektion i stället för nuvarande undersökningsverksamhet (försöksbekämpande), som avser annan orsak till smittsam kastning än *Brucella abortus*.

Departementschefen har, efter närmare redogörelse för veterinärstyrelsens anslagsäskanden och framställning den 30 maj 1961 samt över sistnämnda framställning avgivna remissutlåtanden av lantbruksstyrelsen, styrelsen för veterinärhögskolan, styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, föreningen Svensk husdjursskötsel och Hushållningssällskapens förbund, anfört följande.

»Jag biträder veterinärstyrelsens förslag att anordna ett reguljärt bekämpande av vibriofetus-infektion hos nötkreatur. Styrelsen hyser förhoppning om att sjukdomen inom en ganska kort tidrymd skall kunna utrotas. Mot den föreslagna uppläggningsen i stort av det nya bekämpandet, vilken tillstyrkts av samtliga remissinstanser, har jag intet att erinra. Beträffande utformningen av erforderliga författningsbestämmelser torde jag få återkomma till Kungl. Maj:t, sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan. Statligt stöd bör i enlighet med styrelsens förslag endast utgå i form av kostnadsfria laboratorieundersökningar av smittade besättningar. Statens självkostnader för dessa undersökningar beräknas till 40 000 kr. per år. Härvid har hänsyn jämväl tagits till kostnaderna för sådana tjurundersökningar, som styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt omnämnt i sitt remissyttrande. Det nu förordade, reguljära vibriobekämpandet skall ersätta ett försöksbekämpande rörande samma sjukdom, vilket bedrives med medel från förevarande

anslag. Då härtill för innevarande budgetår anslagits 25 000 kr., blir merbehovet 15 000 kr.

Veterinärstyrelsens förslag att traktamentsersättning i undantagsfall skall få tillerkännas provtagare vid hönstufusbekämpandet anser jag mig böra tillstyrka. På grund av belastningen synes de för salmonellosbekämpandet beräknade medlen kunna minskas med 15 000 kr.

Kungl. Maj:t har den 29 december 1961 beslutat att för 1962 års riksdag framlägga förslag till förordning om ändring i förordningen 1946: 81 om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin. Då ersättningsgrunderna i förordningen härvid avses ändrade allenast i obetydlig utsträckning, beräknas medelsåtgången för ifrågavarande ändamål under detta anslag emellertid inte komma att bli nämnvärt påverkad.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 450 000 kr.»

Veterinärstyrelsen framhåller i yttrande över motionsparet I: 33 och II: 62 som sin uppfattning, att ersättningsbestämmelserna i anslutning till förordningen 1961: 309 icke torde kunna anses särskilt gynna berörda djurägare samt att den föreslagna kontrollen av större höns- och kycklingfarmer endast i begränsad omfattning torde minska risken för nedsmittning av människa. Styrelsen anför i huvudsak följande.

Den av motionärerna berörda frågan är synnerligen vittomfattande. Vad först ersättningarna angå synes det rimligt och är vedertaget, att djurägare, som genom tvångsingripande från det allmännas sida vid epizootiska och zoonotiska (från djur till människa och omvänt överförbara) sjukdomar lider förluster, kompenseras för dessa. Vid salmonellainfektion i djurbesättning kan ersättning komma i fråga enligt bestämmelserna i kungörelsen den 26 maj 1961 (nr 310) och vid påbjuden förstöring av varupartier m. m. för att hindra smittspridning bland människor enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 maj 1956 (nr 296).

Den förstnämnda kungörelsen medger veterinärstyrelsen rätt att bestrida kostnader för erforderlig desinfektion samt att ersätta djur, vilka slaktats eller avlivats på grund av styrelsens förordnande, med $\frac{3}{4}$ av värdet. Ytterligare ersättning för slaktade djur eller ersättning för annan förlust avgöres för varje fall av Kungl. Maj:t.

Enligt den sistnämnda kungörelsen må ersättning utgå för varupartier m. m. som förstörts enligt myndighets beslut. Ansökningarna om sådan ersättning prövas av statskontoret.

I de få fall åtgärder mot salmonellainfektion måst företagas i hönsbesättningar av nämnvärd storleksordning synas besättningarnas ägare ha drabbats av väsentliga förluster utöver den ersättning som utgått.

En obligatorisk, återkommande kontroll av salmonellainfektioner i större höns- och kycklingfarmer torde icke medföra den allmännyttan som motionärerna avse. Med hänsyn till den mångfald smittrisker som förekommer, t. ex. genom inköp av djur, genom smittade djurskötare, infekterat foder och vatten, råttor och vilda fåglar, måste undersökningarna bli relativt tätt återkommande. Undersökningarna måste baseras på avföringsprov. När dessa innehålla rikligt med mikroorganismer av olika slag blir det bakteriologiska undersökningsförfarandet komplicerat och definitivt svar kan erhållas vanligen först efter en vecka, i ogynnsamma fall ej förrän efter två veckor. Proven bli vidare osäkra genom att kycklingfodret vanligen är tillsatt med antibiotica, vilket hindrar bakteriernas utväxt i plattkulturen.

Kostnaderna för undersökningarna bli avsevärda. Det torde jämväl, såsom motionärerna antytt, möta betydande svårigheter att draga någon gräns mellan besättningar som skulle ställas under kontroll och andra. Djuranfallet inom samma besättning kan under ett år undergå avsevärda förändringar. Hur stor del av allt slaktat fjäderfä som härrör från »större besättningar» är styrelsen obekant. Även om deras andel skulle utgöra i det närmaste hälften, skulle vid en kontroll å dessa riskmomentet för konsumenterna ej minska proportionellt. Erfarenheten vid inträffade salmonellaepidemier med slaktfjäderfä som orsak har nämligen visat, att hygieniska brister vid köttets behandling och tillredning i hög grad bidragit till smittans omfattning.

Bättre effekt torde kunna vinnas genom att uttaga organprov i samband med nedslaktningen. Ett sådant förfarande är tekniskt sett lätt genomförbart å de fjäderfäslakterier, som ställts under offentlig kontroll och har frivilligt införts på ett av dem. Det har ej ansetts möjligt att redan från början lägga väsentligt större bördor på de fåtaliga kontrollslakterierna, av vilka det första tillkom år 1958, än på övriga fjäderfäslakterier. Möjligheterna för anordnande av obligatorisk kontroll å allt slaktat fjäderfä avseende salmonellainfektion sammanhänger emellertid med införande av urtagningstvång vid slakten.

Veterinärstyrelsen vill framhålla att styrelsen i underdånig skrivelse den 20 november 1957 begärt föreskrifter om obligatorisk urtagning av allt slaktfjäderfä. Enär en salmonellainfektion vanligast är lokaliserad till inålvorna och mera sällan till köttet torde en under hygieniska betingelser utförd urtagning minska riskerna för salmonellasmitta. Förslaget vann emellertid icke Kungl. Maj:ts bifall. Styrelsen har dock för avsikt att efter ytterligare utredning avgiva förnyade förslag i detta syfte.

Det i motionerna I: 76 och II: 112 framförda yrkandet avstyrkes av *statskontoret*, som i sitt remissutlåtande uttalar, att frågan om kostnaderna för tuberkulinundersökning av nötkreatursbesättningar enligt ämbetsverkets mening ej nu bör omprövas med hänsyn till den ingående prövning som vid 1961 års riksdag ågnades ifrågavarande spørsmål. Statskontoret anför i huvudsak följande.

Såsom framgår av Kungl. Maj:ts förordning den 26 maj 1961 (SFS nr 307) med vissa bestämmelser till förebyggande av nötkreaturstuberkulos och brucellos hos husdjur äger veterinärstyrelsen i erforderlig omfattning förordna om fortlöpande kontrollundersökningar av nötkreatur med tuberkulin. De med undersökningen förenade kostnaderna skola bestridas av djurägaren.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 26 maj 1961 (SFS nr 308) om bekämpandet av nötkreaturstuberkulos hos klövbärande husdjur och häst samt av brucellos hos klövbärande husdjur skall bestämmelserna i epizootilagen samt epizootikungörelsen äga tillämpning beträffande dessa sjukdomar. Detta innebär beträffande tuberkulosbekämpandet att kostnaderna för åtgärder i besättningar där sjukdomen påvisats eller kan antagas förekomma alltjämt bäras av statsverket. Likaledes svarar statsverket för kostnaderna för ytterligare en genomgång med fortlöpande kontrollundersökningar av besättningarna i Skaraborgs län.

Den omläggning av den statliga verksamheten på förevarande område som angivna författningar innebär, beslutades av 1958 års riksdag (prop. 1958: I IX ht p. 104). Frågan om den närmare utformningen av den sjukdomskontroll m. m. som efter omläggningen kunde bli nödvändig, underställdes

1961 års riksdag genom propositionen nr 27. I det förslag från veterinärstyrelsen, som låg till grund för sistnämnda proposition, framhålles att då kostnaderna för kontrollundersökningarna i vissa fall kunde bli betungande för den enskilde djurägaren, en central debitering av medel för ändamålet borde övervägas. Styrelsen borde därför bemyndigas att med jordbruksorganisation söka träffa överenskommelse om sättet för medlens debitering ävensom att, om så befundes lämpligt, handha utdebiterade medel för utbetalning av ersättning åt veterinär. Den av veterinärstyrelsen förordade anordningen ansåg departementschefen väl värd att prövas. Härtill erfordrades enligt departementschefens mening inte något särskilt bemyndigande då han förutsatte, att styrelsen ej engagerade sig ekonomiskt. Departementschefens förslag rörande åtgärderna mot nötkreaturstuberkulosen godtog av riksdagen (JoU 12, rskr. 165). Samtidigt avslög riksdagen motionsvägen framställt yrkande att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle anhålla om förnyad prövning av frågan om finansieringen av den fortlöpande kontrollen för bekämpande av berörda husdjursjukdomar.

Statskontoret finner det naturligt att kostnadsfrågan löses på sätt veterinärstyrelsen förordat, nämligen genom medverkan av djurägarnas organisationer, och förutsätter att ansträngningar från djurägarnas sida kommer att göras att nå en sådan uppgörelse.

I sitt utlåtande över nu ifrågavarande motionsyrkande upplyser *veterinärstyrelsen* att de förhandlingar som förts i syfte att få förevarande undersökningskostnader erlagda genom central jordbruksorganisation icke lett till resultat. Styrelsen har därför i samband med utfärdande av undersökningsförordnande måst hänvisa vederbörande veterinär till att erhålla sin ersättning direkt av djurägarna. Veterinärstyrelsen, som tillstyrker motionerna, anför vidare i huvudsak följande.

Såväl i yttrande över jordbruksanslagsutredningens förslag i ämnet den 11 september 1957 (utredningens betänkande, del I) som i förslag den 23 mars 1960 angående åtgärder mot tuberkulos och kastsjuka m. m., avgivet i anledning av 1958 års riksdagsprincipbeslut på grund av förenämnda betänkande, framhöll veterinärstyrelsen önskvärdheten av att kostnaderna för genomförandet av erforderliga tuberkulinundersökningar icke skulle belasta den enskilde djurägaren. Flertalet ägare av mindre och medelstora besättningar hade nämligen intet privat intresse för fortsatta undersökningar, enär de ej haft påtagliga förluster genom sjukdomen. Kostnaderna per år räknat kunde i genomsnitt synas ringa för den enskilde men han kunde dock vid undersökningstillfället, särskilt om avståndet till vederbörande veterinärs bostad vore stort och resekostnaden därför avsevärd, tvingas erlagga ej obetydligt belopp. Enligt vad veterinärstyrelsen hittills huvudsakligen under hand erfarit ha djurägare endast i enstaka fall vägrat låta utföra undersökning. Även om sålunda flertalet djurägare ställt sig lojala, ha de dock enligt uppgift ofta uttryckt sitt missnöje över att behöva bekosta en dem påtvingad undersökning. Distriktsveterinärerna anser sig ha kommit i en obaglig mellanställning genom att behöva kräva ersättning av djurägaren för förrättning som denne ej begärt.

Styrelsen har i det föregående framhållit att undersökningskostnaderna på grund av resornas längd kunna bli betungande för dem som skola erlagga ersättningen. Enär för varje undersökning två besök å gården erfordras blir vid t. ex. fem mils avstånd resekostnaden 60—70 kronor. Som regel un-

dersökas flera gårdar samtidigt varigenom beloppet dock blir uppdelat. Speciellt djurägarna i vissa delar av Norrland samt skärgårdsbefolkningen blir emellertid jämförelsevis hårt belastade. Med nuvarande lydelse av kungörelsen den 12 april 1946 (nr 164) angående statsbidrag till mindre bemedlades kostnader för djursjukvård synes i kungörelsen stadgade bidrag icke kunna åtnjutas vid tuberkulinundersökning. Tidigare hade djurägarna att erlægga högst en krona per undersökt djur i resekostnader medan överskjutande belopp bekostades av statsmedel. Till sådana resekostnader åtgick omkring 10 000 kronor årligen.

Endast ett fåtal tuberkulösa besättningar ha påträffats senare år. Samtliga ha emellertid varit så genominfekterade att de i sin helhet måst nedslaktas. Smittade besättningar förekommo under åren 1960—61 på Öland samt i Gävleborgs och Västerbottens län, samtliga »friförklarade» redan år 1940. I vissa fall har smittkällan med stor sannolikhet varit personer med bovin tuberkulos. (Under femårsperioden 1956—60 påvisades vid bakteriologiska institutionen i Lund 39 fall av sådan tuberkulos hos människor.) Enär en tuberkulös smitta ibland först efter lång tids förlopp kan upptäckas genom köttbesiktningen vid slakten synes det veterinärstyrelsen vanskligt att för närvarande upphöra med den fortlöpande tuberkulinkontrollen. Endast i fråga om Gollands län där förhållandena äro särskilt gynnsamma, har styrelsen funnit det försvarligt att från och med hösten 1961 inställa denna kontroll.

Vid bifall till motionerna kan kostnadsökningen beräknas uppgå till i runt tal 500 000 kronor.

Av ovanstående torde framgå

att veterinärstyrelsen redan i samband med detta ärendes första handläggning såsom sin synpunkt deklarerat att kostnaderna för den löpande tuberkulinkontrollen icke bör erläggas direkt av de enskilda djurägarna. Därest icke statsverket svarade för desamma borde lämpligen jordbrukarorganisation åtaga sig dem,

att veterinärstyrelsen på goda grunder hävdar att tuberkulinkontrollen ännu icke bör upphöra samt

att resekostnaden vid tuberkulinundersökning i vissa fall uppgår till för djurägaren oskäligt högt belopp då de nu gällande bestämmelserna tillämpas.

Den i motionsparet I: 372 och II: 451 framförda hemställan avstyrkes av såväl *statskontoret* som *veterinärstyrelsen*. Statskontoret anför sålunda bl. a.

Jämlikt 9 § Kungl. Maj:ts kungörelse den 12 april 1935 (SFS nr 106) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar är djurägare berättigad till ersättning av allmänna medel för djur som avlivas efter vederbörligt förordnande enligt 3 § 1 mom. eller 5 § epizootilagen eller som dör till följd av skyddsymptning, varom veterinärstyrelsen beslutat. Undantag göres dock beträffande hund och katt. Enligt vad statskontoret inhämtat från veterinärstyrelsen är det numera uteslutande vid mul- och klövsjuka som fråga om avlivande av hundar kan tänkas uppkomma. Fall av rabies har nämligen ej inträffat i landet sedan år 1871. Vid mul- och klövsjuka behöver emellertid avlivning av hundar i regel ej ifrågakomma, då det beträffande dessa djur är tillräckligt att tillgripa smittrening och isoleringsförfarande. För hundägare finns möjlighet att genom försäkring skydda sig emot djurförlust genom sjukdom eller olycksfall. Enligt uppgift från Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget är den vanligaste ersättningsorsaken för närvarande bilolyckorna och valpsjuka

men försäkringen omfattar även förlust av hund genom avlivning vid epizooti. Försäkringspremierna utgör vid försäkringsbelopp understigande 500 kronor 8 procent och vid försäkring å högre belopp 10 procent av försäkringssumman. Vid nu angivna förhållande föreligger enligt statskontorets mening ej skäl varför statsverket skulle träda emellan och hålla hundägare skadeslös vid förlust av djuret i samband med epizootibekämpande.

Veterinärstyrelsen anför som motiv för sitt avstyrkande av motionerna följande.

Epizootilagen 1 § anger sjukdomar och djurslag på vilka lagen äger tillämpning.

Lagens 5 § ger bl. a. möjlighet för veterinärstyrelsen att förordna om dödande av vissa mindre husdjur, däribland hund, enbart för undvikande av smittspridning och oaktat de ej äro angripna av sjukdom.

Lagens 8 § stadgar bl. a. att ersättning för förlust föranledd av stadgande i lagen utgår jämlikt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter.

Närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar ha med stöd av 11 § epizootilagen utfärdats genom en Kungl. kungörelse den 12 april 1935 (nr 106). I denna kungörelsens 9 §, som behandlar ersättningsfrågor, undantagas hund och katt från de djur, för vilka djurägare är berättigad till ersättning.

Kungl. Maj:ts kungörelse den 25 januari 1946 (nr 23) innehåller föreskrifter för värdering endast av klövbärande djur och fjäderfä. Kungörelsen innehåller bl. a. ett åläggande för medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen att utfärda närmare anvisningar för värdering, som avses i kungörelsen.

Sådana anvisningar utfärdades den 9 oktober 1946. Veterinär- och lantbruksstyrelserna ha för någon tid sedan avslutat arbetet med omarbetning av anvisningarna, som nu äro under tryckning. De nya anvisningarna avse givetvis i enlighet med kungörelsen endast klövbärande djur och fjäderfä.

Långt mer än dåvarande låga värde på hundar torde principen att endast ersätta djur av lantbruksekonomisk betydelse ha varit avgörande för bestämmelsernas utformning. Huruvida denna ännu gällande princip skall ändras, torde bl. a. vara beroende av i vilken omfattning avlivande av hundar jämlikt epizootibestämmelserna kan tänkas förekomma.

Enligt vad veterinärstyrelsen har sig bekant har det icke under de senaste 20—25 åren förekommit, att hundar avlivats på grund av förordnande enligt epizootilagen. Den enda i 1 § epizootilagen nämnda hundsjukdom vid vilken angripna djur måste avlivas är rabies, vilken sjukdom icke förekommit i landet sedan 1871. De hundförsäkringar som för närvarande stå till buds ge ersättning även vid denna sjukdom.

Av sjukdomar, som skulle kunna föranleda avlivande av hund enligt 5 § epizootilagen, synes mul- och klövsjuka vara den närmast till hands liggande. Då emellertid hundar torde kunna isoleras och desinfekteras fullt tillfredsställande för undvikande av smittspridning, behöver avlivning ej komma i fråga.

Slutligen må påpekas att det torde vara Kungl. Maj:t obetaget, att, då skäl därtill äro, medgiva undantag från gällande ersättningsbestämmelser.

Utskottet. I motionsparet I: 33 och II: 62 har begärts utredning rörande införande av obligatorisk, återkommande kontroll av salmonellainfektioner i större höns- och kycklingfarmer, varvid kostnaderna för kontrol-

len förutsätts åvila den som driver farmen i fråga. I anslutning härtill borde enligt motionärernas mening en översyn ske av 1956 års kungörelse (nr 296) om ersättning av statsmedel i vissa fall vid ingripanden i hälsovårdens intresse samt av 1961 års kungörelse (nr 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. Utskottet, som delar veterinärstyrelsens uppfattning, att gällande ersättningsbestämmelser icke torde kunna anses särskilt gynna berörda djurägare samt att den föreslagna kontrollen av nu ifrågavarande höns- och kycklingfarmer endast i ringa omfattning torde minska risken för nedsmittning av människa, finner sig ej böra förorda bifall till motionerna. På skäl som anförts i yttrandena över motionerna I: 372 och II: 451 om ersättning enligt epizootilagen för hundar med bruks- och avelsvärde anser sig utskottet likaså böra avstyrka dessa motionsyrkanden. Ej heller kan utskottet finna, att någon omständighet inträffat, som bör föranleda att frågan om kostnaderna för tuberkulinundersökning av nötkreatursbesättningar nu bör omprövas, särskilt med hänsyn till den ingående behandling som föregående års riksdag ägnade förevarande spörsmål. Utskottet kan således ej heller tillstyrka bifall till motionerna I: 76 och II: 112. I anledning av veterinärstyrelsens uttalande i yttrandet över sistnämnda motionspar, att med nuvarande lydelse av kungörelsen den 12 april 1946 (nr 164) angående statsbidrag till mindre bemedlades kostnader för djursjukvård i kungörelsen stadgade bidrag ej synes kunna åtnjutas vid tuberkulinundersökning, finner utskottet emellertid önskvärt, att frågan om möjligheterna att bereda mindre bemedlade rätt till bidrag jämväl till kostnaderna för nu ifrågavarande undersökningar göres till föremål för överväganden från Kungl. Maj:ts sida.

Då utskottet ej har något att invända mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt, hemställer utskottet sålunda,

att riksdagen må

1) till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kr.;

2) avslå motionerna I: 33 och II: 62;

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört i anledning av motionerna I: 76 och II: 112;

4) lämna motionerna I: 372 och II: 451 utan åtgärd.

80:o) **Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 88 (s. 238) framlagda förslag om medelsanvisning med oförändrat 280 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

81:o) **Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 89 (s. 238) om oförändrad medelsanvisning av 750 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kr.

82:o) **Veterinärhögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 90 (s. 238—246) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och fastställa ny avlöningsstat — anslagsanvisning av 4 204 000 kr. innebärande anslagshöjning med 234 000 kr.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i sin anslagsframställning hemställt om anslagshöjning med 350 000 kr. varjämte *laboratorn vid veterinärhögskolan B. Åberg* i särskild skrivelse hemställt, att medel för viss personal till ett belopp av i runt tal 104 900 kr. måtte ställas till förfogande för kontroll-, forsknings- och undervisningsverksamhet i veterinärmedicinsk radiobiologi vid högskolans kliniska centrallaboratorium.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för innehållet i förenämnda anslagsframställning och däröver avgivna yttranden av kanslern för rikets universitet och statens lönenämnd ävensom för innehållet i nyssberörda särskilda skrivelse och över densamma av styrelsen för veterinärhögskolan, högskolans lärarkollegium, medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd och veterinärhögskoleutredningen avgivna yttranden — anfört följande.

»Vissa under detta anslag äskade förstärkningar av veterinärhögskolans personella resurser anser jag vara av sådan angelägenhetsgrad, att de bör genomföras trots pågående utredning rörande forskningen och undervisningen vid högskolan. Sålunda bör kirurgiska avdelningen tillföras den av högskolestyrelsen föreslagna personalen, dock med vissa jämkningar vad gäller tjänstebenanämningar och anställningsformer. Jag förordar, att för nämnda avdelning inrättas en halvtids- och sex heltidstjänster som ekonomibiträde i lönegrad Ae 3. Halvtidstjänsten liksom en av heltidstjänsterna är avsedd för städningsgöromål. I enlighet med styrelsens förslag bör medel dessutom beräknas för halvtidsanställning mot arvode av ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Kostnaderna för att genomföra angivna förstärkningar uppgår till 70 900 kr. Jag föreslår vidare, att en tjänst som institutionsbiträde i reglerad befordringgång och en tjänst som ekonomibiträde i lönegrad Ag 3 nyinrättas för medicinska avdelningen för icke-idisslare respektive avdelningen för födoämneshygien. Detta påkallar en anslagsökning med 20 400 kr.

Vad gäller löneregleringar kan jag tillstyrka, att en tjänst som förste amanuens vid röntgenavdelningen i enlighet med högskolestyrelsens förslag omändras till förste assistenttjänst i lönegrad Ae 21. I anslutning till vad

chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en kontorsbiträdestjänst vid kirurgiska avdelningen uppflyttas till kanslibiträdestjänst i lönegrad Ae 7, en tjänst som stallförmän i lönegrad Ao 9 vid medicinska avdelningen för icke-idisslare omändras till tjänst som tillsynsman i lönegrad Ao 11 samt den i framställningen upptagna tjänsten som vaktmästare i lönegrad Ao 8 uppflyttas till lönegrad Ao 9 och därvid benämns trädgårdsmästare. Angivna löneregleringar föranleder en anslagshöjning av 20 800 kr.

I anledning av den särskilda framställningen om anslag för radiobiologisk verksamhet vid kliniska centrallaboratoriet har Kungl. Maj:t den 8 december 1961 medgivit vissa överskridanden av veterinärhögskolans avlönings- och omkostnadsanslag m. m. för att möjliggöra, att verksamheten igångsattes utan dröjsmål. Medel för den i framställningen berörda apparaturen för radioaktivitetsmätningar (gammaspectrometern) har ställts till högskolans förfogande ur anslaget Strålskyddsverksamhet m. m.: Omkostnader under elfte huvudtiteln. Jag föreslår, att medel för den fortsatta radiobiologiska verksamheten vid veterinärhögskolan — i likhet med vad jag tidigare föreslagit beträffande motsvarande verksamhet vid lantbrukshögskolan — äskas hos 1962 års riksdag. Under förevarande anslag erfordras enligt min mening sammanlagt 61 200 kr. för att inrätta en kanslibiträdes-, en ingenjörs- och en förste assistenttjänst i lönegrad Ag 7, Ag 19 respektive Ag 21. Beträffande erforderliga omkostnadsmedel torde jag få återkomma under närmast följande anslagspunkt. Jag delar veterinärhögskoleutredningens uppfattning, att de nya tjänsterna inte bör inrättas vid viss avdelning utan vid högskolan med placering tills vidare vid kliniska centrallaboratoriet.

Utöver vad nu angivits kan jag endast tillstyrka anslagsökningar av automatisk karaktär. För att täcka kostnaderna för vissa redan beslutade löneregleringar, löneklassförändringar, tjänstetidsbefordran och avlöningar till laboratoriebiträdes elever bör sålunda sammanlagt 57 000 kr. anvisas. Härav hänför sig 1 200 kr. till forsknings- och försöksverksamhet rörande smittsam blodbrist hos häst och 500 kr. till särskilda undersökningar vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör uppräknas med 3 700 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,970\,000 + 234\,000 =) 4\,204\,000$ kr.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt har ej givit anledning till erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 428 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	21 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 697 000
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	1 200
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	914 400
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	62 700
	<hr/>
	Summa kr. 4 204 000

c) till *Veterinärhögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 204 000 kr.

83:o) *Veterinärhögskolan*: Omkostnader. Under punkten 91 (s. 247—248) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 1 150 000 kr. eller 99 000 kr. mer än innevarande budgetårs anvisning. Härvid har föreslagits en uppräknig av anslagsposten till reseersättningar med 2 400 kr. samt av delposterna till bränsle, lyse och vatten, övriga expenser, inventariers underhåll och komplettering, läkemedel, djurfoder och diverse utgifter, ej expensmedel, med respektive 35 000 kr., 17 200 kr., 2 000 kr., 20 000 kr., 10 000 kr. och 6 800 kr. I anledning av inträdda kostnadsstegringar har vidare delposten till instrument och förbrukningsartiklar m. m. för djurvården ansetts böra ökas med 5 000 kr., varjämte belastningen å anslagsposten till sjukvård m. m. påkallat en uppräknig med 600 kr.

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt. Utskottet hemställer därför, att riksdagen må till *Veterinärhögskolan*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

84:o) *Veterinärhögskolan*: Materiel. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten 92 (s. 248) om anslagshöjning med 48 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan*: Materiel för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 340 000 kr.

85:o) *Veterinärhögskolan*: Nyanskaffning och underhåll av utrustning. I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 93 (s. 249—251) framförda förslag om anslagshöjning med 40 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

86:o) **Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 94 (s. 251) om en anslagsökning med 10 000 kr. till 53 000 kr. biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kr.

87:o) **Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 95 (s. 251—253) innefattar — förutom fastställande av ny avlöningsstat — en medelsanvisning av 295 000 kr., innebärande att anslaget höjes med 10 000 kr. Medelsberäkningen innebär att under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal beräknas 10 000 kr. för skrivhjälp.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 380 av herr *Pettersson, Harald* och II: 458 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att till Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar för nästa budgetår anvisas 319 000 kr., varav 24 000 kr. må användas för att möjliggöra en personalförstärkning vid inrättningens klinik med en assistent i lönegrad Ae 21.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen I: 380.

Utskottet. I motionsparet I: 380 och II: 458 har pekats på att arbetsbelastningen för personalen vid veterinärinrättningens klinik de senaste åren ökat kraftigt. Forskning i ursprungligen avsedd omfattning har härigenom ej kunnat äga rum vid kliniken. Den stora rutinbelastningen medför enligt motionärerna att en klinik som veterinärinrättningens blir mindre eftersträvansvärd för unga veterinärer, varför nyrekryteringen försvåras. Utskottet, som beaktat, att den pågående veterinärhögskoleutredningen enligt sina direktiv även har att upptaga förhållandena vid veterinärinrättningen i Skara till prövning, anser sig emellertid i förevarande hänseende ej böra föreslå någon ändring av Kungl. Maj:ts förslag. Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning under förevarande punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 380 och II: 458,

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	66 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 700

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	160 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	62 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 300
	Summa kr. 295 000

b) till *Veterinärinrättningen i Skara*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kr.

88:o) *Veterinärinrättningen i Skara*: **Omkostnader**. Kungl. Maj:ts förslag under punkten 96 (s. 253) innefattar en ökning av delposten till övriga expenser med 2 000 kr. samt en uppräknig av anslagsposten till reseersättningar med 300 kr. Vidare anses ett belopp av 35 000 kr., avseende utbyte av befintlig röntgenapparat å klinikavdelningen mot en ny sådan apparat, böra medtagas bland utgiftsposterna i veterinärinrättningens rörelsestat för budgetåret 1962/63.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning tillstyrker utskottet att anslaget fortfarande uppföres med ett formellt belopp. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Veterinärinrättningen i Skara*: **Omkostnader** för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

J. Lantmäteri- och kartväsendet

89:o) **Lantmäteristyrelsen**: **Avlöningar**. Förslaget under punkten 118 (s. 286—290) innefattar — förutom hemställan om ny avlöningsstat — medelsanvisning med 2 236 000 kr. eller 78 000 kr. mera än för innevarande budgetår.

Departementschefen har efter redogörelse för lantmäteristyrelsens anslagsäskanden, vari hemställts om ökning med sammanlagt 85 400 kr., föreslagit, att en tjänsteman tills vidare skall förordnas att bestrida göromål som ankommer på avdelningsdirektör i lönegrad Be 1 vid styrelsen för att direkt under generaldirektören handlägga frågor av organisatorisk och samordningsnatur beträffande specialorganisationerna. Samtidigt bör enligt förslaget en lantmätartjänst i lönegrad Ae 26 i lantmäteristaten hållas vakant. Vad departementschefen nu förordat föranleder ett ökat medelsbehov under detta anslag av 42 800 kr. I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag har departementschefen vidare tillstyrkt att anslaget uppräknas med 15 400 kr. för att möjliggöra att en till statens reproduktionsanstalt nu hänförlig kontoristtjänst i lönegrad Ae 9 överföres till styrelsen. Tjänsten avses ej böra återbesättas vid innehavarens avgång. För att täcka merkostnader av automatisk karaktär har anslaget slutligen uppräknats med 19 800 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade motioner nämligen I: 377 av herr *Isacson, Birger* och II: 460 av herr *Stiernstedt*, i vilka motioner hemställts, att framställningen om inrättande tills vidare av en tjänst som avdelningsdirektör i lönegrad Be 1 vid lantmäteristyrelsen måtte avslås samt att för nästa budgetår under denna punkt anvisas 2 193 200 kr.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen I: 377.

Utskottet. I likhet med Kungl. Maj:t finner utskottet det vara av vikt för den fortgående rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden att berörda centrala myndigheter stödjer och samordnar de regionala rationaliseringsorganens verksamhet. Utskottet har i enlighet härmed intet att erinra mot att på sätt föreslagits en tjänsteman förordnas att bestrida göromål avseende frågor av organisatorisk art och samordningsnatur beträffande lantmäteriets specialorganisationer. Det motionsvis framförda yrkandet om avslag på Kungl. Maj:ts förslag i denna del biträdes sålunda ej av utskottet. Då icke heller den av Kungl. Maj:t i övrigt redovisade anslagsframställningen föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 377 och II: 460,

a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	709 000
2. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 006 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	482 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	35 000

Summa kr. 2 236 000

b) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 236 000 kr.

90:o) *Lantmäteristyrelsen*: *Omkostnader*. Under punkten 119 (s. 290—291) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 280 000 kr., vilket innebär att anslaget uppräknas med 35 000 kr. Därvid har delposten till övriga expenser ökats med ett engångsbelopp av 32 000 kr. för anskaffning av ny telefonväxel, varjämte anslagsposten till reseersättningar uppräknats med 3 000 kr. på grund av automatiska kostnadsstegringar. Vidare har förordats, att från anslagsposten till publikationstryck skall få bestridas kostnader för att trycka upplysningsmaterial rörande yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter.

Utskottet. Utskottet har intet att invända mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

91:o) *Lantmäteristaten: Avlöningar.* Under punkten 120 (s. 292—296) innefattar Kungl. Maj:ts framställning — förutom hemställen till riksdagen att godkänna ändringar i personalförteckningen och att fastställa ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 29 618 000 kr., vilket innebär en höjning i förhållande till anslaget för löpande budgetår med 774 000 kr.

Lantmäteristyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt, att anslaget höjes med 1 130 000 kr.

Departementschefen har, efter närmare redogörelse för lantmäteristyrelsens framställning — anfört följande.

»Alltjämt föreligger en i förhållande till arbetsuppgifternas omfattning besvärande brist på mätningstekniker och särskilt utbildad kontorspersonal inom lantmäteriväsendet. Härigenom motverkas bland annat verksamheten med yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter. De senaste åren har åtgärder vidtagits i syfte att avsevärt höja kapaciteten vid den av lantmäteristyrelsen bedrivna utbildningen av mätningstekniker. Under innevarande budgetår har därjämte anordnats en kurs av omskolningskaraktär för utbildning av personal med teknikeruppgifter. På grund härav torde mot slutet av nästa budgetår vakanserna å mätningsteknikertjänster kunna fyllas. Jag är inte beredd tillstyrka att ytterligare mätningsteknikertjänster inrättas nästa budgetår. Lantmäteristyrelsen bör utnyttja den förbättrade tillgången på mätningstekniker för att främja den yttre rationaliseringsverksamheten genom att i görligaste mån förstärka specialorganisationerna med sådan personal.

I fråga om särskilt utbildad kontorspersonal föreligger redan nu möjligheter till nyrekrytering. Ökad tillgång å sådan personal erfordras för övrigt för fortsatt delegering av vissa uppgifter, som nu åvilar lantmätare och mätningstekniker. Jag förordar med hänsyn härtill, att nio för ifrågavarande personal avsedda tjänster inrättas den 1 juli 1962. Av dessa bör en vara kansliskrivartjänst i Ae 10 med arkivserviceuppgifter å länslantmäterikonator. Övriga åtta tjänster torde böra inrättas såsom extra ordinarie i den för vissa kartritningsbiträden avsedda reglerade befordringsgången. Tjänsterna bör i första hand användas för förstärkning av specialorganisationerna. Personalförstärkningarna föranleder ett ökat medelsbehov av sammanlagt 88 400 kr.

Styrelsens förslag om överföring till lantmäteristatens personalförteckning av en kansliskrivartjänst i Ao 10 å övergångsstat och en kontoristtjänst i Ao 9 å övergångsstat från respektive lantmäteristyrelsen och lantbruks-

nämnderna biträder jag. Likaså tillstyrker jag, att fem ordinarie kanslibiträdestjänster å övergångsstat får återföras på stat i utbyte mot samma antal vakanta ordinarie kanslibiträdestjänster. Någon uppräkningsanslag på grund härav kan jag dock inte tillstyrka. Förslaget om flygtillägg vid viss tjänstgöring kan jag ej tillstyrka.

De av lantmäteristyrelsen beräknade merkostnaderna av automatisk karaktär föranleder ingen erinran från min sida. I anledning härav bör anslaget uppräknas med 617 400 kr. Vidare bör 100 000 kr. tillföras anslaget som följd av minskningen i antalet vakanser å vissa tjänster. Å andra sidan föranleder vad jag under lantmäteristyrelsens avlöningsanslag förordat i fråga om vakanshållning av en lantmätartjänst i Ae 26 en minskning av medelsbehovet med 31 800 kr.»

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I:236 av herr *Ohlsson, Ebbe*, och herr *Sveningsson* samt II:293 av herr *Wachtmeister*, i vilka motioner yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t 1) uppdrager åt lantmäteristyrelsen att utreda taxetariffernas höjd i lantmäteritaxan, i syfte att dels erhålla bättre kostnadstäckning, dels ernå en rimligare avvägning mellan olika taxetariffer, 2) utfärdar ny kungörelse rörande lantmäteritaxan, där löneökningarna för såväl 1961 som 1962 blivit beaktade.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen I: 236.

Över motionerna har remissyttranden inhämtats från lantmäteristyrelsen och riksrevisionsverket.

Lantmäteristyrelsen anser sig för sin del icke kunna tillstyrka någon allmän höjning av lantmäteritaxan innan resultatet av årets löneförhandlingar kan överblickas. Beträffande det andra i motionerna I: 236 och II: 293 berörda spörsmålet — avvägningen mellan taxans tariffer för olika slag av förrättningar — finner styrelsen förutsättningar knappast kunna anses föreligga för att nu igångsätta tidsstudier för att erhålla underlag för justeringar i tarifferna. Efter att ha redogjort för nu gällande lantmäteritaxa och de riktlinjer, i enlighet med vilka taxan utarbetats, anför styrelsen i huvudsak följande.

De frågor, som beröras i motionerna, synas avse dels en generell höjning av taxan så att denna kommer i nivå med självkostnaderna, dels en översyn av avvägningen mellan taxans tariffer för olika slag av förrättningar.

I förstnämnda avseende innebär förslaget i motionerna icke någon avvikelser från de allmänna principerna för lantmäteritaxan utan synes närmast återspegla den praktiska frågeställningen beträffande intervallen mellan de taxeändringar, som erfordras för att anpassa taxan till successiva självkostnadsändringar. I detta sammanhang bör nämnas att i de årliga direktiven till ämbetsverken beträffande petilaarbetet inrymmer en anmodan att överväga i vad mån taxeändringar äro motiverade. På sätt framgår av motionerna har lantmäteristyrelsen också i anslagsäskandena för nästkommande budgetår behandlat denna fråga.

Alltför tätt återkommande författningsändringar medför självfallet en viss oöverskådlighet beträffande vilka bestämmelser som gälla vid viss tidpunkt. Lantmäteriförrättningarna taga av olika skäl ofta en väsentlig tid i anspråk från det arbetet börjar till dess det avslutas. Med hänsyn därtill är det ur både administrativa synpunkter och med hänsyn till den förrättningsökande allmänheten önskvärt, att de ändringar av lantmäteritaxan, som självfallet måste ske från tid till annan, icke komma allt för tätt. Den allmänna osäkerhetsmarginal, som föreligger när det gäller självkostnadsberäkningar för kommande tidsperioder torde också motivera dels att, på sätt skett vid bl. a. beräkningen av 1960 års lantmäteritaxa, även det efterföljande årets kända löneökningar beaktas, dels också att man tolererar, att taxan icke omedelbart höjes vid mindre höjningar av självkostnadsnivån. En viss överkompensation vid tillämpningsperiodens början får med andra ord uppväga ett underskott i periodens slutskede.

Inom lantmäteristyrelsen har vissa förberedelser vidtagits för en översyn av lantmäteritaxan innevarande vår. En nyberäkning av självkostnadsnivån synes därvid mot bakgrunden av vad nu sagts böra baseras på de löner, som komma att gälla för innevarande och nästa kalenderår.

Det andra i motionerna berörda spörsmålet — avvägningen mellan taxans tariffer för olika slag av förrättningar — synes dels kunna gälla frågan om olika åtgärders fördelning på olika subventionsgrupper och dels den tekniska frågan i vad mån bruttotarifferna på ett riktigt sätt återspegla självkostnaderna. Det framgår icke klart i vilket av nu berörda två avseenden, som motionärerna anse att en ändring av taxan är motiverad.

Av de två i motionerna anförda exemplen, avstyckning för fritidsändamål och mindre ägoutbyten, är avstyckning för fritidsändamål redan osubventionerad. Subventioneringen av ägoutbyten beror i överensstämmelse med de av riksdagen beslutade riktlinjerna för lantmäteritaxan av ändamålet med förrättningen. Inom planområden uttages i princip självkostnaderna. För ägoutbyten avseende jordbruks- och skogsbruksändamål uttages i princip endast 30 procent av självkostnaderna och för andra ägoutbyten utanför detaljplaneområden uttages i princip 65 procent av självkostnaderna. Ägoutbyten utnyttjas ofta i städningssyfte, d. v. s. för att förenkla och förbättra rådande fastighetsindelning. Av detta skäl har denna förrättnings-typ ansetts böra subventioneras i relativt hög grad. Att subventionering ej sker inom planområden är en direkt följd av riksdagens beslut år 1960.

Därest motionärerna förmena att de i taxan redovisade bruttotarifferna icke ge ett rättvisande uttryck för självkostnaderna för olika typer av förrättningar och uppdrag bör till en början beaktas att varje taxa av sakersättnings- (ackords-) typ måste avse ersättning efter genomsnittlig tidsåtgång, d. v. s. taxan innebär en större eller mindre grad av utjämning av ersättningen för förrättningar som i de enskilda fallen krävt relativt lång, resp. relativt kort tid. Detta gäller speciellt då, såsom i fråga om lantmäteritaxan, en relativt enkel och överskådlig konstruktion eftersträfvats. Tidsåtgången för en förrättning av visst slag — t. ex. för en så relativt enkel förrättning som avstyckning av tomtplats för bostadsändamål — varierar inom relativt vida gränser på grund av olikheter i fråga om t. ex. fastighetsförhållandena, personalsituationen, kombinationen med andra åtgärder på samma ort och andra tillfälliga omständigheter. Det är därför ytterst vanskligt att av erfarenheter från viss ort draga några säkra slutsatser om hur tarifferna slår genomsnittligt skett. Än mindre kan man av enstaka extremfall draga slutsatser om taxans verkningar i stort.

Tarifferna i nuvarande lantmäteritaxa grunda sig väsentligen på ett tidsstudiematerial, som insamlades för 1950 års lantmäteritaxa. Dessa tidsstu-

dier genomfördes under en tidsperiod av mer än ett år samt omfattade distrikt inom olika delar av landet och med olika verksamhetsinriktning. Sedan dess ha förhållandena ändrats i olika avseenden och detta har givetvis påverkat tidsåtgången för förrättningarna. I avsaknaden av nytt material ha därför i vissa fall mindre justeringar av de ursprungliga tidsåtgångstalen måst ske på bedömningsmässig grund.

Även om det av nu anförda skäl och med hänsyn till spridningen i det statistiska underlaget för taxan icke är uteslutet att vissa justeringar kan vara motiverade i en del tariffer saknas f. n. underlag för en säker bedömning av frågan. Lantmäteristyrelsen har övervägt förnyade tidsstudier. Skall dessa kunna ge resultat av bestående värde och icke allenast avse de mest högfrekventa förrätningstyperna torde de dock få göras ganska omfattande och hänföra sig till en längre tidsperiod med någorlunda stabila förhållanden. Sista nämnda förutsättningar torde knappast kunna anses föreligga ännu även om lantmateriets omorganisation numera i allt väsentligt genomförts. Personalsituationen torde således på grund av personalavgång och vakanser icke kunna anses stabil. Med hänsyn därtill och till kostnaderna och tidsutdräkten för en undersökning och till att förslag om en ny fastighetsbildningslag med andra förrättningsinstitut torde kunna väntas under innevarande år har frågan om nya tidsstudier t. v. ansetts böra anstå. Lantmäteristyrelsen hyser även nu uppfattningen, att en mera djupgående undersökning, som för lantmateripersonalens del måste bli tidskrävande, bör — bortsett från den tekniska översyn som styrelsen förebådat i sitt ovan återgivna uttalande i 1961 års petita — med hänsyn till rådande arbetsläge få stå tillbaka för andra angelägna men ännu tyvärr icke medhunnna arbetsuppgifter.

Riksrevisionsverket uttalar i sitt remissutlåtande över förevarande motionspar, att lantmäteritaxan även enligt ämbetsverkets mening synes fortlöpande böra anpassas till det förhöjda kostnadsläge som inträder genom avtalsmässiga löneökningar och dylikt. Med hänsyn till den förhållandevis korta tid taxan varit i kraft finner riksrevisionsverket en omprövning med avseende på avvägningen mellan taxans tariffer för olika förrättningar tills vidare kunna anstå. Ämbetsverket anför bl. a. följande.

Den nu gällande av Kungl. Maj:t fastställda lantmäteritaxan trädde i kraft den 1 juli 1960 och grundar sig på ett av 1956 års lantmäterikommitté framlagt principförslag. Såsom framgår av lantmäteristyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår torde styrelsen i sinom tid komma att föreslå en taxehöjning med beaktande av såväl de efter taxans ikraftträdande hittills beslutade som de genom årets avtalsförhandlingar uppkommande lönestegringarna.

Vad gäller avstyckningsförrättningar avseende bebyggelse för fritidsändamål utanför fastställd detaljplan må framhållas, att dylika förrättningar hänföres till den grupp av åtgärder, där avgifterna skall täcka självkostnaderna (jfr prop. 1960: 74 och JoU 1960: 19).

Utskottet. Nu gällande lantmäteritaxa trädde i kraft den 1 juli 1960 och har utarbetats i enlighet med de riktlinjer, som beslutats av 1960 års riksdag (prop. 74; JoU 19). Förutom vissa regler för hur självkostnaderna skall beräknas innebär beslutet att avgifterna för lantmateriets verksamhet inom enligt byggnadslagen detaljplanerade områden skall avvägas så att

kostnaderna helt täckes. Samma skall gälla beträffande avstyckningsförrättningar avseende bebyggelse för fritidsändamål utanför fastställd detaljplan. I fråga om förrättningar av betydelse för jordbrukets och skogsbrukets yttre rationalisering utgår man från en genomsnittlig kostnadstäckning av 40 procent av lantmäteriets självkostnader. För övrig, tidigare subventionerad lantmäteriverksamhet, innebar 1960 års riksdagsbeslut en höjning av självkostnadstäckningen med 10—20 procent från förut gällande nivå av mellan 40 och 70 procent. Det ankommer på Kungl. Maj:t att bestämma om den närmare fördelningen av skilda slag av förrättningar och uppdrag å nyss angivna grupper ävensom att i detalj ange hur differentieringen inom de olika grupperna skall utformas. På skäl som av lantmäteristyrelsen och riksrevisionsverket anförts i remissutlåtandena över motionerna I: 236 och II: 293 finner utskottet sig ej böra påfordra ytterligare åtgärder i avseende på översyn och ändring av lantmäteritaxan än den, som redan äger rum genom lantmäteristyrelsens försorg. Ifrågavarande motionsyrkande avstyrkes därför av utskottet.

Då utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristaten som föranledes av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 217 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 382 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 562 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	457 000

Summa kr. 29 618 000

c) till *Lantmäteristaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 29 618 000 kr.

II. lämna motionerna I: 236 och II: 293 utan åtgärd.

92:o) **Lantmäteristaten: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 121 (s. 296—298) föreslagit en medelsanvisning av 5 940 000 kr. Detta innebär att anslaget uppräknas med 233 000 kr. Härvid har under hänvisning till vikten av att föråldrad eller försliten utrustning kan ersättas med moderna och arbetsbesparande instrument föreslagits att delposten till för-

nyelse och underhåll av utrustning ökas med 30 000 kr. Till följd av kostnadsstegringar av automatisk karaktär har posterna till sjukvård och till reseersättningar uppräknats med respektive 6 000 och 165 000 kr. Vidare har förordats, att delposten till övriga expenser höjes med 32 000 kr. för att förbättrad telefonutrustning skall kunna ankaffas. Däremot anses liksom under innevarande budgetår fotografering av länslantmäterikontorens arkiv endast böra få bedrivas inom ramen för tillgängliga medel.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade motioner, nämligen I: 176 av herr *Andersson, Torsten*, och II: 227 av herr *Hamrin* i Kalmar, i vilka motioner hemställts, att under förevarande anslag för nästa budgetår anvisas 100 000 kr. att användas för arkivfotografering vid länslantmäterikontoren.

Rörande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 227.

Utskottet. Det i motionsparet I: 176 och II: 227 framförda yrkandet om en anslagsuppräknning med 100 000 kr. för försöksverksamhet beträffande fotografering av länslantmäterikontorens arkiv kan utskottet inte biträda. Då utskottet emellertid delar motionärernas uppfattning om värdet av ifrågavarande arkivfotografering förutsätter utskottet, att alla möjligheter tillvaratages att inom ramen för tillgängliga medel få till stånd sagda fotografering.

Den av Kungl. Maj:t redovisade anslagsberäkningen föranleder i övrigt intet särskilt uttalande från utskottets sida. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 176 och II: 227, till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 940 000 kr.

93:o) *Lantmäteristaten: Utrustning.* Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkten 122 (s. 298—299) om medelsanvisning med oförändrat 400 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

94:o) *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* Under punkten 123 (s. 299—304) har Kungl. Maj:t föreslagit en ökning av medelsanvisningen med 22 000 kr. till 464 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»I föreliggande situation med kännbar brist på mätningstekniker och specialutbildad kontorspersonal är det enligt min mening angeläget, att utbild-

ningskapaciteten beträffande dessa personalkategorier ligger på en hög nivå under nästa budgetår. I fråga om utbildningen av mätningstekniker har chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag i överensstämmelse med förslag, som framlagts i ett av lantmäteristyrelsen avgivet betänkande angående mätningsteknisk och kartteknisk utbildning (SOU 1959: 36), förordat, att en mätningsteknisk facklinje inrättas hösten 1962 vid det högre tekniska läroverket i Härnösand. Vid denna linje torde cirka 30 elever komma att utbildas. Såsom lantmäteristyrelsen uttalat bör likväl nuvarande kapacitet för utbildning av mätningstekniker i styrelsens regi upprätthållas under budgetåret 1962/63. Medel bör sålunda beräknas för att fullfölja nu pågående kurser med sammanlagt 60 elever samt för att nästa höst påbörja en ny tvåårig utbildningskurs med 30 elever. På grund av automatiska utgiftsstegringar bör det för avlöningar åt den heltidsanställda lärarpersonalen och för ersättningar till timplärare beräknade beloppet uppräknas med 5 900 kr. Vidare bör av samma anledning beloppet för resekostnadsersättning och traktamenten till lärare och assistenter höjas med 1 500 kr. Av styrelsen i övrigt föreslagna utgiftsökningar kan jag inte biträda. Medelsbehovet för förevarande utbildningskurser under nästa budgetår kan sammanfattningsvis anges sålunda: för ersättningar till lärare och assistenter 156 200 kr., för resekostnadsersättning och traktamente till dessa 16 500 kr., för bidrag till elever 187 100 kr. samt för lokaler och expenser 25 600 kr. Sammanlagda medelsbehovet uppgår följaktligen till 385 400 kr.

I lantmäteristyrelsens förut nämnda betänkande framlades även förslag om att utbildning av sådan kontorsbiträdespersonal, som erfordras bland annat inom lantmäteriet, i framtiden skall ske genom kurser om två terminers längd vid kommunala yrkesskolor. Enligt vad jag inhämtat torde under nästa budgetår dylika kurser komma att anordnas vid tre yrkesskolor. Hittillsvarande utbildning av sådan personal i styrelsens regi, vilken ägt rum vid kurser om fyra och en halv månaders längd, bör därför kunna avvecklas. Med hänsyn till att avvecklingen bör ske utan att lantmäteriets möjligheter att rekrytera specialutbildad kontorspersonal hösten 1962 försvåras, anser jag dock att styrelsen då bör anordna en kurs efter i huvudsak samma grunder som för närvarande. Härför bör till lantmäteristyrelsens disposition ställas ett belopp av 25 300 kr., vilket i förhållande till anvisningen till denna verksamhet för innevarande budgetår innebär en minskning med 47 100 kr.

Den fortsatta delegeringen av arbetsuppgifter från lantmätare till mätningstekniker och kontorsbiträdespersonal bör underlättas genom att lantmäteristyrelsen även budgetåret 1962/63 ordnar särskilda fortbildningskurser i sådant syfte. Jag biträder därför styrelsens förslag, att en dylik kurs omfattande en tid av tre veckor och med 30 elever kommer till stånd för mätningstekniker och två kurser av samma omfattning för kontorsbiträdespersonal. Kostnaden för förstnämnda kurs bör beräknas till 6 300 kr. och för de båda andra till sammanlagt 11 600 kr.

Det är enligt min mening av stor vikt att lantmäteristyrelsen anordnar

centrala och regionala fortbildningskurser och lantmäterikonferenser av informatorisk karaktär för den på ett stort antal stationeringsorter spridda personalen i lantmäteristaten. Särskilt angeläget är att fortbildning och information lämnas rörande de frågor, som hänger samman med den förstärkta verksamheten för strukturrationalisering i skogsmark. Så långt möjligt bör sistnämnda kurser anordnas gemensamt med övriga av denna verksamhet berörda organ. Styrelsen bör även äga möjlighet att genom kortare kurser och i samarbete med andra myndigheter tillgodose utbildningsbehovet av stereoperatörer. Jag vill därför föreslå, att till kostnader som har samband med kurser och konferenser av här avsett slag anvisas 45 000 kr. Av detta belopp bör cirka 5 000 kr. avdelas för utbildningen av stereoperatörer.

Vid bifall till vad jag här förordat uppgår det sammanlagda medelsbehovet till 473 600 kr., vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 3 400 kr. Med hänsyn till att av beloppet enligt mina beräkningar endast 9 600 kr. kan täckas genom ianspråktagande av odisponerad reservation torde anslaget böra uppföras med (442 000 + 22 000 =) 464 000 kr.»

Utskottet. Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts anslagsberäkning, har ej heller funnit anledning göra någon invändning mot förslaget i övrigt. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 464 000 kr.

95:o) *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 124 (s. 304—305) förordar utskottet, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kr.

96:o) *Rikets allmänna kartverk: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har under punkten 125 (s. 305—313) hemställt att kartverkets avlöningsanslag jämfört med innevarande budgetårs medelsanvisning höjes med 662 000 kr. till 6 757 000 kr.

Rikets allmänna kartverk har i sin anslagsframställning hemställt att anslaget ökas med 237 000 kr.

I detta sammanhang har vidare anmälts att *statens organisationsnämnd* med skrivelse den 28 juni 1961 överlämnat rapport angående sina då slutförda organisationsundersökningar vid kartverket. I rapporten behandlas

organisationen för de administrativa uppgifterna inom kartverket, militärbyråns organisation samt samarbetet mellan lantmäteriet och kartverket avseende fotogrammetrisk bearbetningsverksamhet.

Över organisationsnämndens rapport har yttranden avgivits av chefen för försvarsstaben, rikets allmänna kartverk och lantmäteristyrelsen.

I förevarande sammanhang har även anmälts betänkande med förslag till avveckling av systemet med militär personal som kommenderas till tjänstgöring vid rikets allmänna kartverk, vilket betänkande den 26 september 1961 överlämnats av *utredningen om försvarets kartförsörjning*.

Över utredningens betänkande har samrådsyttranden avgivits av överbefälhavaren och rikets allmänna kartverk samt remissyttranden av statskontoret och riksrevisionsverket.

Beträffande det närmare innehållet i kartverkets anslagsframställning, organisationsnämndens rapport och förenämnda utredning samt i sammanhangen avgivna yttranden får utskottet hänvisa till s. 306—312 i propositionen.

Departementschefen har anfört följande.

»Den särskilda utredningen om försvarets kartförsörjning har, såsom framgår av det föregående, i ett den 26 september 1961 avlämnat betänkande förordat, att det hittillsvarande systemet med kommendering av militär personal till tjänstgöring vid kartverket avvecklas. I likhet med de myndigheter, som avgivit yttranden över betänkandet, finner jag de av utredningen anförda skälen för en sådan avveckling vara bärande. Jag föreslår därför, att kommendering av militär personal till tjänstgöring vid kartverket i princip inte skall ske efter ingången av nästa budgetår. För att härigenom ej skall uppkomma någon minskning i kartverkets kapacitet för framställning av topografiska kartor vill jag i överensstämmelse med utredningens förslag förorda, att samtidigt 28 nya tjänster inrättas vid ämbetsverket. Av dessa tjänster bör två avses för förste byråingenjörer i Ao 23, tre för byråingenjörer i Ao 21, fyra för förste kartassistenter i Ao 17, fem för förste kartassistenter i Ao 15, tio för kartassistenter i Ao 13 och fyra för kartassistenter i Ao 11. Jag vill anmäla, att beträffande lönegradsplaceringen av dessa tjänster har vederbörande personalorganisationer beretts tillfälle till överläggningar med företrädare för civildepartementet. Vad jag förordat bör föranleda en uppräknings av förevarande anslag med 598 000 kr.

Mot de av utredningen föreslagna övergångsordningarna vid avvecklingen av den till kartverket för närvarande kommenderade militära personalen har jag i huvudsak intet att invända, men avser att återkomma till Kungl. Maj:t i ämnet.

Statens organisationsnämnd har under föregående budgetår slutfört sina undersökningar vid kartverket och därefter framlagt förslag till vissa ändringar av militärbyråns organisation. Med hänsyn till att byrån kommer att beröras av det fortsatta arbetet inom den förut nämnda utredningen om försvarets kartförsörjning anser jag, att resultatet härav bör avvaktas.

Organisationsnämndens översyn har även omfattat kartverkets administrativa avdelning. Det bör ankomma på ämbetsverket att vidtaga åtgärder i fråga om sektionsindelning m. m. inom avdelningen i anledning av nämndens förslag. De personalförstärkningar vid avdelningen, som förordats av nämnden och kartverket, kan jag tillstyrka i så måtto att jag föreslår, att en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 och en kontoristtjänst i Ae 9, avsedd att vara generaldirektörens sekreterare, inrättas den 1 juli 1962. Samtidigt bör dock en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringgång indragas. Härutöver beräknar jag, under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, medel för utbyte av en tjänst som expeditionsvakt i Ae 7 mot en hantverkartjänst i Ae 9. Anslaget bör i anledning härav höjas med 29 000 kr.

Av kartverket i övrigt yrkade lönergleringar och personaländringar kan jag inte biträda. Däremot har jag intet att invända mot kartverkets beräkningar av medelsbehovet för arvode åt generaldirektörens ställföreträdare och för att täcka kostnadsökningar av automatisk karaktär. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 35 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (6 095 000 + 662 000 =) 6 757 000 kr.»

Utskottet. Utskottet delar departementschefens uppfattning att prövningen av frågan om ändringar av militärbyråns organisation bör anstå i avvaktan på resultatet av det fortsatta arbetet inom utredningen om försvarets kartförsörjning. Då utskottet även i övrigt ansluter sig till vad Kungl. Maj:t föreslagit under punkten och icke har något att erinra mot de gjorda anslagsberäkningarna, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 886 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 264 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 495 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	104 400

Summa kr. 6 757 000

c) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 6 757 000 kr.

97:o) **Rikets allmänna kartverk: Omkostnader.** Under punkten 126 (s. 313—315) har föreslagits att till kartverkets omkostnadsanslag även skall hänföras sådan medelsanvisning för utbildningskurser, som hittills skett under särskilt anslag. Å andra sidan skall, på skäl som redovisas under punkten 130 (s. 320—323), medelsanvisning till publikationstryck enligt Kungl. Maj:ts förslag ej längre ske under detta anslag. Den under punkten 126 uppförda anslagsanvisningen uppgår till 389 000 kr., innebärande att till utbildningskurser beräknats en anslagsökning med 2 000 kr., medan omkostnadsanslaget i övrigt dels nedräknats med 357 500 kr. på grund av förenämnda omläggning av redovisningen av utgifterna för publikationstryck, dels uppräknats med 15 500 kr. till följd av kostnadsstegringar under delposten till övriga expenser och med 1 000 kr. avseende ersättningar för internordiska resor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning biträdades av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 389 000 kr.

98:o) **Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.** Under punkten 127 (s. 315—319) har föreslagits en anslagshöjning med 392 000 kr. till 2 638 000 kr. Av ökningen avser 200 000 kr. en ytterligare förstärkning av kapaciteten för kartläggningsarbetena. Ena hälften av beloppet avses för påskyndande av den ekonomiska kartläggningen och den andra hälften för topografisk kartläggning av Norrbottens län. Återstående ökningsbelopp, tillhoppa 192 000 kr., föranledes av höjda traktamenten och ökade omkostnader för flygfotografering.

Departementschefen har i förevarande sammanhang framlagt förslag rörande skalor för den topografiska kartläggningen i Norrland. Förslaget innebär, att topografisk karta i skala 1 : 100 000 skall upprättas för i stort sett endast lappmarkerna i Norrbottens och Västerbottens län, medan inom övriga delar av Norrland skall tillämpas samma skala, 1 : 50 000, som i södra och mellersta Sverige. Enligt departementschefen bör det ankomma på kartverket att mera i detalj bestämma skalgränsens läge.

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning göra invändning mot anslagsberäkningen eller Kungl. Maj:ts framställning i övrigt och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 2 638 000 kr.

99:o) **Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 128 (s. 319) gjorda framställning om medelsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 506 000 kr.

100:o) **Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 129 (s. 319—320) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kr.

101:o) **Rikets allmänna kartverk: Inlösen och tryckning av kartor.** Under punkten 130 (s. 320—323) har föreslagits att under ett nytt förslagsanslag med rubricerade benämning för nästa budgetår skall anvisas 3 104 000 kr.

I förevarande sammanhang har anmälts att överenskommelse träffats mellan 1961 års karttrycksdelegation och innehavaren av Generalstabens litografiska anstalt att hittillsvarande avtal mellan rikets allmänna kartverk och anstalten om tryckning och förlag av officiella kartor skall upphöra att gälla med utgången av år 1962. Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 juni 1961 för sin del godkänt avtalet. På grundval av sagda avtal uppkommer under budgetåret 1962/63 en kostnad av 2 650 000 kr. i samband med att kartverket övertager anstaltens lager av officiella kartor, vilken kostnad enligt Kungl. Maj:ts förslag bör bestridas från nu ifrågavarande anslag. Från anslaget skall även bestridas av kartverket angivna kostnader, 45 000 kr., för att trycka vissa översiktskartor. Vidare förordas att från kartverkets omkostnadsanslag bör överföras medel till förevarande anslag för tryckningsbidrag till de ekonomiska kartor, som Generalstabens litografiska anstalt trycker. På grund av höjda kostnader beräknas i enlighet med kartverkets förslag 409 000 kr. för ändamålet.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Inlösen och tryckning av kartor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 104 000 kr.

K. Fiskeriväsendet m. m.

102:o) **Utbildning av fiskeritjänstemän.** Kungl. Maj:t har under punkten 138 (s. 341—342) gjort framställning om medelsanvisning av 36 000 kr. eller 15 000 kr. mindre än för löpande budgetår. Anslaget är avsett till kostnaderna för andra läsåret av den kurs, som började på hösten 1961. I anslutning till den år 1961 beslutade utvidgningen av kursplanen med under-

visning i engelska språket och i vattenvård har liksom för innevarande budgetår beräknats ett med 5 500 kr. ökat belopp i jämförelse med staten för budgetåret 1960/61, då motsvarande utbildningskurs anordnades.

Utskottet. Då utskottet inte har något att invända mot den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsberäkningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 36 000 kr.

103:o) **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.** Under punkten 139 (s. 342—346) har Kungl. Maj:t föreslagit en med 13 000 kr. till 248 000 kr. uppräknad medelsanvisning.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 313 av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Ringaby* samt II: 385 av herr *Hedin m. fl.*, i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte 1) avslå Kungl. Maj:ts förslag att till Kungl. Maj:ts disposition överföra ett belopp av 40 000 kr. såsom bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets befrämjande i de särskilda orterna, 2) uppdraga åt Kungl. Maj:t att låta fiskeristyrelsen i samråd med bidragsmottagarna verkställa en översyn av bestämmelserna för anslagsbeloppets utnyttjande att redovisas för riksdagen i samband med fiskeristyrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1963/64.

Beträffande skälen för motionärernas yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 385.

Fiskeristyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om anslagsökning med 15 000 kr.

Departementschefen har anmält att Kungl. Maj:t av de utav fiskeristyrelsen förvaltade vattenavgifterna enligt 2 kap. 10 § vattenlagen ställt ett belopp av högst 17 500 kr. till förfogande för länsstyrelsen i Stockholms län för fortsatt anordnande av skärpt fiskeritillsyn i Mälaren under innevarande budgetår. Enligt departementschefens förmenande bör kostnaderna för en planerad inventering av fiskevattnen i Tornedalen, vilka kostnader beräknats till högst 80 000 kr., bestridas av nyssnämnda vattenavgiftsmedel. Vissa föreslagna åtgärder för att underlätta isnotfisket inom tornedalsområdet, vilka beräknats kosta cirka 20 000 kr. per fiskeenhet, synes departementschefen böra hänföras till utgifter belastande det av fiskeristyrelsen disponerade anslaget Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

I övrigt har departementschefen anfört följande.

»I enlighet med fiskeristyrelsens förslag bör det under anslaget hittills upptagna beloppet av 40 000 kr. till bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets befrämjande i de särskilda orterna från och med nästa budgetår överföras till det till Kungl. Maj:ts disposition stående beloppet för att efter förslag av fiskeristyrelsen kunna användas för koncentrerade,

mera långsiktiga fiskefrämjande åtgärder. Sistnämnda belopp bör enligt min mening vidare ökas med 13 000 kr. för att under nästa budgetår kunna bestrida kostnaderna för en hittills med femårsintervall återkommande fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän. Det till Kungl. Maj:ts disposition stående beloppet bör sålunda för nästa budgetår ökas med 53 000 kr. till 103 000 kr. Mot fiskeristyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning till de ändamål, som i övrigt tillgodoses från anslaget, har jag intet att erinra.

I anledning av det utav fiskeritjänstemannaförbundet framförda önskemålet om fortbildningskurser för länsfiskeritjänstemän varje år i stället för som hittills vart femte år torde få erinras om att fiskeristyrelsen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1960 erhållit i uppdrag att företa en översyn av utbildningen av fiskeritjänstemän. I anslutning härtill torde även frågan om en intensifierad fortbildning av nyssnämnda tjänstemän böra närmare övervägas.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär bland annat, att det bidragsbelopp å 40 000 kr., som hittills disponerats av landsting och hushållningssällskap för fiskets befrämjande i de särskilda orterna, skall från och med nästa budgetår överföras till Kungl. Maj:ts disposition. Utskottet finner den föreslagna överflyttningen ändamålsenlig med hänsyn till den koncentration av bidragsgivningen till mera långsiktiga fiskefrämjande åtgärder som kan vinnas därmed. De i ämnet gjorda motionsyrkandena avstyrkes sålunda av utskottet. Kungl. Maj:ts övriga förslag och uttalanden under punkten föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I. till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 248 000 kr.;

II. avslå motionerna I: 313 och II: 385.

104:o) Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. Under punkten 140 (s. 346) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kr., b) till förevarande anslag anvisa ett oförändrat belopp av 10 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de till utskottet hänskjutna, likalydande motionerna I: 178 av herr *Berg, Gunnar, m. fl.* och II: 232 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära ändring i de nu gällande bestämmelserna för statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten i syfte att utvidga garantiens omfattning till att avse jämväl redskapsförlust och viss minimiinkomst.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 232.

Över motionerna har yttranden avgivits av fiskeristyrelsen, statskontoret och Sveriges fiskares riksförbund.

Departementschefen har i överensstämmelse med fiskeristyrelsens anslagsäkanden föreslagit att anslaget skall liksom under de närmast föregående åren upptagas till 10 000 kr. samt att i överensstämmelse härmed även garantiramen bör hållas oförändrad och bestämmas till 80 000 kr.

I sitt den 16 februari 1962 avgivna remissutlåtande över motionerna har *fiskeristyrelsen* tillstyrkt motionerna och har därvid uttalat i huvudsak följande.

Styrelsen får först erinra om att den författning, som reglerar ifrågasvarande garantigivning, ändrats så att 1 § första stycket i gällande kungörelse, 1953: 242 angående statsgaranti för försöksfiske, numera lyder sålunda: »Såsom stöd till fiskare, vilken avser att fiska på sådana avlägsna fiskevatten, varå fiske tidigare icke eller endast i ringa utsträckning bedrivits av svenskar, eller att prova nya fiskemetoder, må lämnas statsgaranti för försöksfiske.»

Vidare får styrelsen erinra om, att styrelsen med skrivelse den 24 mars 1955 överlämnade en ansökning av Svenska västkustfiskarnas centralförbund om att bestämmelserna i ovannämnda kungörelse måtte få tillämpas så, att de omfattade ersättning även för sådana omkostnader som uppkommit i samband med förlust av eller skada å fiskredskap. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 januari 1956 överlämnades handlingarna i ärendet till 1954 års utredning angående översyn av fiskredskapsförsäkringen. Denna utredning har den 16 oktober 1958 överlämnat betänkande med förslag angående ekonomiskt bistånd vid skada på eller förlust av fiskredskap. Med den utformning detta bistånd givits i betänkandet har, såvitt styrelsen kunnat finna, utredningen saknat anledning att närmare behandla förenämnda till utredningen överlämnade fråga om redskapsförluster etc. i garantisammanhang.

På grund av vad i det föregående anförts håller styrelsen före, att tiden nu är inne att underkasta 1953 års bestämmelser om statsgaranti för försöksfiske en översyn i syfte att effektivisera bestämmelserna för denna stödform åt rationaliseringsarbetet inom fiskerinäringen.

Statskontoret har i sitt remissvar anfört följande.

De i motionerna framförda synpunkterna överensstämmer väsentligen med dem, som uttalades i två vid 1956 års riksdag väckta motioner. Sedan yttranden remissvägen inhämtats i anledning av dessa motioner, anförde jordbruksutskottet (nr 8 s. 4), att den i motionerna berörda frågan övervägdes av 1954 års utredning ang. översyn av fiskredskapsförsäkringen. I avbidan på resultaten härav borde enligt utskottets mening motionerna icke föranleda någon riksdagens åtgärd. Detta blev också riksdagens beslut.

Den förenämnda utredningen har avgivit betänkande den 16 oktober 1958, och utredningens förslag har anmälts för 1962 års riksdag genom proposition nr 23. Såsom av denna framgår, har Kungl. Maj:t i likhet med utredningen funnit statliga stödåtgärder påkallade vid förluster av fiskredskap, men stödet har icke ansetts böra ordnas försäkringsvägen utan genom lån från en förstärkt fiskredskapslänefond. Om ovannämnda speciella

spörsmål, som motionsvägen berörts vid 1956 och 1962 års riksdagar, har icke gjorts något särskilt uttalande. Det torde, såvitt statskontoret kan finna, vara berättigat att härav draga den slutsatsen, att de nu föreslagna stödmöjligheterna skall kunna utnyttjas även i de av motionärerna åsyftade fallen och att därigenom särskilda åtgärder icke skulle vara påkallade. Det här berörda spörsmålet torde få beaktas vid utformningen av bestämmelser för den utvidgade långivningen ur fiskredskapslånefonden.

Sveriges fiskares riksförbund har i sitt den 21 februari 1962 dagtecknade remissyttrande tillstyrkt motionerna med följande motivering.

Vi anser oss helt kunna instämma i vad som anföres i motionerna och vill understryka att ur fiskets synpunkt en ordentlig försöksverksamhet är synnerligen önskvärd och att bestämmelserna för åtnjutande av behövlig statsgaranti för detta ändamål snarast bör ändras i sådan riktning att den eftersträvade försöksverksamheten stimuleras.

Rådande förhållanden på fiskets område samt den pågående utvecklingen innebär, att en förbättring av bestämmelserna är synnerligen aktuell, och vår uppfattning är, att en ändring bör ske snarast möjligt.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag rörande medelsanvisning och garantiram möter ingen invändning från utskottets sida.

I motionerna I: 178 och II: 232 har gjorts viss hemställan i syfte att få till stånd generösare villkor för statsgarantigivning beträffande försöksfiske på avlägsna fiskevatten. Utskottet vill i anslutning härtill uttala, att gällande garantibestämmelser på ifrågavarande område synes vara otidsenligt utformade, vilket torde vara den främst bidragande orsaken till att möjligheten att få statlig garanti utnyttjats i allenast ringa utsträckning. Med hänsyn till storsjöfiskets behov av nya fångstplatser och fångstmetoder synes det angeläget att det försöksfiske, varom här är fråga, erhåller ett verkligt stöd. Enligt utskottets mening är det därför önskvärt att reglerna för garantigivningen skyndsamt överses, med syfte att effektivisera bestämmelserna för ifrågavarande stödform åt rationaliseringsarbetet på fiskets område.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

I. a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m., må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kr.

b) till *Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.*, för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kr.

II. besluta att motionerna I: 178 och II: 232 måtte anses besvarade med vad utskottet i det föregående anført.

105:0) **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** I enlighet med den under punkten 141 (s. 346—347) gjorda framställningen om anslagsanvisning med samma belopp som för innevarande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr.

106:o) **Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.** Under punkten 142 (s. 347—348) föreslås medelsanvisning med oförändrat belopp av 50 000 kr. Förslaget innebär att Kungl. Maj:t äger att på grundval av det tillämnade deltagandet i 1962 års islandsfiske besluta om bevakningen skall insättas för islandsfisket eller, därest detta skulle röna ringa intresse från svensk sida, för nordsjösillfisket. Liksom under innevarande budgetår anses expeditionsledarens representationskostnader intill högst 1 000 kr. böra bestridas från ifrågavarande anslag.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

107:o) **Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.** Tillstyrkande förslaget under punkten 143 (s. 348) om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

108:o) **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.** Jämlikt förslaget under punkten 145 (s. 349—350) bör enligt utskottets mening ifrågavarande anslag uppföras med oförändrat belopp av 2 500 000 kr. Den under punkten gjorda anmälan att tre fiskeriintendenter intill den 1 oktober 1962 beviljats partiell tjänstebefrielse från göromål avseende ersättning för mistad fiskerätt m. m. samt att därav föranledda vikariatskostnader och ersättningar belastar ifrågavarande anslag påkallar ej något utskottets särskilda yttrande. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

M. Diverse

109:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Med biträdande av framställningen under punkten 149 (s. 353) om medelsanvisning med 7 801 000 kr. mot 6 543 000 kr. för innevarande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 801 000 kr.

110:o) **Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** I enlighet med det under punkten 150 (s. 353) framlagda förslaget att anslaget skall för nästkommande budgetår uppföras med ett belopp av 613 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 613 000 kr.

111:o) **Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.** Kungl. Maj:ts under punkten 151 (s. 353—354) gjorda förslag om medelsanvisning med oförändrat belopp samt med samma fördelning som under löpande budgetår tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

112:o) **Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien.** Tillstyrkande bifall till det under punkten 152 (s. 354—355) framförda förslaget om anslagshöjning med 3 000 kr. avseende posten för bidrag till museum, bibliotek m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kr.

113:o) **Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.** Det under punkten 153 (s. 355—357) gjorda förslaget — som innebär, förutom indragning av posten till lagringsforskningskommittén å 550 kr., att expensposten höjes med 1 000 kr. samt att 4 550 kr. tillföres anslaget för bestridande av merkostnader till arvoden åt ordföranden och ledamöterna i rådet ävensom att av posten till reseersätt-

ningar högst 4 000 kr. får disponeras för internordiska resor — möter ingen invändning av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kr.

114:o) *Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen m. fl.* Kungl. Maj:t har under punkten 154 (s. 357—359) föreslagit en med 15 000 kr. till 150 000 kr. uppräknad medelsanvisning.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de två till utskottet hänskjutna, likalydande motionerna I: 187 av herr *Osvald* och II: 228 av herr *Hamrin* i Kalmar m. fl., i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte besluta att naturskyddsanslaget — varmed torde avses anslaget Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder — må utnyttjas även för planeringsåtgärder i den utsträckning allmänna intressen det erfordrar.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 228.

Över motionerna har remissyttranden avgivits av 1960 års naturvårdsutredning, statskontoret, svenska naturskyddsföreningen och samfundet för hembygdsvård.

I sin anslagsskrivelse har *svenska naturskyddsföreningen* anhållit att till föreningens verksamhet måtte genom anslag å riksstaten och ur jaktvårdsfonden anvisas tillhoppa 213 700 kr.

Vetenskapsakademien har i sina anslagsäskanden anhållit att anslaget till akademiens naturskyddskommitté måtte uppföras med 30 000 kr.

Samfundet för hembygdsvård har i sin framställning hemställt om medelsanvisning av 100 000 kr., varav 40 000 kr. till samfundets allmänna hembygdsvårdande verksamhet och 60 000 kr. till dess landskapsvårdande verksamhet.

Departementschefen har uttalat huvudsakligen följande.

»Statsbidragen till svenska naturskyddsföreningen, vetenskapsakademien och samfundet för hembygdsvård föreslår jag skall för nästa budgetår bestämmas till respektive 75 000, 10 000 och 65 000 kr. Alltjämt torde böra gälla, att bidraget till samfundet i huvudsak skall användas för att bestrida kostnaderna för dess landskapsvårdande verksamhet.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att naturvårdsdelegationen, bestående av en ordförande, utsedd av Kungl. Maj:t, samt en representant för var och en av nyssnämnda organisationer, i särskild ordning erhållit vissa statliga bidrag. Sålunda har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 juni 1960 och den 15 december 1961 ställt tillhoppa 50 000 kr. av medlen under reservationsanslaget Bidrag till särskilda naturvårdsåtgärder till delegationens för-

fogande. De utgifter, som bestritts med detta belopp, har bland annat samband med en utredning rörande målsättningen och metoderna för en revision av tidigare upprättad förteckning över ur naturskyddssynpunkt särskilt värdefulla sjöar och vattendrag. Därest riksdagen inte har något att erinra däremot, bör bidrag till begränsade belopp även fortsättningsvis kunna utgå från sistnämnda anslag för att täcka kostnader i anslutning till utredningsarbeten av samma eller liknande slag.»

1960 års naturvårdsutredning har i sitt remissutlåtande över motionerna anfört följande.

Naturvårdsutredningen har under medverkan av landets länsstyrelser låtit verkställa en inventering av nu tillgängliga, skyddade naturområden i landet. Undersökningen omfattar icke blott de egentliga naturskyddsobjekten, utan även domänreservaten, domänstyrelsens program för s. k. fritids-skogar på kronans mark, kommunala reservat, områden som äro partiellt skyddade med stöd av strandlagen eller byggnadslagen m. m. I detta sammanhang ha länsstyrelserna även uppskattat det framtida behovet av friluftsområden m. m. De verkställda undersökningarna ha gett en i flera avseenden djupt otillfredsställande bild av nuvarande förhållanden. Sammanfattningsvis kan sägas, att naturvårdspolitikern hittills icke lyckats skydda det som ur samhällets synpunkter i dag får anses som mest skyddsvärt. I prognosen rörande det framtida behovet påpekas särskilt det överhängande skyddsbehovet i södra och mellersta Sveriges kust- och skärgårdsområden.

Utredningsmaterialet visar emellertid även, att det är illa ställt med samhällets allmänna beredskap att förverkliga en ny målsättning på naturvårdsområdet. Den främsta anledningen härtill är att de närmast ansvariga myndigheterna, länsstyrelserna, praktiskt taget saknat personella eller ekonomiska möjligheter att angripa de för dagen högaktuella naturvårdsfrågorna. Än mindre ha de haft möjligheter att i systematiska former verkställa de inventeringar och planeringar, som enligt utredningens uppfattning måste föregå de konkreta skyddsåtgärderna. På grund av nyss anförda förhållanden kommer naturvårdsutredningen, som beräknar avsluta sitt arbete under senare hälften av 1962, att föreslå vittgående åtgärder för att stärka naturvårdsarbetet både i fråga om rättsmedel, personal och medel. Utredningen räknar med att naturvårdsarbetet skall ha sin tyngdpunkt i länsstyrelserna men även ha en förankring i kommunerna. Utredningen kommer vidare att föreslå att behovet av skyddsåtgärder av olika slag skall vara dokumenterat genom allsidig planering. Denna måste vara koordinerad med motsvarande utvecklingsplaner för främst bebyggelse, jordbruk, skogsbruk och kulturvård.

Av vad nu sagts torde framgå, att motionerna mycket väl överensstämna med utredningens kommande förslag. I nuvarande läge torde det få anses minst lika viktigt att vidtaga förberedande undersökningar inom landets viktigaste regioner som att använda reservationen på naturskyddsanslaget till mera slumpvis aktualiserade ersättnings-situationer. Härtill kommer att en översiktlig planering av exempelvis Öland av den karaktär motionärerna föreslagit bör kunna ge goda erfarenheter för det framtida naturvårdsarbetet. Planeringen bör enligt utredningens uppfattning ske i länsstyrelsens regi. För att den någorlunda snabbt skall ge resultat, torde dock vara nödvändigt att en lämplig, med regionen i fråga väl förtrogen person får huvudansvaret för planens upprättande.

Med anledning av det anförda tillstyrker utredningen förslaget att Kungl. Maj:t erhåller generellt bemyndigande att utnyttja anslaget Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder för förberedande undersökningar och utredningar rörande naturvårdens ordnande inom särskilda regioner.

Statskontoret har i sitt remissvar över motionerna uttalat följande.

Det i motionerna åsyftade reservationsanslaget till bidrag till särskilda naturvårdsåtgärder tillkom år 1952 — ursprungligen såsom ett obetecknat anslag — för att bereda ersättning åt sakägare som led skada till följd av fridlysning eller annan naturskyddsåtgärd. År 1955 medgav riksdagen att länsstyrelse skulle få rätt att, när så av förhållandena funnes särskilt påkallat, bestrida kostnaderna för inventering av grusåsar, vilka var utsatta för hot att bli skövlade genom grustäkter. Departementschefen underströk då att han förutsatte att inventeringarna i flertalet fall skulle kunna utföras genom frivillig medverkan av kommuner, hembygds- och naturskyddsföreningar samt andra liknande lokala sammanslutningar. Å anslaget, som senast upptogs å driftbudgeten för budgetåret 1959/60, finns för närvarande disponibelt ett belopp å drygt 100 000 kronor. I årets statsverksproposition begäres ej någon medelsanvisning å anslaget för budgetåret 1962/63.

Statskontoret har tagit del av 1960 års naturvårdsutrednings utlåtande över förevarande motioner. Av utlåtandet framgår att ändamålet med motionerna mycket väl överensstämmer med utredningens förslag, som väntas komma att framläggas i slutet av innevarande år. Utredningen tillstyrker motionärernas förslag att Kungl. Maj:t erhåller generellt bemyndigande att utnyttja anslaget för det med motionerna avsedda ändamålet. Det synes statskontoret naturligt att ställning tages till utredningens betänkande i dess helhet och att förslag, som utredningen kan komma att framlägga, ej föregripes genom ett beslut i enlighet med motionärernas hemställan. Därest det emellertid skulle anses angeläget att möjlighet redan nu öppnas för Kungl. Maj:t att anlita anslaget även för bidrag till planeringskostnader — för vilket vissa skäl onekligen talar (jfr L³ U 1961: 20 s. 15) — bör ett medgivande härtill ej medföra att kostnaderna för planläggningen på naturvårdsområdet i princip överföres på statsverket. Stark restriktivitet bör alltså enligt statskontorets mening iakttagas vid handläggningen av framställningar om statsbidrag för ändamålet. Alltjämt bör det alltså i första hand ankomma på kommunerna att svara för planering för natur- och landskapsvården. Utvecklingen mot större kommunala enheter med bärkraftigare underlag för vidgade kommunala uppgifter bör minska behovet av statligt stöd till sådan planering.

I remissyttrande över motionerna har Svenska naturskyddsföreningen anförd huvudsakligen följande.

Föreningen vill livligt understryka vikten ur naturvårdssynpunkt av en omfattande översiktlig planering och av att planarbetet följs upp genom att föreslagna, angelägna åtgärder skyndsamt genomföres. Över huvud taget är det av stor vikt, att man i tid vidtager åtgärder för att bevara värdefull eller rent av omistlig natur för framtiden. Åtgärderna kan i dag mången gång synas kostsamma. Man torde dock med säkerhet kunna förutsätta, att de framdeles icke blir mindre kostnadskrävande. För att dessa mål skall kunna uppnås måste naturvården skyndsamt få ökade resurser och ett vidgat inflytande på samhällets behandling av natur- och landskapsvårdsfrågorna i samband med tidens snabba exploatering. I det i motionerna be-

rörda särskilda naturskyddsanslaget finns en reservation om ca 175 000 kr. Utöver inventeringsändamål har 229 000 kr. använts för bevarande av rullstensåsar och för några mindre fridlysningar samt till ersättning för avlägsnande av reklamskyltar.

Föreningen har i sina anslagsäskanden till Kungl. Maj:t framfört önskemål om att anslaget väsentligt ökas samt att bestämmelserna ändras så att medel från anslaget kan erhållas även för naturskyddsåtgärder på frivillighetens väg, t. ex. vid köp av ett område eller upprättande av servitutsavtal. Det är ett klart önskemål, att tvångsåtgärder används i så ringa utsträckning som möjligt. Föreningen har även pekat på, att man i Danmark årligen anslår ca 500 000 kr. för naturskyddsåtgärder och att i t. ex. Storbritannien den statliga naturvårdsorganisationen 1959 fick 350 000 pund eller i svenskt mynt ca 5,1 mkr. Behovet av väsentligt större anslag, minst 500 000 kr., redovisades också i utredningen om »grusexploateringen i Sverige», SOU 1960: 3. I stället kan konstateras, att något anslag över huvud ej anvisats sedan budgetåret 1959/60. Grusexploateringsfrågan har nu överlämnats till 1960 års naturvårdsutredning för att tagas i övervägande vid utredningen. Då det gäller mycket aktuella frågor, där varje dröjsmål medför kostnadsökning, är det ej anledning att avvakta förslag från 1960 års naturvårdsutredning. Det är utomordentligt angeläget, att planerliga naturskyddsåtgärder vidtages t. ex. på Öland, och bifall till motionerna kan inte på något sätt försvåra arbetet för utredningen eller genomförandet av dess blivande förslag. Föreningen tillstyrker livligt motionerna.

Samfundet för hembygdsvård har i sitt remissyttrande anfört följande.

Samfundet delar helt motionärernas uppfattning, att snabba och omfattande åtgärder bör vidtagas för att åstadkomma en rationell planering av sådana områden som är och kommer att bli av stor betydelse för landskapsvård, naturskydd och friluftsliv. Det är härvid i första hand stränderna och skärgårdarna intill större samhällen som bör komma i fråga. Problemen, som hänger samman både med de aktuella folkomflyttningarna, fritidslivets ökade krav, natur- och landskapsvårdens ökade betydelse, gör sig för närvarande gällande främst inom Stockholms, Göteborgs och Blekinge skärgårdar samt vid kustområdena i Skåne, Halland samt på Öland och Gotland.

Som bekant planeras på många håll åtgärder från kommunernas och länsstyrelsernas sida, men en rationell lösning är svår att genomföra, då tillräckliga medel för närvarande saknas. Det rör sig här om mycket stora belopp, enär betydande markområden måste inlösas eller arrenderas för att en allmän planläggning skall bli effektiv.

Att under sådana förhållanden utnyttja det blygsamma naturskyddsanslaget synes Samfundet icke vara motiverat. Att detta anslag hittills icke helt utnyttjats beror givetvis på att det icke i någon mån motsvarar det stora behov som här föreligger när det gäller att fullfölja naturskyddslagets fridlysningsbestämmelser. Anslaget i fråga har dock kommit till användning bl. a. för grustäktsinventeringar och under det senaste året för Naturvårdsdelegationens betydelsefulla verksamhet.

Anslag för det omfattande planeringsarbetet och för därmed sammanhängande markinlösningar bör enligt Samfundets mening beviljas i annan form.

Med anledning härav föreslår Samfundet, att naturskyddsanslaget för närvarande ej må utnyttjas för planeringsåtgärder av det slag motionärerna föreslår.

Utskottet. Den av departementschefen föreslagna anslagsanvisningen till svenska naturskyddsföreningen, vetenskapsakademien och samfundet för hembygdsvård tillstyrkes av utskottet.

Beträffande det motionsvis framförda förslaget att planeringsverksamhet av allmänt intresse på naturvårdens område skall kunna stödjas med bidrag från anslaget Naturvård: Bidrag till särskilda naturvårdsåtgärder får utskottet hänvisa till departementschefens uttalande om bidragsgivning från detta anslag till vissa utredningsarbeten. Vad departementschefen anfört därom möter ingen invändning från utskottets sida. Enligt utskottets mening synes det ej böra vara uteslutet att i särskilda fall kunna inrymma även planeringsåtgärder av i motionerna avsett slag bland sådana bidragsberättigade utredningsarbeten. Utskottet vill dock i likhet med statskontoret framhålla att planläggningen på naturvårdsområdet i princip bör ankomma på kommunerna.

Åberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må till *Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 150 000 kr.;

II. att motionerna I: 187 och II: 228 må, såvitt de ej besvarats i det föregående, lämnas utan riksdagens åtgärd.

115:o) **Naturskydd: Kostnader i samband med fridlysning av Smålands-Taberg.** I enlighet med framställningen under punkten 155 (s. 359) om att medel alltjämt bör finnas tillgängliga för naturvårdsåtgärder i anslutning till gruvbrytningen å förevarande plats hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att Kungl. Maj:t under budgetåret 1962/63 må förfoga över det å riksstaten för budgetåret 1956/57 under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget Naturskydd: Kostnader i samband med fridlysning av Smålands Taberg.

116:o) **Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.** Under punkten 156 (s. 360) har Kungl. Maj:t föreslagit att ifrågavarande å riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisade reservationsanslag, å vilket vid ingången av budgetåret 1961/62 fanns en odisponerad behållning av cirka 138 000 kr., skall för nästa budgetår tillföras 250 000 kr.

Utskottet. Årets riksdag har i enlighet med utskottets förslag (JoU 2, p. 4) anvisat 400 000 kr. å tilläggsstat II till nu gällande riksstat under förevarande anslag för att möjliggöra stöd åt tobaksodlare i anledning av 1961 års skördeskador. Kungl. Maj:ts nu förevarande framställning om medelsanvisning med 250 000 kr. tillstyrkes jämväl av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

117:o) **Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.** Med tillstyrkande av det under punkten 157 (s. 360—361) framförda förslaget om att, i avbidan på prövningen av ett utav jordbruksupplysningskommittén avlämnat betänkande rörande klubbverksamheten bland ungdomen på landsbygden, ifrågavarande anslag liksom efterföljande två anslag uppföres med oförändrade belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 225 000 kr.

118:o) **Bidrag till viss lokal klubbverksamhet.** Under hänvisning till vad som anförts under närmast föregående punkt förordar utskottet bifall till framställningen under punkten 158 (s. 361) och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till viss lokal klubbverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 100 000 kr.

119:o) **Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område.** Åberopande uttalandet rörande bidragsanvisningen till Jordbrukarungdomens förbund biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag under punkten 159 (s. 362) och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 85 000 kr.

120:o) **Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.** Det under punkten 160 (s. 362—364) framlagda förslaget om medelsanvisning med ett från 1 003 000 kr. till 1 546 000 kr. förhöjt belopp innebär att posten avseende Sveriges kostnader i samband med FAO:s verksamhet uppräknas med 530 000 kr., att posterna avseende internationella veterädet och diverse internationella organisationer ökas med 3 000 resp. 10 000 kr. samt att övriga poster under anslaget uppföres med oförändrade belopp.

Utskottet. Den framlagda anslagsberäkningen föranleder ingen erinran av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 546 000 kr.

121:o) **Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder.** Jämlikt Kungl. Maj:ts förslag under punkten 161 (s. 364) om att anslaget skall upptagas till ett belopp av 153 000 kr. mot 164 000 kr. innevarande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 153 000 kr.

122:o) *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar*. Tillstyrkande bifall till det under punkten 162 (s. 365) framlagda förslaget om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kr.

123:o) *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 163 (s. 365) om anslagsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kr.

124:o) *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* Det under punkten 164 (s. 365) gjorda förslaget om anslagshöjning med 20 000 kr. för täckande av ökat medelsbehov på grund av omorganisationen av högskoleväsendet inom jordbruksdepartementets område möter ingen invändning från utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.*, för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

125:o) *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst*. Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 165 (s. 366) framförda förslag om medelsanvisning med ett från 3 000 till 1 000 kr. minskat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

126:o) Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt. Under anslagspunkten 167 (s. 378—381) har Kungl. Maj:t hemställt om en medelsanvisning av 1 310 000 kr. På grundval av byggnadsstyrelsens utredning i ärendet erfordras — utöver tidigare anvisat belopp å 2 540 000 kr. — ytterligare ett investeringsanslag å 1 310 000 kr. För att inte brist på medel skall kunna medföra ytterligare dröjsmål av ifrågavarande byggnadsprojekt har förordats, att hela det beräknade beloppet anvisas för nästa budgetår.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t förordat tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 310 000 kr.

127:o) Statens maskinprovningar: Byggnadsarbeten. Kungl. Maj:t har under punkten 168 (s. 381) föreslagit en medelsanvisning av 770 000 kr. Enligt av byggnadsstyrelsen förebragt utredning erfordras utöver av 1961 års riksdag beviljat anslag om 750 000 kr. ett belopp av 650 000 kr. för att färdigställa nya lokaler för maskinprovningarnas avdelning i Röbbäcksdalen. Härtill kommer det tidigare för projekteringskostnader anvisade beloppet av 120 000 kr., som föreslås skola återföras till fonden för förlag till statsverket.

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning biträdes av utskottet, som därför hemställer,

att riksdagen må till *Statens maskinprovningar: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 770 000 kr.

128:o) Byggnadsarbeten vid statens reproduktionsanstalt. Under anslagspunkten 169 (s. 382—384) har Kungl. Maj:t föreslagit att för nästa budgetår anvisas ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Angelägenheten av att lokalfrågan för statens reproduktionsanstalt får en snar och ändamålsenlig lösning har understrukits av 1961 års riksdag (prop. 93; JoU 25; rskr. 211). Byggnadsstyrelsen har på Kungl. Maj:ts uppdrag utfört projektering av nybyggnad för anstalten med förläggning dels till tomt i Räcksta i Stockholms nordvästra del, dels till tomt i Johannelund i samma del av staden. Såsom framgår av det föregående skiljer sig

de båda byggnadsprojekten i huvudsak därigenom, att förläggning till Råcksta medför en fördyring med i runt tal 1 000 000 kr. till följd av högre grundläggningskostnader.

Enligt vad jag inhämtat anser lantmäteristyrelsen och arbetsgruppen för beredning av vissa frågor i anledning av reproduktionsanstaltens ombildning till statligt aktiebolag att uppförande av byggnaden i Johannelund är att föredraga framför nybyggnad å den aktuella tomten i Råcksta. Från anstaltens sida har hävdats att tomten i Johannelund är sämre belägen ur affärssynpunkt och med hänsyn till personalens intressen än tomten i Råcksta. För egen del anser jag, att övervägande skäl talar för att nybyggnad för reproduktionsanstalten uppföres på tomten i Johannelund. Jag vill även med hänsyn till behovet av lokaler för olika statliga ändamål förorda att byggnaden, såsom byggnadsstyrelsen förslagit, uppföres med en våning utöver vad anstalten nu behöver. Byggnadsstyrelsens förslag till utformning av nybyggnaden torde i huvudsak böra godtagas liksom de till 8 300 000 kr. beräknade kostnaderna för densamma.

Byggnaden bör efter färdigställandet upplåtas till det statliga aktiebolag, vartill reproduktionsanstalten den 1 juli 1962 skall ombildas. Till frågan om formerna härför torde jag få återkomma vid anmälan av 1963 års statsverksproposition.

Byggnadsarbetena bör, såsom byggnadsstyrelsen utgått från, igångsättas redan i vår. Jag avser därför att senare denna dag återkomma till Kungl. Maj:t med förslag att 700 000 kr. anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår för att täcka kostnaderna för byggnadsarbetena fram till den 1 juli 1962. För nästa budgetår bör anvisas det av byggnadsstyrelsen äskade beloppet av 3 000 000 kr.»

Utskottet. Årets riksdag har bifallit utskottet förslag (JoU 2 p. 4) att på tilläggsstat anvisa 700 000 kr. för att täcka kostnaderna fram till den 1 juli 1962 för reproduktionsanstaltens nybyggnad i Johannelund. Mot det äskade beloppet av 3 000 000 kr. för nästa budgetår har utskottet intet att invända, utan hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid statens reproduktionsanstalt* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

129:o) Jordbrukets maskinlänefond. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 170 (s. 384) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva att det för budgetåret 1955/56 anvisade investeringsanslaget till Jordbrukets maskinlänefond må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

130:o) **Kronotorparnas inventarielånefond.** Kungl. Maj:t har under anslagspunkten 171 (s. 384—385) hemställt att rubricerade lånefond nästa budgetår tillföres ett kapitaltillskott av 50 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Kronotorparnas inventarielånefond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 50 000 kr.

131:o) **Skogsväglånefonden.** I anledning av Kungl. Maj:ts framställning under förevarande punkt (s. 385) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva att det för budgetåret 1958/59 anvisade investeringsanslaget till Skogsväglånefonden må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

132:o) **Fiskerilånefonden.** Under punkten 173 (s. 385—386) har Kungl. Maj:t förordat en låneram å 5,5 milj. kr., vilket medför ett anslagsbehov av 1 milj. kr. för nästa budgetår. Med hänvisning till nu gällande normalränta å 4 3/4 procent har föreslagits en höjning av räntesatsen för lån från fiskerilånefonden från 3 till 4 procent för lån, som utlämnas fr. o. m. den 1 juli 1962. Härav föranledda författningsändringar skall ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 318 av herrar *Svanström* och *Ernst Olsson* samt II: 380 av herr *Dahlgren m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta a) att för lån ur Fiskerilånefonden må för budgetåret 1962/63 disponeras 7,5 milj. kr., b) att till Fiskerilånefonden för budgetåret 1962/63 anvisas ett investeringsanslag av 3 milj. kr., samt c) att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om tilläggsanslag till Fiskerilånefonden under de förutsättningar som angivits i motionen.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen II: 380.

Utskottet. I förevarande sammanhang får utskottet erinra om innevarande riksdags beslut om att höja låneramen för lån ur fiskerilånefonden från 3,8 milj. kr. till 5,5 milj. kr. till följd varav riksdagen på tilläggsstat II för budgetåret 1961/62 har anvisat ett investeringsanslag av 1,7 milj. kr. Med hänsyn till ineliggande låneanspråk anser utskottet att låneramen för budgetåret 1962/63 bör ligga på samma nivå som enligt förenämnda riksdagsbeslut skall gälla för innevarande budgetår. Därav följer att utskottet jämväl tillstyrker erforderligt medelstillskott under fonden å 1 milj. kr. Vad i

motionsparet I: 318 och II: 380 yrkats i förevarande sammanhang finner utskottet ej skäl bifalla. Då utskottet inte har något att erinra mot vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt i propositionen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 318 och II: 380, såvitt nu är i fråga, medgiva, att under budgetåret 1962/63 ett belopp av 5 500 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 318 och II: 380, såvitt nu är i fråga, till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.;

c) godkänna vad i det föregående föreslagits beträffande räntan å lån ur fiskerilånefonden.

Fonden för låneunderstöd

133:o) **Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lanthushållsskolor.** Som utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning under punkten 175 (s. 387), hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget till Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lanthushållsskolor må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

134:o) **Lån till det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas.** Med hänvisning till vad därom anförts under anslaget till aktie-teckning i det statliga aktiebolag, vartill statens reproduktionsanstalt skall ombildas har Kungl. Maj:t under punkten 176 (s. 387) hemställt om ett investeringsanslag av 700 000 kr.

Utskottet. Utskottet finner ej anledning till erinran mot att bolaget ur fonden för låneunderstöd erhåller det föreslagna lånet om 700 000 kr. Såsom utskottet förordat under punkten 136:o), varom oförmäles i det följande, bör lånet löpa med normalränta enligt vad därom är föreskrivet för lån från statens utlåningsfonder. Under bolagets uppbyggnadsskede må lånet vara amorteringsfritt. I övrigt bör det ankomma på Kungl. Maj:t att besluta rörande lånets amortering. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må till *Lån till det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 700 000 kr.

135:o) Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Under punkten 177 (s. 387—388) har upptagits ett anslag av 250 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 250 000 kr.

Fonden för statens aktier

136:o) Aktieteckning i det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas. Kungl. Maj:t har under punkten 178 (s. 388—391) föreslagit att ett investeringsanslag av 1 600 000 kr. anvisas samt att fullmäktige i riksgäldskontoret bemyndigas att för beredande av rörelsemedel tillhandahålla en rörlig kredit av 700 000 kr. Enligt principbeslut av 1961 års riksdag skall statens reproduktionsanstalt ombildas till statligt aktiebolag den 1 juli 1962. En arbetsgrupp har den 30 juni 1961 tillkallats med karaktär av interimsstyrelse för det blivande bolaget och med uppgift att bl. a. framlägga förslag rörande bolagets behov av aktiekapital och rörlig kredit i riksgäldskontoret.

Efter närmare redogörelse för arbetsgruppens förslag i ämnet jämte däröver avgivet remissyttrande av riksrevisionsverket har *departementschefen* anfört följande.

»Det av 1961 års riksdag (prop. 93; JoU 25; rskr. 211) fattade principbeslutet rörande ombildning av statens reproduktionsanstalt från och med den 1 juli 1962 till statligt aktiebolag inrymde inte ställningstagande till finansieringen av bolaget. I sammanhanget uttalade riksdagen, att vid avvägningen av det kapital, som prövas böra tillföras bolaget, måste beaktas att detsamma inte kommer i sådant läge i förhållande till privata företag i den bransch, där bolaget skall verka, att det inte får avsedd konkurrenskraft. För egen del finner jag att det i det föregående redovisade, av en särskild arbetsgrupp framlagda förslaget rörande bolagets kapitalbehov vara väl avvägt. Jag förordar därför, att förslaget lägges till grund för äskandena i ämnet. Ej heller har jag något att invända mot arbetsgruppens uttalanden rörande bolagets verksamhetsinriktning. Bolaget bör, därest hinder ej möter enligt aktiebolagslagen, benämnas Svenska Reproduktions Aktiebolaget.

Nettovärdet av reproduktionsanstaltens tillgångar och skulder samt rörelse bör i överensstämmelse med arbetsgruppens förslag upptagas till 1 400 000 kr. vid överförandet till bolaget den 1 juli 1962. Behållningen å fonden för statens reproduktionsanstalt, som den 30 juni 1962 kan beräknas uppgå till i runt tal 1 600 000 kr., bör alltså nedskrivnas till detta värde. Enär något driftsöverskott inte torde uppkomma innevarande budgetår, bör det belopp som erfordras för nedskrivningen i enlighet med riksrevisionsverkets förslag tillskjutas från fonden för oreglerade kapitalmedelsförslus-

ter. Den nedskrivna behållningen å reproduktionsanstaltens fond, vilken bör avvecklas, torde få överföras till fonden för statens aktier. Det torde, därest riksdagen ej har något att erinra mot vad jag nu förordat, få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela i anledning därav erforderliga beslut. Sistnämnda fond bör härjämte för aktieteckningen i bolaget tillföras 1 600 000 kr.

Jag tillstyrker dessutom, att bolaget ur fonden för låneunderstöd erhåller det av arbetsgruppen föreslagna lånet om 700 000 kr. För lånet bör tillämpas den för lån från statens utlåningsfonder gällande normalräntan, men det bör vara amorteringsfritt under bolagets uppbyggnadsskede. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta rörande lånets amortering. Statens reproduktionsanstalt åtnjuter för närvarande en rörlig kredit i riksgäldskontoret av 700 000 kr. Såsom arbetsgruppen föreslagit bör till bolagets disposition ställas en rörlig kredit av samma storlek.»

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet skäl biträda det framlagda förslaget till finansiering av bolaget och det i samband därmed föreslagna kapitaltillskottet. Då utskottet jämväl biträder vad i sammanhanget i övrigt föreslagits, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att för beredande av rörelsemedel tillhandahålla det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt skall ombildas en rörlig kredit av 700 000 kr.

b) till *Aktieteckning i det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kr.

Fonden för förlag till statsverket

137:o) **Lagring av jordbruksprodukter.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag under punkten 179 (s. 391—392) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

138:o) **Ytterligare lagring av jordbruksprodukter.** Med bifall till Kungl. Maj:ts under punkten 180 (s. 392) gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Ytterligare lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

139:o) Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö. Tillstyrkande Kungl. Maj:ts förslag under punkten 181 (s. 392—393) hemställer utskottet, att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö må under budgetåret 1962/63 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Diverse kapitalfonder

140:o) Jordfonden. Under punkten 182 (s. 393—394) har Kungl. Maj:t förordat ett kapitaltillskott av 4 milj. kr. Härvid har erinrats om att jordfonden genom beslut av 1961 års riksdag, delvis å tilläggsstat, tillförts 8 milj. kr. I sammanhanget har särskilt understrukits vikten av att för den fortgående yttre rationaliseringen av jordbruks- och skogsfastigheter medel finns tillgängliga i jordfonden i erforderlig omfattning.

Utskottet. Då utskottet ej har något att erinra mot framställningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordfonden* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Uppskjutna frågor

141:o) Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under de punkter, som angivits i en vid detta utlåtande fogad *bilaga (Bilaga)*, kommer utskottet att senare under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 16 mars 1962

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Jonsson, Nord, Bertil Andersson, Carl Eskilsson, Hermansson, Mossberger, Nils Hansson och Isacson,

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Jonsson i Strömsund, Anthy, Hæggholm, Lindström*, fru Lindskog, herrar Arweson, Nilsson i Lönsboda, Östlund* och Lundmark.

* Ej närvarande vid justeringen.

dock att vid behandlingen av punkterna

7—8 herrar Ringaby, Uno Olofsson*, Svärd*, Johanson i Västervik och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Carl Eskilsson, Nils Hansson, Isacson, Jonsson i Strömsund och Östlund,

9—10 herrar Uno Olofsson, Franzén och Hedin deltagit i stället för herrar Nils Hansson, Arweson och Östlund,

12 herrar Åkesson, Ringaby, Svärd*, Elmwall, Hamrin i Kalmar, Trana och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Nord, Carl Eskilsson, Isacson, Hansson i Skegrie och Antby, fru Lindskog samt herr Östlund,

13 herrar Uno Olofsson, Franzén och Hedin deltagit i stället för herrar Nils Hansson, Arweson och Östlund,

15 herrar Hedström, Gunnar Pettersson, Uno Olofsson*, Ringaby och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Nord, Nils Hansson, Isacson och Antby,

17 herrar Åkesson, Ringaby, Uno Olofsson*, Johanson i Västervik och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Nord, Carl Eskilsson, Nils Hansson, Jonsson i Strömsund och Östlund,

27 herrar Åkesson, Ringaby, Uno Olofsson*, Johanson i Västervik och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Nord, Carl Eskilsson, Nils Hansson, Jonsson i Strömsund och Östlund,

28—31 herrar Kristiansson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Uno Olofsson* och Hamrin i Kalmar deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Nord, Hermansson, Nils Hansson och Antby,

39 herrar Uno Olofsson* och Franzén deltagit i stället för herrar Nils Hansson och Arweson,

58—64 herrar Kristiansson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Uno Olofsson* och Hamrin i Kalmar deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Nord, Hermansson, Nils Hansson och Antby,

75 herrar Hedström, Magnusson, Gunnar Pettersson, Jonasson och Hamrin i Kalmar deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Jonsson, Nord, Hermansson och Nilsson i Lönsboda,

79 herrar Uno Olofsson*, Hedin och Franzén deltagit i stället för herrar Nils Hansson, Hægglom och Arweson,

87—89 herrar Ringaby, Jonasson, Gunnar Pettersson, Johanson i Västervik, Franzén, Hamrin i Kalmar och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Carl Eskilsson, Hermansson, Nils Hansson, Jonsson i Strömsund, Arweson, Nilsson i Lönsboda och Östlund,

91 herrar Hedström, Magnusson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Trana och Hamrin i Kalmar deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Jonsson, Nord, Hermansson, Jonsson i Strömsund och Nilsson i Lönsboda,

92 herrar Åkesson, Ringaby, Jonasson, Gunnar Pettersson, Johanson i Västervik, Franzén, Hamrin i Kalmar och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Nord, Carl Eskilsson, Hermansson, Nils Hansson, Jonsson i Strömsund, Arweson, Nilsson i Lönsboda och Östlund,

103 herrar Kristiansson, Magnusson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Uno Olofsson*, Ringaby, Johanson i Västervik, Hamrin i Kalmar och Johanson i Öckerö deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nord, Hermansson, Nils Hansson, Isacson, Jonsson i Strömsund, Antby och Nilsson i Lönsboda,

104 herrar Åkesson, Magnusson, Ringaby, Svärd*, Dahlgren, Johanson i Västervik, Johansson i Öckerö, Hedin, Franzén och Stiernstedt deltagit i stället för herrar Nord, Bertil Andersson, Carl Eskilsson, Isacson, Hansson i Skegrie, Jonsson i Strömsund, Antby och Hægglom, fru Lindskog samt herr Östlund,

114 herrar Hedström, Magnusson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Trana, Hedin och Hamrin i Kalmar deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Jonsson, Nord, Hermansson, Jonsson i Strömsund, Hæggbloom och Nilsson i Lönsboda,

132 herrar Kristiansson, Magnusson, Gunnar Pettersson, Jonasson, Uno Olofsson*, Ringaby, Johanson i Västervik, Hamrin i Kalmar och Johansson i Öckerö deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nord, Hermansson, Nils Hansson, Isacson, Jonsson i Strömsund, Antby och Nilsson i Lönsboda.

Reservationer

1. vid punkten 7:o) (Lantbruksnämnderna: Avlöningar) av herrar *Ringaby, Isacson, Hæggbloom* och *Stiernstedt*, vilka ansett att utskottets utlåtande och hemställan å sid. 5—6 bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn — — — (lika med utskottet) — — — skogsvårdsstyrelsernas personal. Då lantbruksnämnderna ur administrativ synpunkt är mycket kostsamma organ, anser utskottet i likhet med motionärerna, att lantbruksnämnderna för lösande av sina skogliga uppgifter i första hand bör anlita skogsvårdsstyrelserna med vilka lantbruksnämnderna har anledning hålla intim kontakt i sitt arbete. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsbördan har lättats och kommer tydligen att ytterligare lättas genom att i de skogsvårdsområden, som numera inrättas i allt större omfattning, särskilda tjänstemän anställas för fullgörande av uppgifter, som förut handlagts av skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän. Utskottet tillstyrker alltså motionärernas yrkande på denna punkt och avstyrker Kungl. Maj:ts framställning om inrättande av fem assistenttjänster i Ae 15 för skogliga uppgifter i samband med jordbrukets rationalisering.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall till motionerna I: 308 och II: 382, såvitt nu är i fråga,

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 872 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	170 000
3. Arvoden till ortsombuden, <i>förslagsvis</i>	356 000
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	225 000
5. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i>	100 000

6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 170 700
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 744 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	183 300
	Summa kr. 12 821 600

b) till *Lantbruksnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 821 600 kr.»

2. Vid *punkten 15:o*) (Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.) av herrar *Carl Eskilsson, Ringaby* och *Hægglom*, vilka ansett att utskottets utlåtande och hemställan (sid. 23—24) bort ha följande lydelse:

»I förenämnda — — — (lika med utskottet) — — — ifrågavarande anslagsbelopp. Utskottet, som inhämtat närmare upplysningar från lantbruksstyrelsen om förevarande rationaliseringsverksamhets omfattning och fortgång, har funnit att verksamheten ännu är av ringa omfattning och befinner sig på försöksstadiet. Innan några påtagbara resultat kunnat påvisas för dessa från rationaliseringsverksamhetens i övrigt avvikande principer, bör inga nya medel tillskjutas. Önskemålet att biträda förslaget om rationaliseringen av Tornedalen, torde därför kunna tillgodoses med föreslagna 1 000 000 kronor, inom ramen för samma anslag som det för innevarande budgetår utgående. Utskottet biträder alltså motionärernas yrkande i denna del. Vad Kungl. Maj:t i övrigt förordat i detta sammanhang har ej givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 308 och II: 382, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 3 300 000 kr.»

3. vid *punkten 17:o*) (Befrämjande av husdjursaveln m. m.) av herrar *Hermansson* och *Antby*.

4. vid *punkten 27:o*) (Kostnader i samband med permanent skörde-skadskydd) av herrar *Uno Olofsson, Hermansson, Ringaby, Isacson, Åkesson, Hansson* i Skegrie, *Antby, Hægglom, Nilsson* i Lönsboda och *Stiernstedt*.

5. vid *punkten 62:o*) (Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter) av herr *Jonasson*.

6. vid *punkten 87:o*) (Veterinärinrättningen i Skara: *Avlöningar*) av herrar *Nord, Gunnar Pettersson, Jonasson* och *Antby*.

Uppskjutna frågor

Punkt i statsverkspropositionen: Bil. 11: Jordbruksdepartementet	Anslagets rubrik	Punkt i statsverkspropositionen: Bil. 11: Jordbruksdepartementet	Anslagets rubrik
7-8	Lantbruksstyrelsen: Avlöningar Omkostnader	113-114	Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.:
16	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering		Avlöningar Omkostnader m. m.
17	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti	115	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m.
26	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt	116	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.
29	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	117	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal
31	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket	131-132	Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen:
84	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier		Avlöningar Omkostnader
97-98	Skogsstyrelsen: Avlöningar Omkostnader	133-134	Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen:
99-100	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar Omkostnader		Avlöningar Omkostnader
101	Statens skogsförbättringsanslag	135	Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:
102	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo		Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet
103	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	136-137	Fiskeriintendenter m. m.:
104	Kostnader för virkesmätning		Avlöningar Omkostnader
105-109	Skogshögskolan: Avlöningar Omkostnader Materiel Nyanskaffning av apparater m. m. Bokinköp och bokbindning	144	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt
	Statens skogsmästarskola: Avlöningar Omkostnader Stipendier	146-147	Lappfogdarna m. fl.:
			Avlöningar Omkostnader
		148	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande
		166	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar
		174	Statens fiskredskapslånefond